

केरलपाठावलि:

संस्कृतम्

सप्तमी कक्ष्या

अकादमिक-संस्कृतविद्यालयानां कृते

अध्यापकमित्रम्

KERALA READER

SANSKRIT

STANDARD VII

FOR ACADEMIC AND SANSKRIT SCHOOLS

TEACHER TEXT

Government of Kerala
Department of General Education

Prepared by

State Council of Educational Research and Training (SCERT) Kerala

2024

Prepared by

State Council of Educational Research and Training (SCERT)

Poojappura, Thiruvananthapuram 695012, Kerala

Website: www.scertkerala.gov.in

email: scertkerala@gmail.com

Phone:0471-2341883, fax;0471-231869

भूमिका

प्रवर्तनाधिष्ठिता छात्रकेन्द्रिता च पाठ्यपद्धतिः एव इदानीं प्रचाल्यमाना अस्ति। छात्राणां सर्वतोमुखविकासः एवास्याः पद्धत्याः लक्ष्यम्। शिशोः स्तरानुसारं विविधैः व्यवहाररूपैः सम्पुष्टमस्ति सप्तमकक्ष्यायाः पाठ्यपुस्तकम्। सरलतया प्रवर्तनानाम् अनुशीलनाय पाठ्यपुस्तकस्थं प्रवेशकप्रवर्तनं, पाठभागः, पठनप्रवर्तनानि, अनुबन्धः चेति क्रमः एकैकस्मिन् एकके स्वीकृतः। एतेषां प्रवर्तनानाम् आविष्करणाय अध्यापकस्य सहायकं भविष्यतीदं पुस्तकम्। पाठपुस्तके निर्दिष्टानां सर्वेषां प्रवर्तनानाम् आयोजनक्रमः, उत्पन्नरूपेण परिकल्पनीयाः अंशाः, मूल्यनिर्णयसूचकाः च सहायकपुस्तकेऽस्मिन् निर्दिष्टाः भवन्ति। इतोऽप्यधिकानि पठनप्रवर्तनानि कक्ष्यायां परिशीलयितुम् अध्यापकस्य स्वातन्त्र्यमस्ति। लिखितानां प्रवर्तनानां परिशीलनेन छात्राः भाषाप्रयोगे समर्थाः भवेयुः। निरन्तरमूल्यनिर्णयस्य सफलीकरणाय अध्यापकः यतताम्। तदर्थम् अध्यापकसाहाय्यपुस्तकमिदम् उपकारकं भवेत्। अपि च संस्कृतपठनं सर्वथा मधुरं सफलं च भवतु इति आशासे।

भवदीयः

डा. जयप्रकाश आर् के

निदेशकः

राज्यशैक्षिकानुसन्धानप्रशिक्षणपरिषद्, केरलम्

TEACHER TEXT DEVELOPMENT COMMITTEE

Advisor

Prof. V. Madhavan Pillai

Associate Professor in Sanskrit (Rtd)

Chairperson

Dr K. K. Sundaresan

Registrar (Rtd), Kerala Kalamandalam

Experts

Prof. (Dr) G. Sahadevan

Professor (Rtd), University College, Thiruvananthapuram

Dr P. V. Sreenivasan

Associate Professor, Govt. Ayurveda College, Thrippunithura

Participants

Sri. Airish A, Thottada West UPS, Kannur

Sri. Ismail E, Trainer, URC North Pettah, Thiruvananthapuram

Dr Nidheesh M G, GHSS, Chembuchira, Thrissur

Sri. Sreekanth T K, Mullakodi AUPS, Kannur

Smt. Sreelatha K G, GUPS, Adoor, Pathanamthitta

Dr Vasudevan Namboothiri P. K., Edakkeppuram UPS, Kannur

Academic Coordinator

Smt. Sheeja P. R.

Research Officer, SCERT Kerala

STATE COUNCIL OF EDUCATIONAL RESEARCH
AND TRAINING (SCERT) KERALA

राज्यशैक्षिकानुसन्धानप्रशिक्षणपरिषद्, केरलम्

विषयानुक्रमणिका

एककम्	पाठस्य नाम	व्यवहाररूपम्	पुटसंख्या
	केरलपाठ्यपद्धतिरूपरेखा २०२३ - संक्षिप्तम्		7 - 32
१	मानविकता	१ विश्वं जयाम	बालकविता 33 - 40
		२ सफला कर्मधीरता	सम्भाषणम् 41 - 48
		३ भ्रातृस्नेहः	काव्यांशः 49 - 55
२	नैतिकता	४ नीतिबोधो महत्तमः	चित्रकथा 56 - 63
		५ सूक्तिरत्नानि	सुभाषितानि 64 - 71
		६ सः स्वप्नोऽपि पुष्पितः	नाटकम् 72 - 80
३	शास्त्रीयता	७ अनन्तं विश्वमज्ञातम्	यात्राविवरणम् 81 - 86
		८ परीक्षणानां सम्राट्	कथा 87 - 94
४	सहृदयता	९ वाक्यकोविदः	जीवनचरितम् 95 - 102
		१० दीनदयालुता	चम्पूः 103 - 108

वार्षिकासूत्रणम्

	मासं	पाठः	कालांशः	प्रवर्तनानि
1	जूण्	विश्वं जयाम	14	कवितालपनम्, टिप्पणीलेखनम्, कवितापरिवर्तनम्, कवितानां समाहरणम्, वाक्यपरिवर्तनम्, वाक्यनिर्माणम्।
2	जूलै	सफला कर्मधीरता	14	भाववाचनम्, वार्तावतारणम्, पादटिप्पणीलेखनम्, लङ्ङलकारलेखनम्।
3	जूलै आगस्त	भ्रातृस्नेहः	14	श्लोकालपनम्, अन्वयलेखनम्, लघुटिप्पणीलेखनम्, प्रश्नोत्तरलेखनम्, वाक्यरचना।
4	आगस्त सेप्टेम्बर्	नीतिबोधो महत्तमः	12	साभिनयावतरणम्, सम्भाषणपूरणम्, कथासम्पुटरचना, पदच्छेदलेखनम्, वाक्यरचना, पट्टिकाकरणम्।
5	ओक्टोबर्	सूक्तिरत्नानि	12	सुभाषितालपनम्, स्फोरकपत्ररचना, टङ्कणकार्यम्, सुभाषितसम्पुटनिर्माणम्, प्रश्नानाम् उत्तरलेखनम्, विना इति अव्ययम् उपयुज्य वाक्यरचना।
6	ओक्टोबर् नवम्बर्	सः स्वप्नोऽपि पुष्पितः	16	टिप्पणीलेखनम्, नाटकस्य रङ्गाविष्कारः, इष्टकथापात्राणां वैशिष्ट्यलेखनम्, जीवनचरितलेखनम्, संस्कृतकवीनां तेषां नाटकानां च नामानां योजनम्।
7	डिसम्बर्	अनन्तं विश्वमज्ञातम्	10	यात्राविवरणलेखनम्, चित्रं दृष्ट्वा वाक्यलेखनम्, प्रश्नवाचकनिर्माणम्।
8	जनुवारी	परीक्षणानां सम्राट्	12	सस्वरवाचनम्, पत्रलेखनम्, यथोचितयोजनम्, अव्ययान्युपयुज्य वाक्यलेखनम्, सम्पुटनिर्माणम्।
9	जनुवारी फेब्रुवारी	वाक्य- कोविदः	14	पाठभागस्य अवतारणम्, जीवनचरितस्य रूपरेखानिर्माणम्, टिप्पणीलेखनम्, वर्षाणाम् अक्षरैः लेखनम्, वाक्यपरिवर्तनम्, कथापरिवर्तनम्।
10	फेब्रुवारी मार्च्	दीनदयालुता	14	पाठभागस्य अवतारणम्, कथापूरणम्, वाक्यरचना, वाक्यटङ्कणम्, विभक्ति उपयुज्य वाक्यरचना।
11	मार्च्			पुनरावृत्तिः

കേരള പാഠ്യപദ്ധതി ചട്ടക്കൂട് - 2023

(സ്കൂൾ വിദ്യാഭ്യാസം)

(സംക്ഷിപ്തരൂപം)

ആമുഖം

കേരളത്തിലെ പൊതുവിദ്യാഭ്യാസ മേഖലയിലെ പാഠ്യപദ്ധതി പരിഷ്കരണത്തിന്റെ ഭാഗമായി തയ്യാറാക്കിയ കേരള പാഠ്യപദ്ധതി ചട്ടക്കൂട് 2023 (സ്കൂൾ വിദ്യാഭ്യാസം) എന്ന രേഖ കേരള പാഠ്യപദ്ധതി ചട്ടക്കൂട് 2007 ന്റെ തുടർച്ചയും വളർച്ചയും അടയാളപ്പെടുത്തുന്നതാണ്. കഴിഞ്ഞ കാലങ്ങളിൽ സ്കൂൾ വിദ്യാഭ്യാസ മേഖലയിൽ കേരളം നേടിയെടുത്ത നേട്ടങ്ങൾ നിലനിർത്തിയും പുതിയ കാലഘട്ടത്തിന്റെ ആവശ്യങ്ങളെ പരിഗണിച്ചും നവ കേരളം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനായുള്ള ജ്ഞാനസമൂഹത്തിന്റെ രൂപപ്പെടുത്തലാണ് പാഠ്യപദ്ധതി ചട്ടക്കൂടിന്റെ പരമപ്രധാനമായ ലക്ഷ്യം. നമ്മുടെ സംസ്ഥാനത്തെ പൊതുവിദ്യാഭ്യാസമേഖലയെ കൈപിടിച്ചു നടത്തിയ ജനകീയ ജനാധിപത്യ മതനിരപേക്ഷമായ ഇടപെടലുകൾ തുടർന്നും ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിന് ഈ പാഠ്യപദ്ധതി ചട്ടക്കൂട് കരുത്ത് പകരും.

പൊതുവിദ്യാഭ്യാസനയങ്ങൾ എല്ലാകാലത്തും കേരളം രൂപപ്പെടുത്തിയത് ജനകീയ അഭിപ്രായങ്ങളും അഭിലാഷങ്ങളും പരിഗണിച്ചാണ്. കേരളത്തിലെ ലക്ഷോപലക്ഷം ജനങ്ങളുടെ അഭിപ്രായങ്ങൾ കേട്ടും, വിദ്യാർത്ഥികളുടെ അഭിപ്രായങ്ങളെ മാനിച്ചുമാണ് പാഠ്യപദ്ധതി ചട്ടക്കൂടിന് രൂപം നൽകിയിരിക്കുന്നത്. സ്കൂൾ വിദ്യാഭ്യാസ പാഠ്യപദ്ധതി ചട്ടക്കൂടിന് പുറമെ പ്രീപ്രൈമറിവിദ്യാഭ്യാസം, അധ്യാപകവിദ്യാഭ്യാസം, മുതിർന്നവരുടെ വിദ്യാഭ്യാസം എന്നീ മേഖലകളിലും പാഠ്യപദ്ധതിചട്ടക്കൂട് വികസിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. ഇവ രൂപീകരിക്കാൻ ദീർഘനാളത്തെ നിരന്തരമായ പ്രവർത്തനങ്ങളാണ് സംസ്ഥാന വിദ്യാഭ്യാസ ഗവേഷണ പരിശീലന സമിതി (എസ്.സി.ഇ.ആർ.ടി.) യുടെ നേതൃത്വത്തിൽ നടന്നത്. വിവിധ മേഖലകളിലെ നിലപാട് രേഖകൾ രൂപീകരിക്കുന്നതിന് രാജ്യത്തെ പ്രമുഖ വിദ്യാഭ്യാസ വിദഗ്ധരുടെ നേതൃത്വത്തിൽ 26 ഫോക്കസ് ഗ്രൂപ്പുകൾ രൂപീകരിച്ചു. ജനകീയചർച്ചകളൾക്കൊപ്പം 30 ലക്ഷത്തിലധികം വിദ്യാർത്ഥികളാണ് ക്ലാസ് മുറികളിൽ നടന്ന ചർച്ചകളിൽ പങ്കാളികളായത്. സ്കൂളിലെ പഠനസമയം, ലിംഗനീതി, തൊഴിൽ പഠനത്തിൽ പ്രാധാന്യം, പരീക്ഷാപരിഷ്കരണത്തിന്റെ ആവശ്യകത, കലാ-കായിക വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ പ്രസക്തി, ഉള്ളടക്കഭാരം തുടങ്ങിയ കാര്യങ്ങളാണ് കുട്ടികളുടെ ചർച്ചയിൽ കൂടുതലായും ഉയർന്നുവന്നത്. ലോകത്തിലെ

ഏത് ഭാഗത്തുള്ളവർക്കും അഭിപ്രായങ്ങൾ ഓൺലൈനായി രേഖപ്പെടുത്തുന്നതിന് ടെക്സ്റ്റാറ്റ്ഫോമും ഒരുക്കി. ഇത്തരം ചർച്ചകളുടെ ക്രോഡീകരണം വ്യത്യസ്ത പുസ്തകങ്ങളായി എസ്.സി.ഇ.ആർ.ടി. പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

പാഠ്യപദ്ധതി പരിഷ്കരണ രീതിശാസ്ത്രങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച് വിദ്യാഭ്യാസമേഖലയിൽ ലോകത്ത് നിരവധി ആശയങ്ങൾ മുന്നോട്ട് വെച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും അത് ജനാധിപത്യപ്രക്രിയയിലൂടെ പൂർത്തീകരിക്കുന്ന ആദ്യ സംസ്ഥാനമായിരിക്കും നമ്മുടെത്. ലോകത്തിൽതന്നെ ആദ്യമായാണ് കുട്ടികൾ അവരുടെ പാഠ്യപദ്ധതി പരിഷ്കരണത്തെക്കുറിച്ച് അഭിപ്രായം പറയുന്നത്.

സ്കൂൾവിദ്യാഭ്യാസം വലിയ മാറ്റങ്ങളിലൂടെ കടന്നുപോകുന്ന ലോകക്രമത്തിലാണ് നാം ജീവിക്കുന്നത്. ജ്ഞാനസമൂഹവും ജ്ഞാനസമ്പദ്വ്യവസ്ഥയും യാഥാർത്ഥ്യമായിരിക്കുന്നു. ലോകത്തിനു മുന്നിൽ നാം മാതൃകാപരമായി മുന്നോട്ട് വെച്ച കേരള മോഡലിനെ ശക്തിപ്പെടുത്താനും പുതിയ കാലഘട്ടത്തിന്റെ വെല്ലുവിളികളെ നേരിടാനും കഴിയുന്ന പാഠ്യപദ്ധതിചട്ടക്കൂട് നവകേരളസൃഷ്ടിക്ക് സഹായകരമാകും എന്ന് പ്രത്യാശിക്കുകയാണ്.

പശ്ചാത്തലം

കേരളപാഠ്യപദ്ധതിചട്ടക്കൂട് 2023 വികസിപ്പിക്കുന്നതിന്റെ പശ്ചാത്തലം ദേശീയ വിദ്യാഭ്യാസനയം 2020 ,ദേശീയപാഠ്യപദ്ധതിചട്ടക്കൂട് 2023 മാണ്. കഴിഞ്ഞ പത്തുവർഷമായി പൊതു വിദ്യാഭ്യാസരംഗത്തെ എല്ലാ പാഠ്യവിഷയങ്ങളിലും ബോധനശാസ്ത്രരംഗത്തും സംഭവിച്ചിട്ടുള്ള മാറ്റം പാഠ്യപദ്ധതി പരിഷ്കരണത്തെ അനിവാര്യമാക്കി. തൊഴിൽമനോഭാവ വികസനവും തൊഴിൽ നൈപുണിവികാസവും സമ്പദ്ഘടന ശക്തിപ്പെടുത്തലും പാഠ്യപദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി മാറേണ്ടതുണ്ട്. വെള്ളപ്പൊക്കം, വരൾച്ച, ആഗോളതാപനം, കാലാവസ്ഥാവ്യതിയാനം, അശാസ്ത്രീയഭൂമിനിയോഗം തുടങ്ങിയവയെ സംബന്ധിച്ച് കുട്ടികളെ ബോധവാന്മാരാക്കുന്നതും അതിനുള്ള പരിഹാരമാർഗ്ഗങ്ങൾ നിർദ്ദേശിക്കുന്നതുമായിരിക്കണം പാഠ്യപദ്ധതിയുടെ ഉള്ളടക്കം.

പരിസരശുചിത്വം, യുക്തിചിന്ത, ശാസ്ത്രബോധം, ലിംഗാവബോധം തുടങ്ങിയവയും പാഠ്യപദ്ധതിയുടെ ഭാഗമാകണം. ലഹരി ഉപയോഗത്തിനെതിരെയുള്ള ബോധവൽക്കരണവും വിദ്യാർത്ഥികൾ അനുഭവിക്കുന്ന സാമൂഹിക-മാനസിക-വൈകാരികപ്രശ്നങ്ങൾക്ക് പരിഹാരം കാണാനുള്ള നടപടികളും പാഠ്യപദ്ധതിയിൽ അനിവാര്യമാണ്.

സമീപനം

സാർവത്രികസ്കൂൾപ്രാപ്യതയും പഠനത്തുടർച്ചയും ഉറപ്പാക്കുന്നതിൽ കേരളം ഏറെക്കുറെ വിജയിച്ചെങ്കിലും എല്ലാ കുട്ടികൾക്കും നീതി ലഭിക്കുന്ന, തുല്യതയിൽ ഊന്നിയുള്ള ഗുണമേന്മാവിദ്യാഭ്യാസം ഉറപ്പാക്കണം. ആ അവസരത്തിൽ ഗോത്ര-ദളിത്വിഭാഗങ്ങൾ, ഭിന്നശേഷിക്കാർ, ദരിദ്രവിഭാഗക്കാർ, പാർശ്വവൽക്കരിക്കപ്പെട്ടവർ തുടങ്ങിയവരിൽപ്പെട്ട കുട്ടികളുടെ വിദ്യാഭ്യാസത്തിന് മുൻഗണന നൽകേണ്ടതുണ്ട്.

വിശാലമായ അറിവിന്റെ ലോകമാണ് കുട്ടികളുടെ മുൻപിൽ തുറന്നുകിടക്കുന്നത്. ഓരോ നിമിഷവും പുതിയ അറിവുകൾ സൃഷ്ടിക്കപ്പെടുകയും അവ വിവരങ്ങളായി ലഭ്യമാകുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇത്തരം വിവരങ്ങളെ ജീവിതപരിസരവുമായി ബന്ധിപ്പിക്കാനും അതുവഴി പുത്തൻ അറിവുകൾ സൃഷ്ടിക്കാനും ഉതകുന്ന തരത്തിലുള്ള പാഠ്യപദ്ധതിയാണ് കുട്ടികൾക്ക് വേണ്ടത്. പാഠ്യപദ്ധതി പരിഷ്ക്കരിക്കുമ്പോൾ സാമൂഹികനീതി, ദേശീയബോധം, ജനാധിപത്യാവബോധം, ബഹുസ്വരതയെ ഉൾക്കൊള്ളൽ, പാരിസ്ഥിതികാവബോധം, പൗരത്വബോധം എന്നിവയും കൂടി വിശാലലക്ഷ്യങ്ങളാക്കി പരിഗണിക്കണം.

വൈജ്ഞാനികലോകത്തേക്കുള്ള കവാടങ്ങളായും അന്വേഷണത്തിനുള്ള പ്രേരകകേന്ദ്രങ്ങളായും വിദ്യാലയങ്ങൾ മാറേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. സമൂഹത്തിന്റെ ആശയങ്ങളും നാളെയെക്കുറിച്ചുള്ള സങ്കല്പനങ്ങളും പ്രതീക്ഷകളും ഉൾക്കൊണ്ടുവേണം പാഠപുസ്തകങ്ങളിൽ മാറ്റം വരുത്തേണ്ടത്. അറിവിന്റെ ലോകത്ത് അതിജീവനത്തിനായുള്ള വിദ്യാഭ്യാസം പടുത്തുയർത്തണമെങ്കിൽ 'ജനായത്ത വിദ്യാലയം' എന്ന കാഴ്ചപ്പാട് പ്രയോഗത്തിൽ വരുത്താനുള്ള പരിശ്രമവും കൂടി പുതിയ പാഠ്യപദ്ധതി തയ്യാറാക്കുമ്പോൾ ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

2. കേരളത്തിലെ വിദ്യാഭ്യാസം - പിന്നിട്ട പടവുകൾ

കേരളസംസ്ഥാനരൂപീകരണത്തിന് മുമ്പ്

കഠിനമായ സാമൂഹികപ്രക്രിയയിലൂടെയാണ് ജാതി-മത-ലിംഗഭേദമന്വേ കൂട്ടികൾക്ക് സ്കൂളുകളിൽ എത്തിച്ചേരാവുന്ന അവസ്ഥ കേരളത്തിൽ ഉണ്ടായത്. കേരളീയ വിദ്യാഭ്യാസ വളർച്ചയുടെ പടവുകൾ അന്വേഷിക്കുമ്പോൾ ഒട്ടനവധി ഘടകങ്ങൾ അതിന്റെ പിന്നിലുണ്ട്. സാമൂഹിക-സാംസ്കാരിക-സാമ്പത്തികമുന്നേറ്റങ്ങൾ, ജാതി-സാമുദായിക കൂട്ടായ്മകൾ, മിഷണറിമാർ, എസ്.എൻ.ഡി.പി, എൻ.എസ്.എസ്, സന്നദ്ധസംഘടനകൾ, ഗ്രന്ഥശാലാ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ തു

ടങ്ങിയവക്കെല്ലാം നിർണ്ണായകമായ പങ്കുണ്ട്. തിരുവിതാംകൂറിൽ നടപ്പാക്കപ്പെട്ട ആധുനികവിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ ഫലമായി ഒട്ടനവധി ഭാഷാവിദ്യാലയങ്ങൾ കേരളത്തിൽ ഉയർന്നുവന്നു. സ്കൂൾവിദ്യാഭ്യാസത്തിൽ പഠനമാധ്യമം മലയാളമാക്കിയതിന്റെ ഫലമായി വിദ്യാഭ്യാസവ്യാപനത്തിൽ ഒരു കുതിച്ചു ചാട്ടമുണ്ടായി. അതോടൊപ്പം തന്നെ സാർവത്രികവിദ്യാഭ്യാസത്തിന് മലയാളഭാഷാ വിദ്യാലയങ്ങൾ ഏറെ സഹായകവുമായി.

1864-ൽ ദിവാൻ മാധവറാവു ഭാഷാപഠനത്തിന്റെ പ്രാധാന്യം തിരിച്ചറിഞ്ഞ് പ്രാദേശിക വിദ്യാഭ്യാസസ്ഥാപനങ്ങൾ ധാരാളം തുടങ്ങി. 1867-ൽ ആദ്യത്തെ പാഠപുസ്തകകമ്മിറ്റി തിരുവിതാംകൂറിൽ നിലവിൽ വരുകയും അതിനോടൊപ്പം തന്നെ അദ്ധ്യാപകപരിശീലനം ആരംഭിക്കുകയും ചെയ്തു. പിന്നാക്കവിഭാഗക്കാരുടേയും അധഃസ്ഥിതരുടേയും വിദ്യാഭ്യാസം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി പ്രത്യേക ഗ്രാന്റ് അനുവദിക്കുകയും അവർക്കായി പ്രത്യേക സ്കൂളുകൾ, ഗ്രാമീണസ്കൂളുകൾ, പാർട്ട് ടൈം സ്കൂളുകൾ, തൊഴിൽ സ്കൂളുകൾ എന്നിവ തുടങ്ങുകയും ചെയ്തു.

മാതൃഭാഷാബോധനത്തിനും വിദ്യാഭ്യാസവികസനത്തിനും മിഷണറിമാർ നിർണ്ണായകമായ പങ്ക് വഹിച്ചിട്ടുണ്ട്. വൈകുണ്ഠസ്വാമികൾ ശ്രീനാരായണഗുരു, ചട്ടമ്പിസ്വാമികൾ, അയ്യങ്കാളി, വക്കം അബ്ദുൾഖാദർമൗലവി, തുടങ്ങിയ സാമൂഹികപരിഷ്കർത്താക്കൾ വിദ്യാഭ്യാസത്തെ മാനവവിമോചനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാന ഉപാധിയായാണ് കണ്ടത്. അതിന്റെ ഭാഗമായാണ് കേരളത്തിൽ സാർവത്രിക വിദ്യാഭ്യാസം, സ്ത്രീവിദ്യാഭ്യാസം, ഇംഗ്ലീഷ്വിദ്യാഭ്യാസം, തൊഴിൽവിദ്യാഭ്യാസം, ഗ്രന്ഥശാലകൾ സ്ഥാപിക്കൽ തുടങ്ങിയവയ്ക്ക് പ്രാധാന്യം വന്നുചേർന്നത്. അന്ധ വിശ്വസം അയിത്തം, അനാചാരം തുടങ്ങിയ സാമൂഹിക വിപത്തുകൾക്കെതിരെ അവർ നടത്തിയ സന്ധിയില്ലാസമരങ്ങളും ഈ സന്ദർഭത്തിൽ ഓർക്കേണ്ടതുണ്ട്. കേരളത്തിലെ പുരോഗമപ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെ വളർച്ചയോടെയാണ് സാർവത്രികവിദ്യാഭ്യാസം സാധ്യമായത്.

പൊതുവിദ്യാഭ്യാസം ശക്തിപ്പെടുത്താൻ അധ്യാപകർ പ്രധാന പങ്കുവഹിച്ചിട്ടുണ്ട്. 1945-ൽ രൂപം പ്രാപിച്ച ഗ്രന്ഥശാലാപ്രസ്ഥാനവും പൊതുവിദ്യാഭ്യാസത്തിന് ശക്തിപകർന്നിട്ടുണ്ട്.

സംസ്ഥാനരൂപീകരണത്തിനുശേഷം

1956 ലെ കേരളസർക്കാർ ഉത്തരവിലൂടെ തിരുവിതാംകൂർ-കൊച്ചി സ്റ്റേറ്റും മദ്രാസിന്റെ ഭാഗമായ മലബാറും ഏകോപിപ്പിച്ച് ഐക്യകേരളം രൂപീകൃതമായത് കേരളസംസ്ഥാന രൂപീകരണത്തിനു ശേഷം ഉണ്ടായ പ്രധാന മാറ്റംതന്നെയാണ്. വി

ദ്യാഭ്യാസരംഗത്ത് സാമൂഹിക നിയന്ത്രണവും പൊതുചട്ടക്കൂടും ഉറപ്പാക്കാനാണ് 1957-ലെ വിദ്യാഭ്യാസബില്ലിന് ലക്ഷ്യം വച്ചിരുന്നത്. പ്രസ്തുതബില്ലിലൂടെ കേരളത്തെ 31 വിദ്യാഭ്യാസ ജില്ലകളാക്കി മാറ്റുകയും ഓരോ വിദ്യാഭ്യാസജില്ലയിലും ഓരോ വിദ്യാഭ്യാസഓഫീസർ ഉണ്ടാകണമെന്ന് നിർദ്ദേശിക്കുകയുമുണ്ടായി. അതോടൊപ്പം തന്നെ പ്രാദേശികവിദ്യാഭ്യാസസമിതി രൂപീകരിക്കണമെന്നും അധ്യാപക നിയമനത്തിന് മാനദണ്ഡങ്ങൾ പാലിക്കണമെന്നുമുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങളും മുന്നോട്ടുവെക്കപ്പെട്ടു. വിശദമായ ചർച്ചക്ക് ശേഷം 1957 സപ്തംബർ 2 ന് നിയമസഭ വിദ്യാഭ്യാസബില്ലിന് പാസ്സാക്കി. 1958 നവംബർ 2ന് ചിലമാറ്റങ്ങളോടെ വീണ്ടും ബില്ലിന് പാസ്സാക്കി പ്രസിഡന്റിന് അയച്ചുകൊടുത്തു. 1959 ഫെബ്രുവരി 19 ന് ബില്ലിന് പ്രസിഡന്റിന്റെ അനുമതി ലഭിച്ചു. 1959 ഫെബ്രുവരി 24ന് അസാധാരണഗസറ്റായി കേരളവിദ്യാഭ്യാസ നിയമം 1958 വിജ്ഞാപനം ചെയ്തു. 16.04.1959 ന് ഗസറ്റിൽ കേരളവിദ്യാഭ്യാസ ചട്ടങ്ങൾ 1959 പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു.

1966-ൽ സമർപ്പിക്കപ്പെട്ട കോത്താരികമ്മീഷൻ റിപ്പോർട്ട് പന്ത്രണ്ടാം ക്ലാസ് വരെയുള്ള വിദ്യാഭ്യാസഘട്ടം എന്നത് മുർത്തമായ നിർദ്ദേശമാക്കി മാറ്റി. 1983-84 അക്കാദമികവർഷം 13 ഹൈസ്കൂളുകളിലും 8 ജൂനിയർ ടെക്നിക്കൽ സ്കൂളുകളിലും വൊക്കേഷണൽ ഹയർസെക്കണ്ടറി ആരംഭിച്ചു. തുടർന്ന് 1985-ൽ വൊക്കേഷണൽ ഹയർസെക്കണ്ടറി ഡയറക്ടറേറ്റിന്റെ പ്രവർത്തനത്തിന് തുടക്കം കുറിച്ചു. വിദ്യാഭ്യാസരംഗത്തെ സാമൂഹികനീതി ഉറപ്പാക്കാൻ 2007-2008 അക്കാദമികവർഷം കേരളത്തിൽ 'ഏകജാലകസംവിധാനം' ഏർപ്പെടുത്തി. കേരളത്തിലെ കുട്ടികളുടെ വിദ്യാഭ്യാസത്തിന് പ്രാധാന്യം നൽകിയതിന്റെ നിദർശനമാണ് സംസ്ഥാനത്ത് പന്ത്രണ്ടാം ക്ലാസുവരെയുള്ള വിദ്യാഭ്യാസം സൗജന്യമാക്കിയത്. പാവപ്പെട്ട കുടുംബങ്ങളിൽനിന്ന് വരുന്ന കുട്ടികൾക്ക് ഉച്ചഭക്ഷണവിതരണം, പഠനത്തിൽ മികവ് തെളിയിക്കുന്ന കുട്ടികൾക്ക് സ്കോളർഷിപ്പ് എന്നിവ വിദ്യാഭ്യാസത്തെ സാർവജനീനമാക്കിയ ഘടകങ്ങളാണ്.

പാഠ്യപദ്ധതി

1957 സെപ്റ്റംബറിൽ കേരളനിയമസഭ പാസ്സാക്കിയ കെ.ഇ.ആർ. പ്രകാരം വിദ്യാഭ്യാസ ഭരണനിർവ്വഹണത്തിലെ വ്യവസ്ഥകൾ ചിട്ടപ്പെടുത്തിയതിന്റെ ഭാഗമായി സ്കൂൾ പ്രവേശനപ്രായം അഞ്ചുവയസ്സായി നിജപ്പെടുത്തി. അതിനോടൊപ്പം ഒന്നു മുതൽ ആറുവരെ ക്ലാസുകൾക്കും ഒൻപതാം ക്ലാസിനും പുതിയ പാഠ്യപദ്ധതി രൂപപ്പെടുത്തി. 1962 ലും 1964 ലും സ്കൂൾ കരിക്കുലം പരിഷ്കരിച്ചതിന്റെ ഭാഗമായി സ്കൂൾ വിദ്യാഭ്യാസം എന്നത് പത്താം ക്ലാസായി നിജപ്പെടുത്തി. തുടർ

ന് 1970-1976 ലും 1982-1983 ലും പാഠ്യപദ്ധതി പരിഷ്കരിക്കുകയുണ്ടായി.

1994-1995 അക്കാദമികവർഷം മുതൽ കാസർകോഡ്, മലപ്പുറം, വയനാട് ജില്ലകളിലും 1997-1998 മുതൽ തിരുവനന്തപുരം, പാലക്കാട്, ഇടുക്കി ജില്ലകളിലും ഡി.പി.ഇ.പി. (പ്രാഥമിക വിദ്യാഭ്യാസപരിപാടി) പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കി. ഈ പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി പുതിയ പാഠ്യപുസ്തകങ്ങളും അധ്യാപകസഹായികളും വികസിപ്പിച്ചു. ഡി.പി.ഇ.പിയുടെ ഭാഗമായി പുതിയ പാഠ്യപുസ്തകം രൂപപ്പെടുത്തൽ, അധ്യാപകസഹായി വികസിപ്പിക്കൽ, അധ്യാപകപരിശീലനങ്ങൾ എന്നിവ നടപ്പിലാക്കി. അന്വേഷണാത്മകപഠനത്തിന് മുൻതൂക്കം നൽകിയും വിവിധതലങ്ങളിൽ നടന്ന സംവാദങ്ങളിലൂടെയും രൂപപ്പെട്ടതാണ് 'കേരളപാഠ്യപദ്ധതി ചട്ടക്കൂട് -2007'. കുട്ടികൾക്ക് തൊഴിൽപരിചയം ഉണ്ടാക്കുന്നതിലേക്കായി സ്കൂളുകളിൽ തൊഴിൽ വിദ്യാഭ്യാസം നടപ്പിലാക്കി. അതിന്റെ ഭാഗമായാണ് 1969-70 കളിൽ പ്രവൃത്തിപരിചയം പാഠ്യപദ്ധതിയുടെ ഭാഗമാക്കിയത്.

നിരന്തരമൂല്യനിർണ്ണയമെന്ന സങ്കേതം കേരളത്തിലെ ക്ലാസ്സ്മുറികളിൽ പരീക്ഷിക്കപ്പെട്ടപ്പോൾ കുട്ടികൾ ഒന്നടങ്കം അതിന് അനുകൂലമായി പ്രതികരിച്ചു. 2004 സെപ്റ്റംബറിൽ ഗ്രേഡിംഗ് സമ്പ്രദായം നടപ്പിലാക്കി. കൊഴിഞ്ഞുപോക്ക് തടയാനും കുട്ടികളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാനുമായി കേരളസർക്കാർ 1972-73 അക്കാദമികവർഷം മുതൽ ഓൾപ്രമോഷൻ സിസ്റ്റം നടപ്പിലാക്കി. കേന്ദ്ര സർക്കാറിന്റെ വിദ്യാഭ്യാസ അവകാശനിയമപ്രകാരം ഒന്നാം ക്ലാസ് മുതൽ എട്ടാം ക്ലാസ് വരെയുള്ള എലിമെന്ററി ഘട്ടത്തിൽ ഗുണമേന്മ ഉറപ്പാക്കി മുഴുവൻ കുട്ടികൾക്കും പ്രമോഷൻ നൽകണം എന്ന കേന്ദ്രനയമാണ് ഇപ്പോൾ കേരളത്തിൽ നിലനിൽക്കുന്നത്.

വിദ്യാഭ്യാസാവകാശനിയമത്തിന്റെ ഭാഗമായി സ്കൂൾ മാനേജുമെന്റ് കമ്മിറ്റികളും സ്കൂൾ ജനാധിപത്യവേദിയായ അധ്യാപക-രക്ഷാകർതൃസമിതികളും രൂപപ്പെട്ടു. എസ്.സി.ഇ.ആർ.ടി സീമാറ്റ്, എസ്.ഐ.ഇ.ടി, ഡയറ്റ്, ബി.ആർ.സി. എന്നിവ പൊതു വിദ്യാഭ്യാസ സംവിധാനത്തെ ശക്തിപ്പെടുത്താൻ ആരംഭിച്ച അനുബന്ധസ്ഥാപനങ്ങളാണ്. പ്രൈമറിസ്കൂളുകൾ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്കും ഹയർസെക്കണ്ടറിതലം വരെ ജില്ലാപഞ്ചായത്തുകൾക്കും മുനിസിപ്പൽ/കോർപ്പറേഷൻ പ്രദേശത്തെ എല്ലാ സ്കൂളുകളെയും മുനസിപ്പാലിറ്റി/ കോർപ്പറേഷനുകൾക്കും കൈമാറിയിട്ടുണ്ട്. വിദ്യാഭ്യാസരംഗത്തെ ഗുണമേന്മ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിന് അധ്യാപകസംഘടനകൾ, അധ്യാപക-രക്ഷാകർതൃസമിതികൾ തദ്ദേശസ്വയംഭരണസ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവയെല്ലാം അവരുടേതായ സംഭാവനകൾ നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

3. പാഠ്യപദ്ധതിവികാസം - സാധ്യതകളും വെല്ലുവിളികളും

ബഹുമുഖബുദ്ധിക്ക് വിമർശനാത്മകബോധത്തിനും പ്രാധാന്യം നൽകിയ കേരളപാഠ്യപദ്ധതി ചട്ടക്കൂട്-2007-ന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പാഠപുസ്തകങ്ങളും അനുബന്ധപഠന ബോധനസാമഗ്രികളും പരിഷ്കരിക്കപ്പെട്ടു. നമ്മുടെ പാഠ്യപദ്ധതിയുടെ അടിസ്ഥാനാശയങ്ങളാണ് മതേതരത്വം, ജനാധിപത്യം, സമഭാവന, മാനവികബോധം തുടങ്ങിയവ.

സാധ്യതകൾ

വിദ്യാഭ്യാസകാര്യങ്ങളിൽ അതീവശ്രദ്ധ ചെലുത്തുന്നവരാണ് കേരളജനത എന്ന ചരിത്രവസ്തുത നിലനിൽക്കെ പൊതുവിദ്യാഭ്യാസം കൂടുതൽ ശക്തിപ്പെടുത്താനും ഗുണമേന്മാവിദ്യാഭ്യാസം എല്ലാവർക്കും പ്രാപ്യമാക്കാനുമുള്ള വലിയൊരു സാധ്യത നമ്മുടെ സംസ്ഥാനത്തുണ്ട്. അതിനായി ഭരണഘടനാനിലപാടുകൾക്കനുസൃതമായി പാഠ്യപദ്ധതി തയ്യാറാക്കണം. 1997-1998 ലെ പാഠ്യപദ്ധതി പരിഷ്കരണത്തിൽ മുൻകാലങ്ങളിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമായി പ്രകടമായ ചില മാറ്റങ്ങൾ വരുത്തിയിട്ടുണ്ട്. അതിന്റെ അടിസ്ഥാനകാഴ്ചപ്പാടുകൾ ഇന്നും പ്രസക്തമാണ്. അതിന്റെ തുടർച്ചയും വളർച്ചയുമാണ് കേരളപാഠ്യപദ്ധതി ചട്ടക്കൂട്-2007. ഇതിൽ അടങ്ങിയിട്ടുള്ള വസ്തുതകൾ കേരളപാഠ്യപദ്ധതിചട്ടക്കൂട്-2023 രൂപകല്പന ചെയ്യുമ്പോഴും ഒരു സാധ്യതയായി കേരളത്തിലെ അക്കാദമികസമൂഹത്തിന് മുനിലുണ്ട്. അത് മനസ്സിൽ കണ്ടുവേണം പുതിയ കാലത്തിന്റെ വെല്ലുവിളികൾ ഏറ്റെടുക്കേണ്ടത്. അതിന് ചില കാര്യങ്ങൾ ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

കുട്ടികൾക്ക് അറിവ് ആർജ്ജിക്കാൻ ഉതകുന്ന തരത്തിലുള്ള പഠനാനുഭവങ്ങൾ ഒരുക്കുക, വിദ്യാഭ്യാസം സാമൂഹികപ്രക്രിയയായി വളർത്തിയെടുക്കുക, കുട്ടികളുടെ എല്ലാ കഴിവുകളും വിലയിരുത്താൻ സാധിക്കുന്നതരത്തിൽ മൂല്യനിർണ്ണയം നടത്തുക. വിദ്യാഭ്യാസകാര്യങ്ങളിൽ ഇടപെടാനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യം രക്ഷാകർത്താക്കൾക്കും സാമൂഹത്തിനും കൊടുക്കുക എന്നിവയ്ക്ക് പാഠ്യപദ്ധതിരൂപീകരണത്തിൽ പ്രാധാന്യം നൽകേണ്ടതുണ്ട്. ഇതിനോടൊപ്പം തന്നെ വൈജ്ഞാനികസമൂഹത്തിന് യോജിച്ചതും പ്രാദേശികസമ്പദ്ഘടനയെ ശക്തമാക്കുന്നതും പുതുമയെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതുമായ പാഠ്യപദ്ധതിയും പാഠപുസ്തകങ്ങളും ബോധനരൂപങ്ങളും വികസിപ്പിച്ചെടുക്കേണ്ടതുണ്ട്.

വെല്ലുവിളികൾ

വിദ്യാഭ്യാസരംഗത്ത് നിരവധി വെല്ലുവിളികൾ നിലനിൽക്കുന്നുണ്ട്. ഇവയെ

നും കാണാതെ പൊതുവിദ്യാഭ്യാസരംഗത്തെ പ്രശ്നങ്ങൾ മുറിച്ചു കടക്കാനാകില്ല. വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ വിമോചനദൗത്യം ജനമനസ്സുകളിൽ കുറഞ്ഞുവരുന്നത്, ആഗോളവൽക്കരണത്തിന്റെ സ്വാധീനം, മലയാളഭാഷയോട് കാണിക്കുന്ന വിരക്തി, പരീക്ഷകളോട് കാട്ടുന്ന അമിതമായ ആസക്തി തുടങ്ങിയവ മേല്പറഞ്ഞ വെല്ലുവിളികളിൽ ചിലതാണ്. മറ്റുചില പ്രവണതകളും ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതുണ്ട്. പുരോഗമന-ജനാധിപത്യ-നവോത്ഥാന ആശയങ്ങൾ തുറന്നിട്ട സമത്വദർശനത്തിന്റെയും സാഹോദര്യത്തിന്റെയും ആശയങ്ങളെ ഭാവിസമൂഹത്തിന്റെ സുദൃഢമായ സാമൂഹ്യവ്യവഹാരമായി പ്രയോഗവൽക്കരിക്കേണ്ടതുണ്ട് സ്ഥലകാലങ്ങളെ തിരിച്ചറിയാനും അറിവിനെ വിശകലനം ചെയ്യാനും സന്ദർഭത്തിനനുസരിച്ച് പുതിയ അറിവാക്കിമാറ്റാനും ഉള്ള കഴിവ് വിദ്യാഭ്യാസത്തിലൂടെ നേടിയെടുത്താൽ മാത്രമേ വിജ്ഞാനസമൂഹത്തിൽ അതിജീവിക്കാൻ കഴിയൂ. വിദ്യാഭ്യാസകാലത്തു തന്നെ തൊഴിലിന്റെ മഹത്വത്തെക്കുറിച്ചും തൊഴിൽ നൈപുണി വികാസത്തെക്കുറിച്ചും കുട്ടികളിൽ അവബോധം വരുത്തണം. കേവലമായ വിഷയപഠനത്തിനപ്പുറം അന്തർവൈജ്ഞാനിക സമീപനരീതി സ്കൂൾ ക്ലാസ്സുകളിൽ ലഭ്യമാക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കാവുന്നതാണ്.

സാംസ്കാരികപ്രവർത്തനം കൂടിയായ വിദ്യാഭ്യാസം മാതൃഭാഷയിൽ ആയിരിക്കുന്നതാണ് ഉത്തമം. ജീവിതപരിസരത്തെ ആർജിത അറിവുമായി ബന്ധപ്പെടുത്താനും വിശകലനം ചെയ്യാനും മാതൃഭാഷയാണ് പരമപ്രധാനം. മാതൃഭാഷയിലൂടെ അല്ലാതെയുള്ള ബോധനത്തിന് കുട്ടികളെ നിർബന്ധിക്കരുത്. നിയമം, പരിസ്ഥിതി, മാലിന്യനിർമ്മാർജ്ജനം, ദുരന്തനിവാരണം തുടങ്ങിയ വിഷയങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചുള്ള അവബോധം കുട്ടികളിൽ ജനിപ്പിക്കുന്ന രീതിയിലുള്ള പഠനങ്ങൾ ആവശ്യമാണ്. മതനിരപേക്ഷമായ സാംസ്കാരികാന്തരീക്ഷം വളർത്തുന്നതിൽ പൊതുവിദ്യാലയങ്ങൾക്ക് നിർണ്ണായകമായ പങ്ക് വഹിക്കാനുണ്ട്.

മേല്പറഞ്ഞ വസ്തുതകളെല്ലാം ഫലപ്രാപ്തിയിൽ എത്തിക്കണമെങ്കിൽ ജനങ്ങളുടെ വിശ്വാസ്യത നേടുന്ന തരത്തിൽ ഗുണമേന്മയും തുല്യതയും ഉറപ്പാക്കുന്ന വിദ്യാകേന്ദ്രങ്ങളായി നമ്മുടെ സ്കൂളുകളും നിരന്തരം നവീകരിക്കപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരിക്കണം. കുട്ടികൾക്കുണ്ടാകുന്ന പഠനപ്രയാസങ്ങൾ കണ്ടെത്താനും പരിഹാരം കണ്ടെത്താനുമുള്ള അന്വേഷണബുദ്ധിയെ ഫലപ്രദമായി ഉപയോഗപ്പെടുത്താനുള്ള സന്നദ്ധത അധ്യാപകരിൽ വളർത്തിക്കൊണ്ടു വരേണ്ടതുണ്ട്.

4 ദാർശനിക അടിത്തറ

നമ്മുടെ വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ ദാർശനികാടിത്തറയെ തത്ത്വശാസ്ത്രവും മനശാസ്ത്ര

വും സാമൂഹ്യശാസ്ത്രവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ദർശനങ്ങളെ ഇഴചേർത്താണ് സമീപിക്കേണ്ടത്. അത് ഭരണഘടനയുടെ അന്തഃസത്തയ്ക്ക് ചേരുന്നതുമായിരിക്കണം. കുട്ടി ജീവിക്കുന്ന ജൈവികവും സാമൂഹികവുമായ പരിസരങ്ങൾ ഉയർത്തുന്ന ആവശ്യകതയുടെ ഭാഗമായ ഒരു ബൗദ്ധിക പ്രക്രിയയായിട്ടാണ് വിദ്യാഭ്യാസത്തെ കാണേണ്ടത്. ഈ ബൗദ്ധിക പ്രക്രിയയിലൂടെ സമൂഹത്തിൽ നിന്നും പരിസരത്തിൽനിന്നും കിട്ടുന്ന ചോദ്യങ്ങളെ അറിവുകളാക്കി മാറ്റാവുന്നതാണ്.

കളിമാത്രമാണ് മനുഷ്യന്റെ കുട്ടിക്കാലത്തുള്ള വികസനത്തിന്റെ ഉയർന്ന പ്രകടനരൂപമെന്നും അതുമാത്രമാണ് കുട്ടിയുടെ ആത്മാവിൽ ഉള്ളതിനെ സ്വതന്ത്രമായി പ്രകടിപ്പിക്കുന്നതെന്നും 'On the Education of Man' എന്ന പുസ്തകത്തിൽ പ്രസിദ്ധ വിദ്യാഭ്യാസചിന്തകൻ ഫ്രെഡറിക് വില്യംസ് അഗസ്റ്റ് ഫ്രോബൽ വ്യക്തമാക്കുന്നുണ്ട്. ജനാധിപത്യം, തുല്യത, സ്വാതന്ത്ര്യം തുടങ്ങിയവയാണ് പൊതുനമ്മയ്ക്ക് അനിവാര്യമെന്ന് പ്രസിദ്ധ വിദ്യാഭ്യാസ ചിന്തകനും എഴുത്തുകാരനുമായ ജീൻ ജാക്യൂസ് റൂസ്സോ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. എല്ലാ കുട്ടികളും സ്വാഭാവികമായും നല്ലവരാണെന്നും അവർക്കു പരിസരങ്ങളിലൂടെ കിട്ടുന്ന അനുഭവങ്ങളാണ് അവരെ മോശക്കാരാക്കുന്നതെന്നും അദ്ദേഹം തുടർന്ന് വിലയിരുത്തുന്നു. ഒരു ജനാധിപ്യസമൂഹത്തിന്റെ സൃഷ്ടിക്ക് ഉതകുന്നതാകണം വിദ്യാഭ്യാസം എന്നതായിരുന്നു വിഖ്യാത അമേരിക്കൻചിന്തകൻ ജോൺ ഡ്യൂയിയുടെ അഭിപ്രായം.

വിദ്യാഭ്യാസത്തെക്കുറിച്ചുള്ള സ്വതന്ത്രചിന്തകൾ വളർന്നുവരുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി രൂപപ്പെട്ട മാനവികതാവാദം മനുഷ്യരുടെ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനും സ്വയംഭരണത്തിനും പുരോഗതിക്കും ക്ഷേമത്തിനും വേണ്ടി നിലനിൽക്കുന്നു. മനുഷ്യവ്യക്തിത്വത്തിലും പുരോഗതിയിലും പരിവർത്തനത്തിലും അടിത്തറയായി നിൽക്കുന്നത് വിദ്യാഭ്യാസമാണെന്ന് പുരോഗമനവാദം ചൂണ്ടിക്കാട്ടുന്നു. വ്യക്തികളുടെ ബൗദ്ധിയും, തൊഴിൽ ആഭിമുഖ്യവും, കഴിവും വികസിപ്പിക്കുന്നതോടൊപ്പം വ്യക്തിയുടെയും സമൂഹത്തിന്റെയും മുന്നോട്ടുള്ള പോക്കിൽ താല്പര്യവും അഭിനിവേശവും വളർത്തുവാനും വികസിപ്പിക്കാനും ഉതകുന്ന വിദ്യാഭ്യാസമാണ് രാഷ്ട്രപിതാവ് മഹാത്മാഗാന്ധി നിർദ്ദേശിച്ചത്. “മോചനമരുളുന്നതെന്താണോ അതാണ് വിദ്യാഭ്യാസം” എന്ന് മഹാത്മജി ഉദ്ഘോഷണം ചെയ്തു. മനുഷ്യരും പ്രകൃതിയും വിദ്യാഭ്യാസവും തമ്മിലുള്ള പരസ്പരബന്ധത്തിലൂടെ വ്യക്തികളുടെ ശാരീരികവും മാനസികവും ആത്മീയവുമായ വികാസം സാധിക്കുമെന്ന ആശയത്തിനാണ് ബഹുമാനപ്രതിഭയായ രബീന്ദ്രനാഥ ടാഗോർ ഊന്നൽ നൽകിയത്. ശരിയായ വിദ്യാഭ്യാസം വഴി സമൂഹപരിവർത്തനം സാധിക്കുമെന്നും വിദ്യാഭ്യാസമെന്നത് വ്യക്തിയിൽ അന്തർലീനമായ കഴിവുകളുടെ വികാസമാണെന്നും സ്വാമിവിവേ

കാനനൻ അഭിപ്രായപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്.

“അറിവ് മുൻകൂട്ടി നിർമ്മിക്കപ്പെട്ട രൂപത്തിൽ പുറമേനിന്ന് നമ്മുടെ അടുത്തേക്ക് വരികയല്ല ചെയ്യുന്നത്. നാം ജന്മനാ അറിവുമായി ജനിക്കുകയുമല്ല, അറിവ് നാം സൃഷ്ടിക്കണം” എന്നാണ് ജ്ഞാനനിർമ്മിതിവാദത്തിന്റെ ഉപജ്ഞാതാവായ ഷോൺ പിയാഷെയുടെ ദർശനം. മുതിർന്നവരുടെയും മറ്റുള്ളവരുടെയും ഇടപെടലിലൂടെയാണ് കൂട്ടി പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കുന്നതെന്നും വൈജ്ഞാനിക വികാസം സംഭവിക്കുന്നത് സാമൂഹികമായ ഇടപെടലുകളിലൂടെയാണെന്നുമാണ് റഷ്യൻ ചിന്തകനായ ലേവ് സെമിയോക്കോവിച്ച് വിഗോയ്സ്കിയുടെ അഭിപ്രായം.

‘ചെയ്തുപഠിക്കുക’ എന്നത് പ്രാമുഖ്യം നൽകിയ മരിയ മോണ്ടിസോറി, പ്രോജക്ട് രീതിക്ക് പ്രാധാന്യം നൽകിയ വിലുംഹെറാൾഡ് കിൽപാട്രിക്, പഠനം ആനന്ദകരമാകണമെന്നും കൂട്ടിക്കാലത്ത് അത്തരം പഠനം നിഷേധിച്ചാൽ അത് മാനസിക അവ്യവസ്ഥകൾക്ക് ഇടനൽകുമെന്നും അഭിപ്രായപ്പെട്ട എ.എസ് നെയിൽ, കണ്ടെത്തൽ പഠനത്തിന് പ്രാമുഖ്യം നൽകിയ ജെറോം ബ്രൂണർ എന്നിവരുടെ ചിന്തകളും പഠന-ബോധനത്തെക്കുറിച്ച് ദാർശനിക നിലപാട് എടുക്കുമ്പോൾ പരിഗണിക്കേണ്ടതാണ്. വിദ്യാഭ്യാസമെന്നാൽ പരിശീലനമല്ല, എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ വിദ്യാഭ്യാസത്തിൽ ചിന്തയും ചിന്താപ്രക്രിയകൾക്കും നിർണ്ണായക സ്ഥാനമുണ്ടെന്നും കാര്യകാരണബന്ധം വളരെ പ്രധാനപ്പെട്ടതാണെന്നും പ്രഖ്യാത ജർമ്മൻ ചിന്തകൻ ഇമ്മാനുവൽകാന്റ് വാദിക്കുന്നു. പുതിയകാലത്ത് കായികമായ കടന്നാക്രമണങ്ങൾക്കുപകരം മാനസികതലത്തിലൂടെയാകും അധീശശക്തികൾ തങ്ങളുടെ ആധിപത്യം ഉറപ്പാക്കുകയെന്നു ഇറ്റാലിയൻ മാർക്സിസ്റ്റ് ചിന്തകനായ അന്റോണിയോ ഗ്രാംഷിയുടെ നിരീക്ഷണം ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതാണ്. ബെൽ ഹൂക്ക്സ് എന്ന വിദ്യാഭ്യാസപ്രവർത്തകൻ ലിംഗനീതി, ലിംഗസമത്വം തുടങ്ങിയവയെല്ലാം വിമർശനാത്മക വിദ്യാഭ്യാസചിന്തയുടെ ഭാഗമാക്കി മാറ്റി. വിമർശനാത്മക ബോധനശാസ്ത്രം എന്നത് ഒരു ക്ലാസ് മുറിയിൽ പഠനരീതിയായി മാത്രം പരിമിതപ്പെടുത്താൻ കഴിയില്ലായെന്നും അത് അനീതികളും അസമത്വങ്ങളും നിറഞ്ഞ ബാഹ്യലോകത്തേക്ക് കൂടി വ്യാപിക്കുന്ന പൊതുനിലപാട് ആണെന്നും വിദ്യാഭ്യാസ ചിന്തകനായ ഹെൻറിഗിറോ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു.

ഓരോ കുട്ടിയിലും അന്തർലീനമായിട്ടുള്ള കഴിവുകളുടെ വികാസമാകണം വിദ്യാഭ്യാസഘട്ടത്തിൽ നടക്കേണ്ടതെന്ന് അമേരിക്കൻ മനഃശാസ്ത്രജ്ഞനായ ഹോവേഡ് ഗാർഡനർ സിദ്ധാന്തിക്കുന്നു. അദ്ദേഹം മുന്നോട്ടുവച്ച ‘ബഹുമുഖബുദ്ധി’ സിദ്ധാന്തം

നങ്ങളും പരിഗണനാഹമാണ്. മേൽസൂചിപ്പിച്ച വിദ്യാഭ്യാസചിന്തകരുടെ അഭിപ്രായങ്ങളിൽ നിന്നും സമൂഹത്തിൽ വന്ന മാറ്റങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് പുരോഗമന വിദ്യാഭ്യാസദർശനങ്ങൾ എങ്ങനെ ഉരുത്തിരിഞ്ഞുവന്നുവെന്നത് വ്യക്തമാണ്. അതുകൊണ്ടുതന്നെ 'കേരളപാഠ്യപദ്ധതി ചട്ടക്കൂട് 2023' മേൽപ്പറഞ്ഞ ദാർശനികാടിസ്ഥാനത്തിൽ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതാണ്. അതിനെ സംബന്ധിച്ച പ്രധാന നിർദ്ദേശങ്ങൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

- 1) വിമർശനാത്മക ചിന്തയെ പരിപോഷിപ്പിക്കുന്നതും സമൂഹത്തിലെ വൈവിധ്യങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളാനും വൈരുദ്ധ്യങ്ങളെ തിരിച്ചറിയാനും അസമത്വങ്ങൾക്കും അനീതികൾക്കു മെതിരെ നിലപാടെടുക്കാനും ഉതകുന്നതുമായിരിക്കണം വിദ്യാഭ്യാസം.
- 2) മാനവികതാവാദം, സാമൂഹ്യജ്ഞാനനിർമ്മിതിവാദം എന്നിവയുടെ വിശാലപ്രതലത്തിലാകും പാഠ്യപദ്ധതി വികസനം നടക്കുക. ഭാഷാസമഗ്രതാദർശനം, ഉദ്ഗ്രഥിതസമീപനം എന്നിവ പഠനത്തെ സംബന്ധിച്ച നിലപാടെടുക്കുമ്പോൾ പരിഗണിക്കപ്പെടണം.
- 3) ദളിതരുടെയും ആദിവാസികളുടെയും പിന്നാക്ക വിഭാഗക്കാരുടെയും പെൺകുട്ടികളുടെയും അനുഭവങ്ങൾ സ്കൂളിൽ പരിമിതമായേ ചർച്ചചെയ്യുന്നുള്ളൂ. അതിനാൽ എല്ലാവർക്കും അവരവരുടെ പ്രശ്നങ്ങൾ അവതരിപ്പിക്കാൻ അവസരം ഒരുക്കേണ്ടത് അതിപ്രധാനമാണ്.
- 4) ജീവരാശിയുടെ നിലനിൽപ്പിനെതന്നെ ബാധിക്കുന്നവിധം കാലാവസ്ഥയിലുണ്ടാകുന്ന വ്യതിയാനങ്ങളും ആഗോളതാപനവും ഗൗരവത്തോടെ കാണുകയും അതിന്റെ തീക്ഷ്ണതകുറക്കാനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഇടപെടാനുള്ള മനോഭാവവും നിലപാടുകളും വിദ്യാഭ്യാസ ദർശനങ്ങളുടെ ഭാഗമാക്കുകയും വേണം.
- 5) മാനവസമൂഹം വികസിപ്പിക്കുന്ന എല്ലാവിധ സാങ്കേതികവിദ്യകളും സാങ്കേതിക സംവിധാനങ്ങളും മുഴുവൻ കുട്ടികൾക്കും കിട്ടണം.

സാമൂഹികജ്ഞാനനിർമ്മിതിവാദം, സമഗ്രപുരോഗതി, വിമോചനത്തിനുള്ള ഉപാധി, ആന്തരിക ചോദനകളുടെ വികാസം തുടങ്ങിയവ വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ പ്രധാനലക്ഷ്യങ്ങളായിരിക്കണം.

5. കേരളവും സ്കൂൾ വിദ്യാഭ്യാസ ലക്ഷ്യങ്ങളും

സാക്ഷരതയിൽ മുന്നിട്ടു നിൽക്കുന്ന സംസ്ഥാനമാണ് നമ്മുടേത്. നാം ഇന്നേ

വരെ കൈവരിച്ചിട്ടുള്ള നേട്ടങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കാനും പരിമിതികളെ തരണം ചെയ്യാനും ഉതകുന്ന തരത്തിലുള്ള സമഗ്രമായ സ്കൂൾവിദ്യാഭ്യാസസംവിധാനമാണ് ഇനിയുണ്ടാകേണ്ടത്. മാനവികത ലക്ഷ്യം വച്ചുകൊണ്ട് പരസ്പരസഹകരണത്തോടെ ലിംഗനീതി, ലിംഗസമത്വം എന്നിവ ഉറപ്പാക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഭരണഘടനയോട് പ്രതിബദ്ധതയും ശാസ്ത്രാവബോധവും ചരിത്രബോധവുമുള്ള ഒരു തലമുറ വളർന്നുവരുന്നതിന് മുഖ്യപരിഗണന നൽകണം. അതിനായി സാമൂഹ്യനീതി, സുസ്ഥിരവികസനം, വ്യക്തിവികാസം, സാർവ്വത്രികവിദ്യാഭ്യാസം, സംസ്കാരികബോധം, സാങ്കേതികവും വൈജ്ഞാനികവുമായ മേഖലകളെ ഉത്തേജിപ്പിക്കൽ, വിമർശനാത്മകചിന്ത വളർത്തൽ, തൊഴിൽ നൈപുണിവികാസം കൈവരിക്കൽ, പ്രതിസന്ധികളെ തരണംചെയ്യുന്നതിനും, അതിജീവനശേഷി കൈവരിക്കൽ, ജ്ഞാനസമൂഹസൃഷ്ടി, നവകേരള സൃഷ്ടി തുടങ്ങിയവ നമ്മുടെ സ്കൂൾവിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ പ്രധാന ലക്ഷ്യങ്ങളായിരിക്കണം.

വെള്ളപ്പൊക്കം, വരൾച്ച തുടങ്ങിയ പ്രകൃതിദുരന്തങ്ങളെ നേരിടാൻ തക്കതായ മനോധൈര്യം ജനിപ്പിക്കുന്നതും അവയുടെ നിവാരണമാർഗങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച അവബോധം നൽകുന്നതുമായ വസ്തുതകൾ പകർന്നു നൽകുന്ന അറിവ് പാഠ്യപദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തണം. അതിനായി ഇതേവരെ നേടിയെടുത്തിട്ടുള്ള അറിവിനെ പരിസരവുമായി ബന്ധിപ്പിച്ച് പുതിയ അറിവ് ഉല്പാദിപ്പിക്കേണ്ടതുണ്ട്. കേരളജനതയെ ആശയപരമായും ക്രിയാത്മകമായും സജ്ജരാക്കുന്നതിന് ഗുണപരമായ സംഭാവനകൾ നൽകുവാൻ ഉതകുന്നതരത്തിലുള്ള വിദ്യാഭ്യാസരീതിയ്ക്കാണ് പാഠ്യപദ്ധതിയിൽ പ്രാധാന്യം കൊടുക്കേണ്ടത്.

6. പാഠ്യപദ്ധതി സമീപനം

അറിവിന്റെ തലം വികസിക്കുന്നതിനനുസരിച്ച് പഠനസമീപനങ്ങളിലും മാറ്റങ്ങൾ അനിവാര്യമാണ്. ഈ മാറ്റങ്ങൾ ക്ലാസ് മുറി, പഠനപ്രവർത്തനങ്ങൾ, പഠനമാധ്യമം, അധ്യാപകരുടെ പങ്ക്, ഗൃഹപാഠം, സഹായകസാമഗ്രികൾ, വിലയിരുത്തൽരീതി, പാഠപുസ്തകം തുടങ്ങി അറിവുനിർമ്മാണത്തിന് സഹായകമായി വർത്തിക്കേണ്ട എല്ലാ ഉപാധികളിലും ഇത് പ്രതിഫലിക്കണം. സാങ്കേതികവിദ്യയുടെ വളർച്ച നൽകുന്ന പുതിയ സൗകര്യങ്ങളും സാധ്യതകളും വിദ്യാഭ്യാസത്തിൽ പ്രയോജനപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.

പഠനബോധനസമീപനം

അധ്യാപകർ നടത്തുന്ന ബോധനപ്രക്രിയകളുടെ ഭാഗമായാണ് കുട്ടികൾ പഠനപ്രക്രിയകൾ ഫലപ്രദമായി നടത്തുക. പഠിതാക്കളെ പ്രചോദിപ്പിക്കുക, അവർ

കു മുനിൽ പഠനപ്രശ്നം അവതരിപ്പിക്കുക, അവരുടെ പ്രകടനങ്ങൾ നിരീക്ഷിച്ച്, വിലയിരുത്തി പ്രോത്സാഹനവും നിർദ്ദേശങ്ങളും നൽകുന്നതോടൊപ്പം പഠനസാമഗ്രികളും നൽകുക തുടങ്ങിയവയാണ് ബോധനപ്രക്രിയകൾ.

ബോധനശാസ്ത്രപരിഗണനകൾ

കണ്ടെത്തൽപഠനം, സംവാദാത്മകപഠനം, സഹവർത്തിതപഠനം, ജീവിതവുമായി ബന്ധപ്പെടുത്തിയുള്ള പഠനം തുടങ്ങിയവ ബോധനശാസ്ത്രപരിഗണനകളിൽ വരണം. ആധുനിക സാങ്കേതികവിദ്യയുടെ സാധ്യതകൾ ബോധനരീതികളിൽ പ്രതിഫലിക്കണം. ആത്മപ്രകാശനത്തിനും സർഗാത്മകവിഷ്കാരത്തിനും സവിശേഷമായ കഴിവുകളുടെ വികാസത്തിനും സൗകര്യമുള്ളതായിരിക്കണം എല്ലാ വിഷയങ്ങളുടെയും വിനിമയപ്രക്രിയ.

സഹവർത്തിത്വത്തിന്റെ പ്രാധാന്യം

സാമാന്യാശയങ്ങളെ ശാസ്ത്രീയാശയങ്ങളാക്കി മാറ്റൽ എന്ന തരത്തിൽ നടക്കേണ്ടതാണ് അറിവുനിർമ്മാണം. ഇതിന് പല അറിവുനിലകളിലുള്ള കുട്ടികളുടെ കൂട്ടായ്മയും ഒരു പൊതു ഉദ്ദേശത്തിനുവേണ്ടി കൂട്ടായ്മയിലെ അംഗങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള കൊടുക്കൽവാങ്ങലുകളും സംവാദങ്ങളും നടക്കണം. പഠനപ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ആസൂത്രണസമയത്ത് അധ്യാപകർ ശാസ്ത്രീയമായി തയ്യാറാക്കുന്ന 'ടീച്ചേഴ്സ് വേർഷനുകൾ' പഠനം വിജയപ്രദമാക്കാൻ സഹായിക്കുന്ന ശരിമാതൃകകളിൽ പ്രധാനപ്പെട്ടതാണ്. അറിവുനിർമ്മാണ പ്രക്രിയയിൽ കുട്ടികൾക്ക് സംഭവിക്കുന്ന തടസ്സങ്ങൾ തിരിച്ചറിഞ്ഞ് അധ്യാപകർ നൽകുന്ന 'മടക്കധാരണ'കളും അറിവുനിർമ്മാണം പൂർത്തിയാക്കുന്നതിന് സഹായകരമാണ്.

തീമുകളും പഠനപ്രവർത്തനങ്ങളും

സമൂഹം ഇപ്പോൾ നേരിടുന്നതും ഭാവിയിൽ നേരിടാൻ പോകുന്നതുമായ പ്രശ്നങ്ങൾ ഉൾച്ചേർന്ന ആശയങ്ങളും ഉപാശയങ്ങളുമാണ് പഠനപ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് മുന്നോടിയായി തിരഞ്ഞെടുക്കേണ്ടത്. അത്തരം പഠനങ്ങളിലൂടെ ഭാവിസമൂഹനിർമ്മിതിയിൽ ഫലപ്രദമായും ശാസ്ത്രീയമായും ഇടപെടാൻ കഴിയുന്നവരായി വിദ്യാർത്ഥികൾ മാറണം. സാമൂഹ്യപ്രതിബദ്ധതയും വിമർശനാവബോധവുമുള്ള തലമുറ രൂപപ്പെടാൻ ലക്ഷ്യമിടുന്ന വിദ്യാഭ്യാസത്തിൽ ഇന്നലെയുടെ വസ്തുനിഷ്ഠമായ വിലയിരുത്തലും ഇന്നിന്റെ ശാസ്ത്രീയമായ വ്യാഖ്യാനവും വളരെ പ്രധാനപ്പെട്ടതാണ്. താൻ ജീവിക്കുന്ന സമൂഹത്തിൽ നിലനിൽക്കുന്ന അവസ്ഥയിൽ മാറ്റം വരുത്താൻ പര്യാപ്തമായ ഇടപെടലുകൾ നടത്താൻ കഴിയുന്ന തലത്തിലേക്ക്

അറിവുനിർമ്മാണതലം വികസിക്കണം. കുട്ടിയിൽ സമഗ്രമായ മാറ്റം ഉണ്ടാക്കുക എന്നതാണ് അറിവുനിർമ്മാണരീതിയിലുള്ള പഠനം ലക്ഷ്യമിടുന്നത്.

പഠനമാധ്യമം

ജീവിതവ്യവഹാരത്തിലെ വൈജ്ഞാനികവും ആശയപരവും അനുഭവപരവും സർഗാത്മകവുമായ തലങ്ങൾ പ്രകടിപ്പിക്കപ്പെടുന്നത് ഭാഷയിലൂടെയാണ്. പഠനമാധ്യമമായി നിർബന്ധമായും മാതൃഭാഷ തന്നെ സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്. ഇന്ത്യയിലെയും ലോകത്തിലെയും വിദ്യാഭ്യാസവിചക്ഷണരും ദാർശനികരും അദ്ധ്യയനഭാഷയായി മാതൃഭാഷ സ്വീകരിക്കണമെന്നാണ് അഭിപ്രായപ്പെടുന്നത്. “വൈദേശികമായ ഒരു അദ്ധ്യയനഭാഷ കുട്ടികളുടെമേൽ അനർഹമായ ഭാരം ചുമത്തുന്നതും അവരെ സ്വന്തം വീട്ടിൽ നിന്നും ഒറ്റപ്പെടുത്തുന്നതും ആകയാൽ അത് സർവപ്രധാനമായ ഒരു ദേശീയദുരന്തമായി കണക്കാക്കുന്നതായും” എം.കെ. ഗാന്ധി ‘To the Students’ എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ അഭിപ്രായപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്.

പ്രവർത്തനാധിഷ്ഠിതമായും അന്വേഷണാത്മകമായും നടക്കുന്ന അറിവുനിർമ്മാണപ്രക്രിയയിൽ സജീവമായി പങ്കെടുക്കാൻ കഴിയണമെങ്കിൽ അദ്ധ്യയനമാധ്യമം മാതൃഭാഷ തന്നെയായിരിക്കുന്നതാണ് ഉത്തമം. പഠനത്തിൽ പ്രധാനമായി കണക്കാക്കേണ്ടത് മനസ്സിനെ വൈകാരികമായി സ്പർശിക്കുന്ന കൊടുക്കൽവാങ്ങലുകളും അനുഭവങ്ങളും പ്രതികരണങ്ങളും വിമർശനാത്മക വിലയിരുത്തലുകളുമാണ്.

അധ്യാപകരുടെ റോൾ

ക്ലാസ്റൂറിയിൽ പഠനം നല്ലതുപോലെ നടക്കണമെങ്കിൽ അധ്യാപകരുടെ തയ്യാറെടുപ്പും പ്രവർത്തനവും നിർണ്ണായകമാണ്. അധ്യാപകരുടെ പ്രധാനദൗത്യം ഓരോ കുട്ടിയും ലക്ഷ്യത്തിലെത്തുന്നു എന്നത് ഉറപ്പാക്കുന്ന മെന്ററായും പ്രശ്നപരിഹാരകനായും പ്രവർത്തിക്കലാണ്. അതിനോടൊപ്പം തന്നെ സഹവർത്തിത്വപഠനം ഉറപ്പാക്കുന്നതിനായി കുട്ടികൾക്കൊപ്പം ചേർന്നു പ്രവർത്തിക്കുന്ന സഹപഠിതാവിന്റെ റോൾ കൂടി വഹിക്കണം. കുട്ടികളുടെ ചെറിയ മികവുകൾക്കുപോലും അഭിനന്ദനങ്ങൾ നൽകിയും മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ കൊടുത്തും ദൈനംദിന പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തുന്ന പ്രൊഫഷണലുകളായി അധ്യാപകർ ഉയർന്നുവരണം.

പഠനബോധനപ്രവർത്തനങ്ങളുടെ മികവിനായുള്ള മറ്റ് നിർദ്ദേശങ്ങൾ

ക്ലാസ്റൂറിയിൽ മികച്ച അധ്യാപനം കാഴ്ചവയ്ക്കുന്നതിലേക്കായി മതിയായ ഭൗതിക സൗകര്യങ്ങളും സംവിധാനങ്ങളും ഉണ്ടാകണം. ക്ലാസ്സിൽ ജനാധിപത്യ

രീതിയും അന്തരീക്ഷവും നിലനിർത്താൻ പൊതുനിയമങ്ങളും വ്യവസ്ഥകളും അധ്യാപകരും കുട്ടികളും ചർച്ചചെയ്ത് രൂപപ്പെടുത്തണം. കുട്ടികളുടെ അറിവു നിർമ്മാണം, സംവാദം, വിലയിരുത്തൽ തുടങ്ങിയ പ്രക്രിയകൾ ഫലപ്രദമാകണമെങ്കിൽ പഠനമാധ്യമം കുട്ടികളുടെ മാതൃഭാഷതന്നെയായിരിക്കണം. വിവരവിനിമയ സാങ്കേതികവിദ്യയുടെ സാധ്യതകൾ പരമാവധി പ്രയോജനപ്പെടുത്താൻ കഴിയും വിധം പഠനോപകരണങ്ങളും വിനിമയസംവിധാനങ്ങളും സജ്ജീകരിക്കണം. പാഠപുസ്തകങ്ങളുടെയും മറ്റ് അധികപഠനസാമഗ്രികളുടെയും ഉള്ളടക്കവും സ്വഭാവവും അറിവു നിർമ്മാണത്തെയും സ്വയം വിലയിരുത്തി മെച്ചപ്പെടുത്തലിനെയും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതാകണം.

പഠനബോധനസാമഗ്രികൾ

കുട്ടികളിൽ സർഗാത്മകവും വിശകലനാത്മകവും വിമർശനാത്മകവുമായ ചിന്ത ഉണർത്തുന്നതിനുള്ള വിവിധ സാമഗ്രികളിൽ ഒന്നുമാത്രമാണ് പാഠപുസ്തകം. അതിനുപുറമെ അനുബന്ധവായനകൾ, സമൂഹവുമായുള്ള ഇടപെടലുകൾ, മാധ്യമങ്ങളിലൂടെ ലഭിക്കുന്ന അനുഭവങ്ങൾ എന്നിങ്ങനെ വിവിധ മാർഗ്ഗങ്ങളിലൂടെയാണ് അറിവിന്റെ വികാസം നടക്കുന്നത്. വിവിധ റഫറൻസ് പുസ്തകങ്ങൾ, വിവരസാങ്കേതികവിദ്യയുടെ നൂതനസാധ്യതകൾ, പ്രാദേശിക വിഭവങ്ങൾ, ബോധപൂർവ്വം വികസിപ്പിച്ച വിദ്യാലയപരിസരം തുടങ്ങിയവയെല്ലാം പഠനസാമഗ്രികളായി ഉപയോഗപ്പെടുത്താം.

വിവരസാങ്കേതികരംഗത്തും മറ്റും ലോകം അതിവേഗം പുരോഗതി പ്രാപിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന കാലഘട്ടത്തിൽ നമ്മുടെ പഠനാന്തരീക്ഷം കൂടുതൽ വിപുലപ്പെടുത്തേണ്ടതുണ്ട്. ശാസ്ത്രത്തിന്റെ നൂതനപ്രവണതകളുമായും, സാമൂഹ്യരംഗത്തെ അനുദിനസംഭവവികാസങ്ങളുമായും സംവദിക്കാനുള്ള അവസരം കിട്ടേണ്ടതുണ്ട്. ഡിജിറ്റൽ മേഖലയിൽ അനന്തമായ സാധ്യതകൾ ഉള്ള ഈ കാലഘട്ടത്തിൽ അതിന് അനുയോജ്യമായ പഠനസാമഗ്രികൾക്കാണ് പ്രാധാന്യം കൊടുക്കേണ്ടത്.

തുല്യതയും സാമൂഹ്യനീതിയും ഉറപ്പാക്കുന്നതിൽ ജാഗ്രത പുലർത്തുന്നതായിരിക്കണം പാഠപുസ്തകങ്ങൾ. അന്വേഷണാത്മകപഠനത്തിനായി വിവരസാങ്കേതികവിദ്യ ഉപയോഗിക്കാനുള്ള അവസരം ചെറിയ ക്ലാസ്സുമുതലേ കുട്ടികൾക്ക് കിട്ടേണ്ടതാണ്. അങ്ങനെ കിട്ടിയാൽ സാങ്കേതികവിദ്യയിലുള്ള വൈദഗ്ദ്ധ്യം പ്രത്യേക പരിശീലനം ഇല്ലാതെ തന്നെ കുട്ടിയിൽ വളർത്താൻ സാധിക്കും.

കുട്ടികൾക്കുള്ള പഠനസാമഗ്രികൾ പോലെതന്നെ പ്രധാനമാണ് അധ്യാപകർ

ക്കും രക്ഷിതാക്കൾക്കുമുള്ള സഹായകസാമഗ്രികൾ. പഠനസാമഗ്രികളുടെ ഗുണമേന്മ ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിന് റഫറൻസ് പുസ്തകം, പ്രവർത്തനപുസ്തകം എന്ന രണ്ടുതരം പാഠപുസ്തകങ്ങൾ തയ്യാറാക്കാവുന്നതാണ്. പഠനസാമഗ്രികളിലെ ഭാഷ, പ്രമേയം, ഉള്ളടക്കം, പേരുകൾ, ചിത്രീകരണം എന്നിവയിൽ ഒന്നിലും ലിംഗവിവേചനം വരരുത്. ഭരണഘടനാമൂല്യങ്ങളും മാനവികമൂല്യങ്ങളും പഠനസാമഗ്രികളിൽ പ്രതിഫലിക്കണം. ഇല്ലസ്‌ട്രേഷനിൽ എല്ലാവിഭാഗം ജനങ്ങളേയും ഉൾപ്പെടുത്തണം. പാഠപുസ്തകങ്ങളുടെ ഗുണമേന്മ ഉറപ്പാക്കാനായി അച്ചടി, ലേഔട്ട്, വിന്യാസം എന്നിവക്ക് പ്രാധാന്യം കല്പിക്കണം.

മൂല്യവിദ്യാഭ്യാസം

വിദ്യാഭ്യാസനയരൂപീകരണത്തിലും പാഠ്യപദ്ധതിയിലും മൂല്യവിദ്യാഭ്യാസത്തിന് മതിയായ പരിഗണന നൽകേണ്ടതാണ്. പുതിയ അറിവുകളും അനുഭവങ്ങളും കാഴ്ചപ്പാടുകളും കണ്ടെത്തലുകളും സമൂഹത്തിന്റെ മൂല്യബോധത്തെ സ്വാധീനിക്കുന്നു.

സമീപനവും കാഴ്ചപ്പാടും

വിദ്യാലയാന്തരീക്ഷം, പഠനബോധനപ്രവർത്തനങ്ങൾ പാഠാനുബന്ധപ്രവർത്തനങ്ങൾ, വിലയിരുത്തൽ, വിവിധവിഷയങ്ങളുടെ പാഠപുസ്തകങ്ങൾ എന്നിവയിലെല്ലാം ഉൾച്ചേർത്ത് മൂല്യസ്വാംശീകരണത്തിനുള്ള അവസരങ്ങൾ ഒരുക്കുക എന്നതാണ് സ്വീകരിക്കേണ്ട സമീപനം.

പാഠ്യപദ്ധതിയും മൂല്യാധിഷ്ഠിതപഠനവും

ജനാധിപത്യം, സോഷ്യലിസം, മതനിരപേക്ഷത, സ്വാതന്ത്ര്യം സമത്വം, സാഹോദര്യം, ഐക്യം തുടങ്ങിയ ഭരണഘടനാമൂല്യങ്ങളും സ്നേഹം, ദയ, സത്യസന്ധത, അഹിംസ, വിശ്വസ്തത, സഹിഷ്ണുത തുടങ്ങിയ മാനവികമൂല്യങ്ങളും സ്വാംശീകരിക്കാനും ജീവിതത്തിൽ പകർത്താനും വിദ്യാഭ്യാസ പ്രക്രിയയിലൂടെ കുട്ടിക്ക് കഴിയണം. സൈബർകുറ്റകൃത്യങ്ങൾ പെരുകുന്ന ഈ കാലഘട്ടത്തിൽ താൻ ഒരിക്കലും അതിന്റെ ഭാഗമാകില്ലെന്ന ഉറച്ച നിലപാടിലേക്ക് എത്തിച്ചേരാൻ വേണ്ട പിന്തുണ വിദ്യാഭ്യാസപ്രക്രിയയിലൂടെ കുട്ടി നേടിയെടുക്കണം.

7. സ്കൂൾപഠനത്തിലെ വിവിധഘട്ടങ്ങൾ

കോത്താരി കമ്മീഷൻ റിപ്പോർട്ടിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, 1968ൽ സ്വതന്ത്രഭാരതത്തിൽ ആദ്യമായി ഒരു ദേശീയവിദ്യാഭ്യാസനയത്തിന് രൂപം നൽകി. അതിൻപ്രകാരം വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ ഘടന 10 + 2 + 3 ആയി മാറി. ഗുണമേന്മയുള്ള വിദ്യാ

ഭ്യാസം കുട്ടിയുടെ അവകാശമാണെന്ന ആശയം (Right to Education Act - 2009) കണക്കിലെടുത്തുകൊണ്ട് പഠനപ്രക്രിയയുടെ ഗുണമേന്മ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും കുട്ടിയുടെ അവകാശങ്ങൾ അംഗീകരിക്കുന്നതിനും ആനന്ദകരമായ സ്കൂൾ അനുഭവങ്ങൾ ഒരുക്കുന്നതിനുമുള്ള പാഠ്യപദ്ധതിയാണ് അഭികാമ്യം.

ശിശുവിദ്യാഭ്യാസം

പഞ്ചായത്ത് രാജ്/ നഗരപാലികാനിയമപ്രകാരം ശിശുവിദ്യാഭ്യാസം പ്രാദേശിക സർക്കാരുകളുടെ അവശ്യവേണ്ടുന്ന ചുമതലയാണ്. ശൈശവകാലപരിരക്ഷാ വിദ്യാഭ്യാസവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഓരോ പ്രായഘട്ടത്തിലും നൽകേണ്ട പ്രവർത്തനങ്ങൾ എപ്രകാരമായിരിക്കണമെന്ന് സർക്കാർതലത്തിൽ തീരുമാനിക്കണം. ശിശുവികാസത്തിന്റെ വിവിധഘട്ടങ്ങളെ സമഗ്രമായി സമീപിക്കുന്ന സംയോജിത പാഠ്യപദ്ധതിയാണ് രൂപം കൊള്ളേണ്ടത്.

ശിശുക്കൾക്ക് ആരോഗ്യവും പേശീചലനഏകോപനവും സാധ്യമാക്കുന്നതും ചലനനൈപുണികൾ വികസിപ്പിക്കുന്നതിന് സഹായകവുമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് പഠനരീതിയിൽ പ്രാധാന്യം കല്പിക്കേണ്ടതാണ്. ഔപചാരികമായ പരീക്ഷ ഒഴിവാക്കേണ്ടതാണ്. ശിശുക്കളുടെ പഠനബോധനരീതി അയവുള്ളതായിരിക്കണം.

പ്രൈമറി വിദ്യാഭ്യാസം

പ്രൈമറിഘട്ടത്തിൽ ഒന്നാം ക്ലാസുമുതൽ നാലാംക്ലാസുവരെ ആദ്യഘട്ടം. അഞ്ചാം ക്ലാസുമുതൽ ഏഴാം ക്ലാസുവരെ രണ്ടാം ഘട്ടം. പരിസരവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിഷയങ്ങൾക്കാണ് പ്രൈമറിതലത്തിലെ പാഠ്യപദ്ധതിയിൽ പ്രാധാന്യം കല്പിക്കേണ്ടത്. ഭാഷ, സമൂഹം, ശാസ്ത്രം, ഗണിതം, ജീവിതനൈപുണികൾ എന്നിവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിഷയങ്ങളെയും ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

പഠനബോധനരീതി

പാഠ്യപദ്ധതി അയവുള്ളതും ലളിതവുമായിരിക്കണം. പഠനം പാഠപുസ്തകത്തിൽ ഒതുങ്ങാതെ അന്വേഷണാത്മകപഠനത്തിനും സഹവർത്തിതപഠനത്തിനും അവസരം നൽകുന്നതാകണം.

സെക്കൻഡറി വിദ്യാഭ്യാസം

ക്ലാസ്സ് എട്ടു മുതൽ പന്ത്രണ്ടുവരെയാണ് സെക്കൻഡറി വിദ്യാഭ്യാസം. ഈ പഠന കാലയളവിൽ അന്വേഷിക്കാനും അറിയാനും വായിക്കാനും കണ്ടെത്താനും പ്രയോഗിക്കാനും ചിന്തകളോട് ബന്ധിപ്പിച്ച് ഉത്തരമെഴുതാനും കുട്ടികളെ പരിശീ

ലിപ്പിക്കണം.

പാഠ്യപദ്ധതിഘടന - 8, 9, 10 ക്ലാസുകൾ

ഭാഷാപഠനവുമായി ബന്ധപ്പെടുത്തി വ്യത്യസ്തങ്ങളായ വ്യവഹാരരൂപങ്ങൾ പരിചയപ്പെടാനും സാംസ്കാരികവൈവിധ്യത്തെയും ബഹുസ്വരതയെയും അംഗീകരിക്കാനുമുള്ള അവസരം ഒരുക്കേണ്ടതാണ്. ഭാഷാവിഷയങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ മാതൃഭാഷ, ഇംഗ്ലീഷ്, ഹിന്ദി, അറബിക്, ഉർദു, സംസ്കൃതം എന്നിവയ്ക്കു പുറമേ ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടനയുടെ എട്ടാം ഷെഡ്യൂൾ പ്രകാരമുള്ള മറ്റു ഭാഷകളും ഉൾപ്പെടുത്തുന്ന കാര്യം പരിഗണിക്കാവുന്നതാണ്.

11, 12 ക്ലാസ്സുകൾ

ഈ ഘട്ടത്തിൽ കുട്ടികൾക്ക് തൊഴിൽമേഖലയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിഷയത്തിലുള്ള ആഴത്തിലുള്ള പഠനത്തിന് അവസരം കൊടുക്കാവുന്നതാണ്. ഭാഷാവിഷയങ്ങൾ, കോർവിഷയങ്ങൾ, തൊഴിൽവിഷയങ്ങൾ എന്നിങ്ങനെ 11, 12 ക്ലാസ്സുകളിലെ പഠനം ക്രമീകരിക്കാം. എല്ലാ കുട്ടികൾക്കും ആരോഗ്യം, കായികം, വിദ്യാഭ്യാസം, കല എന്നീ മേഖലകളിലെ പഠനാനുഭവങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കാനുള്ള അവസരം ഉണ്ടാകണം.

ബോധനശാസ്ത്രം

പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ അധിഷ്ഠിതമായ പഠനത്തിന് പ്രാധാന്യം കൊടുക്കണം. വിവരസാങ്കേതികവിദ്യയുടെ സാധ്യതകൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്തുന്നതിനു പുറമെ പ്രോജക്ടുകൾ, സെമിനാറുകൾ, വർക്ക്ഷോപ്പുകൾ എന്നിവയ്ക്ക് മുൻഗണന നൽകണം. എല്ലാ തൊഴിലുകളും മഹത്തരമാണെന്ന് ബോധ്യപ്പെടാനും തൊഴിലിന്റെ പ്രാധാന്യം ഉൾക്കൊള്ളാനും കുട്ടികളെ പ്രേരിപ്പിക്കുകയും വേണം.

പഠനരീതി

സെക്കണ്ടറിതലത്തിന്റെ രണ്ടാംഘട്ടത്തിൽ മുർത്തമായ ആശയങ്ങൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്തി അമൂർത്തചിന്തകൾക്കും, ചിന്താപ്രക്രിയകൾക്കും പ്രാധാന്യം ലഭിക്കണം. ജനാധിപത്യബോധം ഉൾക്കൊണ്ടുകൊണ്ട് സാമൂഹ്യനന്മയിൽ അധിഷ്ഠിതമായ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഏർപ്പെടാൻ കുട്ടികളെ പ്രേരിപ്പിക്കണം. സാമൂഹ്യതീന്മകളും അസമത്വങ്ങളും കണ്ടെത്താനും അവയ്ക്കെതിരെ പ്രവർത്തിക്കാനുമുള്ള മനോഭാവം കുട്ടികളിൽ രൂപപ്പെടണം.

കുട്ടികളെ സമഗ്രമായി വിലയിരുത്തുന്നതിനുള്ള നടപടികളാണ് സെക്കണ്ടറി

തലത്തിൽ സ്വീകരിക്കേണ്ടത്. ലക്ഷ്യപ്രാപ്തിയിലെത്താൻ പ്രയാസപ്പെടുന്നവർക്ക് വേണ്ട പഠനപിന്തുണ നൽകി എല്ലാ കുട്ടികളും നിശ്ചിതശേഷി ആർജ്ജിക്കുന്നതിന് അധ്യാപകർ ആത്മാർത്ഥതയോടെ പ്രവർത്തിക്കണം.

8. വിഷയസമീപനങ്ങൾ

ഭാഷാപഠനം

ദേശത്തിന്റെ ഭൂപ്രകൃതിയും കാലാവസ്ഥയും പരിസ്ഥിതിയും ജനതയുടെ ജീവിതക്രമവും സാമൂഹികവ്യവസ്ഥയുമെല്ലാം ഭാഷയെ സ്വാധീനിക്കുന്നു. എല്ലാ വിഷയങ്ങളും പഠിക്കുന്നത് ഭാഷയിലൂടെയാണെന്നതുപോലെ തന്നെ എല്ലാ വിഷയമേഖലകളുമായും ബന്ധപ്പെടുത്തിയുള്ള ഭാഷാപഠനവും സാധ്യമാണ്. സർഗാത്മകമായ ഭാഷാപഠനപ്രവർത്തനങ്ങൾ ഭരണഘടനാമൂല്യങ്ങളും മാനവികമൂല്യങ്ങളും സ്വാംശീകരിക്കുന്നതിന് സഹായകമാവും. ഭാഷാപഠനലക്ഷ്യങ്ങളെ സാമൂഹികതലം, സാംസ്കാരികതലം, സർഗാത്മകതലം, വൈജ്ഞാനിക തലം എന്നിങ്ങനെ നാലായി തിരിക്കാം.

ദർശനവും സമീപനവും

എല്ലാ ഭാഷകൾക്കും ബാധകമായ വിധം ഒരു സർവ്വഭാഷാത്മകരണം ഉണ്ടെന്ന് പ്രസിദ്ധഭാഷാശാസ്ത്രപണ്ഡിതനും അമേരിക്കൻ പ്രൊഫസറുമായ നോം ചോംസ്കി സിദ്ധാന്തിക്കുന്നു. ഇതനുസരിച്ച് മാതൃഭാഷയിൽ പ്രാവീണ്യം നേടിയ പഠിതാവിന് മറ്റേതൊരു ഭാഷ പഠിയ്ക്കുന്നതിനും പ്രയാസം ഉണ്ടാവുകയില്ല. ഭാഷാപഠനത്തിനുള്ള സമീപനവും രീതിയും തന്ത്രങ്ങളും അറിവുനിർമ്മിക്കാൻ കുട്ടിക്കുള്ള കഴിവ് പരിഗണിച്ചു കൊണ്ടുള്ളതാകണം.

മാതൃഭാഷാപഠനം

വ്യക്തിയെ സാമൂഹ്യവൽക്കരിക്കുന്നതിനും ജനാധിപത്യപ്രക്രിയയെ ത്വരിതപ്പെടുത്തുന്നതിനും മാതൃഭാഷാപഠനം അത്യാവശ്യമാണ്. അറിവ് നേടിയെടുക്കുന്നതിനും പകരുന്നതിനും ഏറ്റവും ഫലപ്രദമായ മാധ്യമം മാതൃഭാഷ തന്നെയാണ്. ഗോത്രജനതയുടെ മാതൃഭാഷക്കും സംസ്കാരത്തിനും ഭാഷാപഠനത്തിൽ പ്രത്യേക പരിഗണന നൽകേണ്ടതാണ്. അടിസ്ഥാനശേഷികൾ ഉറപ്പാക്കുന്ന വ്യവഹാരരൂപങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തുക, മാതൃഭാഷയുടെ സൗന്ദര്യാനുഭവവും വൈകാരികതലവും കിട്ടാൻ കഴിയുന്ന പാഠഭാഗങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തുക, ദൈനംദിനജീവിതവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വ്യവഹാരരൂപങ്ങൾക്ക് പ്രാധാന്യം നൽകുന്ന പാഠങ്ങൾ ഉണ്ടെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തുക എന്നീ മൂന്ന് ഉപാധികൾ അടിസ്ഥാനപാഠാവലിയിൽ വേണ്ടതാ

ണ്.

പഠനപ്രക്രിയ

ഭാഷാ സ്വാഭാവികവും സമഗ്രവുമായി ആർജ്ജിക്കുന്നതിന് ഒന്ന് രണ്ട് ക്ലാസുകളിൽ ആശയാവതരണരീതിയാണ് ഫലപ്രദമായിട്ടുള്ളത്. തുടർന്നുള്ള ക്ലാസുകളിൽ വ്യവഹാരരൂപത്തിലുള്ള പഠനരീതി സ്വീകരിക്കാവുന്നതാണ്. സംവാദങ്ങളിലൂടെയും അന്വേഷണങ്ങളിലൂടെയും പ്രക്രിയാധിഷ്ഠിതമായാണ് ഭാഷാപഠനം നടക്കേണ്ടത്. പഠിതാക്കൾ ഒറ്റയ്ക്കും കൂട്ടായും നടത്തുന്ന അന്വേഷണങ്ങളാണ് ഭാഷാപഠനത്തെ സർഗ്ഗാത്മകമാക്കുന്നത്.

ഭാഷാപഠനസാമഗ്രികൾ

ഭാഷാപഠനത്തിൽ പാഠപുസ്തകത്തിന് പ്രഥമസ്ഥാനമുണ്ട്. അതിനുപുറമെ ക്ലാസ്സിൽ ഒരുക്കേണ്ട സംവിധാനങ്ങളായ 'ക്ലാസ്സ് വായനമൂല' സാഹിത്യകൃതികൾ, ബാലമാസികകൾ, വാരികകൾ, കുട്ടികൾ തയ്യാറാക്കുന്ന പതിപ്പുകൾ, അദ്ധ്യാപകർ തയ്യാറാക്കുന്ന വായനക്കാർഡുകൾ തുടങ്ങിയവയ്ക്കും പ്രാധാന്യമുണ്ട്.

ഉള്ളടക്കം

മനഃശാസ്ത്ര ഉപകരണമെന്ന നിലയിൽ ഭാഷയെ സ്വാംശീകരിക്കാൻ പാകത്തിലുള്ള ആശയങ്ങളും പ്രക്രിയകളും ഉണ്ടാകണം. ഓരോ ക്ലാസിന്റെയും നിലവാരത്തിനനുസരിച്ച് സാഹിത്യകൃതികളോ കൃതികളുടെ ഭാഗങ്ങളോ തെരഞ്ഞെടുക്കാം. സാഹിത്യരൂപങ്ങളും അതിലെ ഭാഷയും കഴിവും കുട്ടിയുടെ ജീവിതവും സംസ്കാരവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതാവുക, മാതൃഭാഷയുടെ തനിമയും സൗന്ദര്യവും സ്വാംശീകരിയ്ക്കുവാനുള്ള സാധ്യതയുണ്ടാവുക തുടങ്ങിയ കാര്യങ്ങൾ പഠനങ്ങളുടെ തെരഞ്ഞെടുപ്പിൽ പരിഗണിയ്ക്കേണ്ടതാണ്.

ഭാഷാപഠനത്തിന്റെ ഉള്ളടക്കം സാംസ്കാരികമായ ഉൾക്കാഴ്ച പുലർത്തുന്നതും സംവേദനാത്മകവും ആയിരിക്കണം. കുട്ടികളുടെ പ്രകൃതം, ഭാഷാർജ്ജനശേഷി, അഭിരുചി എന്നിവ കൂടി പരിഗണിച്ചു കൊണ്ടാകണം പഠനങ്ങൾ തെരഞ്ഞെടുക്കേണ്ടത്.

ഭാഷാപഠനം - വിലയിരുത്തൽ

പഠനപ്രക്രിയയുടെ ഭാഗമായി കുട്ടി ആർജ്ജിച്ചെടുക്കുന്ന ആശയങ്ങൾ, ശേഷികൾ, മനോഭാവങ്ങൾ എന്നിവയുടെ നില വിലയിരുത്തുകയും പ്രതീക്ഷിതനിലവാരം പുലർത്താൻ വേണ്ട കൈത്താങ്ങു നൽകുകയും വേണം. വിലയിരുത്തൽപ്ര

ക്രിയ ഗുണാത്മകമായി നടക്കേണ്ടത് പഠനപ്രവർത്തനസമയത്ത് ക്ലാസിൽ വെച്ചു തന്നെയാണ്.

ഇതരഭാഷാപഠനം

സമഗ്ര ഭാഷാദർശനത്തിലും ആശയാവതരണത്തിലും അധിഷ്ഠിതമായ പഠനപ്രക്രിയ എന്നതു തന്നെയാകണം സമീപനം. മികവോടെയും ആത്മവിശ്വാസത്തോടെയും അതതുഭാഷകളിലെ ആശയവിനിമയം ചെയ്യുവാനും സ്വാഭാവിക സാഹചര്യങ്ങളിൽ പ്രയോഗിക്കുവാനുമുള്ള ശേഷികൾ ഓരോ ഘട്ടത്തിലും കുട്ടികൾ നേടേണ്ടതുണ്ട്. ഭാഷ കേൾക്കാനും പറയാനും സർഗാത്മകാവിഷ്കാരം നടത്താനുമുള്ള സന്ദർഭങ്ങൾ കുട്ടികൾക്ക് ലഭിക്കണം. വിവിധ വ്യവഹാരരൂപങ്ങളുടെ വളർച്ചയും തുടർച്ചയും ഉറപ്പുവരുത്തുന്നവിധത്തിൽ ഭാഷയും സാഹിത്യവുമായി ഇഴചേർന്ന് പോകുംവിധം വൈവിധ്യമുള്ള പഠനാനുഭവങ്ങളാണ് കുട്ടികൾക്ക് ലഭിക്കേണ്ടത്.

9 പഠനം വിലയിരുത്തൽ

പഠനബോധന പ്രക്രിയകളുടെ ദിശാഗതി നിയന്ത്രിക്കുക, പഠനപുരോഗതി റിപ്പോർട്ടു ചെയ്യുക, വ്യത്യസ്തഘട്ടങ്ങളിൽ കുട്ടിയുടെ പഠനത്തെ വിലയിരുത്തി സമാഹരിച്ചുപറയുക തുടങ്ങിയവയാണ് സാധാരണയായി സ്കൂൾ വിദ്യാഭ്യാസത്തിലെ വിലയിരുത്തലിന്റെ ലക്ഷ്യങ്ങളായി പറയുന്നത്.

വിലയിരുത്തലിന്റെ രണ്ട് ധാരകൾ

വിലയിരുത്തലിന്റെ ലക്ഷ്യം അടിസ്ഥാനമാക്കി വികാസപ്രദവിലയിരുത്തൽ (Formative Assessment) ആത്യന്തികവിലയിരുത്തൽ (Summative Assessment) എന്നീ രണ്ട് ധാരകളാണുള്ളത്. പഠനത്തോടൊപ്പം നിരന്തരമായി നടക്കുന്നതാണ് ആദ്യത്തേത്. ഇതുവഴി അധ്യാപനവും അധ്യയനവും മെച്ചപ്പെടുത്താനുള്ള തിരിച്ചറിവുകൾ അധ്യാപകനും വിദ്യാർത്ഥിക്കും ലഭിക്കും. വിലയിരുത്തലിന്റെ മൂന്നു തലങ്ങളായി നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള പഠനത്തിനായുള്ള വിലയിരുത്തൽ (Assessment for Learning) വിലയിരുത്തൽ തന്നെയായ പഠനം (Assessment as Learning) പഠനത്തിന്റെ വിലയിരുത്തൽ (Assessment of Learning) എന്നിവയിൽ ആദ്യത്തെ രണ്ടുതലങ്ങളുടെ പ്രയോഗം ഫലപ്രദമായി നടക്കുന്നത് വികാസപ്രദവിലയിരുത്തലിലാണ്. മൂന്നാമത്തെ തലമായ പഠനത്തിന്റെ വിലയിരുത്തലിന്റെ പ്രയോഗമാണ് ആത്യന്തികവിലയിരുത്തലിൽ നടക്കുന്നത്. നിശ്ചിത ഇടവേളകളിൽ കുട്ടികളുടെ പഠനം എവിടെ എത്തി നിൽക്കുന്നുവെന്ന് അളക്കുകയും രേഖപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യലാണതിന്റെ പ്രധാനധർമ്മം. പഠനത്തിനായുള്ള വിലയിരു

ത്തൽ അധ്യാപകരുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളുമായും ആസൂത്രണ പ്രവർത്തനങ്ങളുമായും നേരിട്ട് ബന്ധപ്പെട്ടതാണ്.

ജ്ഞാനനിർമ്മിതിയെ പോഷിപ്പിക്കുന്ന വിലയിരുത്തൽ

പ്രവർത്തനാധിഷ്ഠിതവും പ്രക്രിയാബന്ധിതവുമായ അറിവുനിർമ്മാണത്തിൽ ഓരോ പഠിതാവിന്റെയും ആർജ്ജിതാറിവുകൾ സമഗ്രമായി വിലയിരുത്തപ്പെടണം. പഠന പ്രക്രിയാസമയത്തുള്ള വിലയിരുത്തൽ അധ്യാപകർക്ക് കുട്ടിയുടെ പഠനാവസ്ഥ, ധാരണാശേഷി എന്നിവയെക്കുറിച്ച് വ്യക്തത നൽകുന്നു. പഠിതാവ് ആർജ്ജിച്ച അറിവ്, മൂല്യങ്ങൾ, മനോഭാവം, സവിശേഷണൈപുണികൾ എന്നിവയെല്ലാം സമഗ്രമായി വിലയിരുത്തപ്പെടേണ്ടതുകൊണ്ട് ക്ലാസ് മുറിക്കപ്പുറത്തേക്ക് നീളുന്ന വിലയിരുത്തലിനുള്ള അവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കാനും അധ്യാപകർക്ക് കഴിയണം. സർഗാത്മകത, ആശയവിനിമയശേഷി, വിമർശനാത്മകചിന്ത, സാമൂഹ്യവൽക്കരണം, സഹവർത്തനശേഷി തുടങ്ങിയ ഉയർന്ന തലങ്ങളിലുള്ള വിലയിരുത്തൽ അനിവാര്യമാണ്. ഇത് ഫലപ്രദമാകണമെങ്കിൽ നിരന്തരവും സമഗ്രവുമായ വിലയിരുത്തലിനുള്ള സവിശേഷതകളും പ്രക്രിയകളും അധ്യാപകർ തിരിച്ചറിഞ്ഞ് പ്രയോഗിക്കണം.

നിരന്തരവിലയിരുത്തൽ : ഫലം സമാഹരിക്കലും പങ്കിടലും

പ്രൈമറിതലം മുതൽ സെക്കൻഡറിതലം വരെ കുട്ടിയുടെ പൂർണ്ണമായ പഠനപുരോഗതി രേഖപ്പെടുത്തുന്ന ഒരു സമഗ്രപുരോഗതിരേഖ (Holistic Progress Card) തയ്യാറാക്കണം. ഭരണഘടന നിർദ്ദേശിക്കുന്ന ജനാധിപത്യം, തുല്യത, ശാസ്ത്രബോധം, യുക്തിചിന്ത, മതനിരപേക്ഷത, ലിംഗനീതി, സാഹോദര്യം തുടങ്ങിയ മൂല്യങ്ങളും മാനവികത, അനുതാപം, പരസ്പരബഹുമാനം, പരിസ്ഥിതിബോധം തുടങ്ങിയ മനോഭാവങ്ങളും നിരന്തരം വിലയിരുത്തലിലൂടെ ഉറപ്പാക്കണം.

ആത്യന്തികവിലയിരുത്തലിന്റെ സ്ഥാനം

സമർത്ഥരായ കുട്ടികളെ പൂർണ്ണമായി വിലയിരുത്താനും അവരുടെ കഴിവുകളെ പുറത്തുകൊണ്ടു വരാനും ഉതകുന്ന ഒന്നല്ല നിലവിലെ വിലയിരുത്തൽ സംവിധാനം. പഠനത്തിന്റെ വിലയിരുത്തൽ എന്ന തലത്തിൽ നടക്കുന്ന ആത്യന്തികവിലയിരുത്തൽ അറിവു നിർമ്മാണത്തെ നേരിട്ട് തത്സമയം സ്വാധീനിക്കുന്നില്ല, എന്നതിനുപുറമെ ഭാവി മെച്ചപ്പെടലിനുള്ള സാധ്യതയും കുറവാണ്.

ആത്യന്തിക വിലയിരുത്തൽ മെച്ചപ്പെടുത്താനുള്ള മറ്റു നിർദ്ദേശങ്ങൾ

വിമർശനചിന്തയും സർഗാത്മകതയും വിശകലനചിന്തയും യുക്തിസമർത്ഥനവും പ്രശ്നപരിഹാരവും ആശയവിനിമയവുമെല്ലാമാണ് ആത്യന്തിക വിലയിരുത്തലിൽ പ്രധാന

ങ്ങളാകേണ്ടത്. അതിനായി കുട്ടിക്ക് ആത്മവിശ്വാസത്തോടെ ഉത്തരം എഴുതാൻ സാധിക്കുന്ന വിധം ഉള്ളടക്കമേഖല തെരഞ്ഞെടുക്കാൻ അവസരം നൽകണം.

ആത്യന്തികവിലയിരുത്തലിനുള്ള ടുളുകൾ വികേന്ദ്രീകരിച്ച് തയാറാക്കുന്നത് കൂടുതൽ ഫലപ്രദമായിരിക്കും. വ്യത്യസ്ത വിലയിരുത്തൽ രീതികൾ, ഉപാധികൾ എന്നിവയിലും വിലയിരുത്തൽ സൂചകങ്ങളുടെ രൂപീകരണം, ഉപയോഗം എന്നിവയിലും ശരിയായ ധാരണയും പ്രയോഗശേഷിയും അധ്യാപകർക്ക് ഉണ്ടാകണം.

വിവിധതരം മേളകളിലും എൻ.എസ്.എസ്., സ്കോട്ട് തുടങ്ങിയവയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളിലും എല്ലാ കുട്ടികൾക്കും ജനാധിപത്യപരമായി പങ്കാളിത്തത്തിന് അവസരമൊരുക്കണം. ഈ രംഗത്ത് മികവ് കാട്ടുന്ന കുട്ടികളെ അതതു മേഖലകളിലെ 'ക്രൊഡിറ്റു'കളായി പരിഗണിക്കണം.

സ്ഥാപനവിലയിരുത്തൽ

ഗുണമേന്മയുള്ള വിദ്യാഭ്യാസം ഉറപ്പാക്കുന്നതിലേക്കായി പഠനപ്രവർത്തനങ്ങൾ വിലയിരുത്തി മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതുപോലതന്നെ വിദ്യാഭ്യാസസ്ഥാപനങ്ങളെ വിലയിരുത്തി ഭൗതിക സൗകര്യങ്ങളും മറ്റും മെച്ചപ്പെടുത്തണം.

അക്കാദമികമാസ്റ്റർപ്ലാൻ രൂപീകരണം കൂടാതെ നിർവഹണം, വിലയിരുത്തൽ എന്നിവ ജനകീയമായി എല്ലാ വിദ്യാലയങ്ങളിലും നിർബന്ധമായും നടക്കണം. അതിനായി ജനകീയ സമിതികളുടെ പ്രവർത്തനം ശക്തിപ്പെടുത്തണം.

10. ഗുണമേന്മാവിദ്യാഭ്യാസത്തിനുള്ള പിന്തുണാസംവിധാനങ്ങൾ

വിദ്യാഭ്യാസരംഗത്ത് പല കാലഘട്ടങ്ങളിലായി പല മാറ്റങ്ങളും വന്നിട്ടുണ്ട്. പുതിയകാലത്തിന്റെ ആവശ്യങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് അവ പുനരാവിഷ്കരിക്കപ്പെടണം.

ലക്ഷ്യങ്ങൾ

പ്രാദേശികതലത്തിൽ ജനകീയസംവിധാനങ്ങളുടെ പിന്തുണാ രീതികൾ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനു പുറമെ സൂക്ഷ്മതലപ്രശ്നങ്ങൾ കണ്ടെത്തുന്നതിനും ഉതകുന്ന വിധം ഗവേഷണാത്മകരീതിയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനുവേണ്ട സംവിധാനം ഉണ്ടാക്കേണ്ടത് പ്രധാന ലക്ഷ്യമായിരിക്കണം.

സമീപനം

വിദ്യാഭ്യാസരംഗത്ത് വരുത്തേണ്ട ഗുണപരമായ മാറ്റങ്ങൾക്കാവശ്യമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ പ്രസ്തുത മേഖലയിലെ ഏജൻസികളും വകുപ്പുകളും നിർവഹിക്കുമെന്ന് ഉറപ്പു വരുത്തേണ്ടതാണ്. ഈ രംഗത്ത് ഉദ്ദേശിച്ച ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കാൻ

കൃത്യമായ മാർഗനിർദ്ദേശങ്ങളും മാതൃകാ അനുഭവങ്ങളും തെളിവുകളും നൽകി അതത് തലങ്ങളിലുള്ളവർക്ക് ആത്മവിശ്വാസവും ആശയവും നൽകുക എന്നത് പ്രധാന സമീപനമാണ്.

വിവിധ തലങ്ങളിലെ പിന്തുണാസംവിധാനങ്ങൾ

സംസ്ഥാനതലം

സ്റ്റേറ്റ് കൌൺസിൽ ഓഫ് എഡ്യൂക്കേഷണൽ റിസർച്ച് ആൻഡ് ട്രെയിനിംഗ് (എസ്. സി.ഇ.ആർ.ടി)

സംസ്ഥാനതലത്തിൽ അക്കാദമികകാര്യങ്ങൾക്കുള്ള നോഡൽ ഏജൻസിയാണ് എസ്.സി.ഇ.ആർ.ടി. പ്രീസ്കൂൾ മുതൽ ഹയർസെക്കണ്ടറി തലം വരെയുള്ള പാഠ്യ പദ്ധതിപരിഷ്കരണം, പഠനസാമഗ്രികൾ വികസിപ്പിക്കൽ, വിനിമയതന്ത്രങ്ങൾ രൂപപ്പെടുത്തൽ തുടങ്ങിയവയെല്ലാം എസ്.സി.ഇ.ആർ.ടി (കേരള) യുടെ ചുമതലകളിൽ വരുന്നു. ഫാക്കൽറ്റി അംഗങ്ങളുടെ ഫീൽഡ് അനുഭവങ്ങളും വളരെ പ്രധാനപ്പെട്ടതാണ്. അധ്യാപനഭാരം ലഘൂകരിച്ച് ഫാക്കൽറ്റി അംഗങ്ങൾക്ക് കൂടുതൽ ക്രിയാത്മകമായി പ്രവർത്തിക്കാൻ കഴിയുന്ന സാഹചര്യം സൃഷ്ടിക്കണം.

കേരള ഇൻഫ്രാസ്ട്രക്ചർ ആൻഡ് ടെക്നോളജി ഫോർ എഡ്യൂക്കേഷൻ (കൈറ്റ്) ആധുനികസാങ്കേതികവിദ്യ പ്രയോജനപ്പെടുത്തിയുള്ള പഠനത്തിലൂടെ കുട്ടികൾക്ക് ഗുണമേന്മ ഉറപ്പു വരുത്തുന്നതിനായി തുടക്കം കുറിച്ച സ്ഥാപനമാണ് കൈറ്റ്.

ജില്ലാതലം

ഡിസ്ട്രിക്ട് ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് എഡ്യൂക്കേഷൻ ആൻഡ് ട്രെയിനിംഗ് (ഡയറ്റ്) അധ്യാപകവിദ്യാഭ്യാസം, അധ്യാപകശാക്തീകരണം, മോണിറ്ററിംഗ്, പ്രീസ്കൂൾ മുതൽ അക്കാദമിക പിന്തുണ നൽകൽ എന്നിവ ഡയറ്റുകളുടെ കർമ്മമേഖലയാണ്. അതിനോടൊപ്പം ഉൾച്ചേർക്കൽ വിദ്യാഭ്യാസം, ലിംഗനീതിയിൽ അധിഷ്ഠിതമായ വിദ്യാഭ്യാസം എന്നിവയിലൂടെ മേൽപ്പറഞ്ഞവ പ്രാവർത്തികമാക്കണം.

സബ്ജില്ലാതലം

ബ്ലോക്ക് റിസോഴ്സ് സെന്റർ

ഓരോ പഞ്ചായത്തിലെയും ഓരോ വിദ്യാലയത്തിലെയും ഓരോ ക്ലാസിലെയും അക്കാദമികഗുണമേന്മ ലക്ഷ്യമിട്ട് പ്രവർത്തിക്കുന്നതിന് ബ്ലോക്ക് റിസോഴ്സ് സെന്ററുകൾക്ക് കഴിയണം. വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ നാനാമുഖമായ വികസനത്തിനും

പുരോഗതിക്കും ഗുണമേന്മയ്ക്കുംവേണ്ടി പ്രവർത്തിക്കുന്ന സമിതികളാണ് തദ്ദേശഭരണവിദ്യാഭ്യാസസമിതി, വാർഡ് വിദ്യാഭ്യാസസമിതികൾ, ഗോത്രവിദ്യാഭ്യാസസമിതികൾ, ക്ലസ്റ്റർ റിസോഴ്സ് സെന്ററുകൾ തുടങ്ങിയവ.

സ്കൂൾതലം

സ്കൂൾ മാനേജ്മെന്റ് കമ്മിറ്റി

വിദ്യാലയവികസനപദ്ധതി തയ്യാറാക്കുകയും വിദ്യാഭ്യാസ അവകാശനിയമനത്തിലൂടെ ചുമതലപ്പെടുത്തിയ കർത്തവ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റുകയും ചെയ്യുക എന്നിവ സ്കൂൾ മാനേജ്മെന്റ് കമ്മിറ്റിയുടെ ചുമതലയാണ്. വിദ്യാലയത്തിലെ സർവ്വതോമുഖമായ വികസനത്തിനും ഗുണമേന്മയ്ക്കും നല്ല അക്കാദമികാന്തരീക്ഷത്തിനും വേണ്ടി പ്രവർത്തിക്കുന്ന കമ്മിറ്റികളാണ് രക്ഷാകർതൃസമിതികൾ, പ്രീസ്കൂൾ രക്ഷാകർതൃസംഘം, ക്ലാസ് പി.ടി.എ, സ്കൂൾ റിസോഴ്സ് ഗ്രൂപ്പ്, സ്കൂൾ സപ്പോർട്ട് ഗ്രൂപ്പ്, സ്കൂൾ പാർലമെന്റ് തുടങ്ങിയവ.

വിദ്യാർത്ഥി സൗഹൃദവിദ്യാലയാന്തരീക്ഷം

ജനാധിപത്യം എന്ന ആശയത്തെ അനുഭവിച്ചറിയാൻ കുട്ടികൾക്ക് അവസരം നൽകുന്നതാവണം സ്കൂൾ അന്തരീക്ഷം. കുട്ടികളും അധ്യാപകരും അധ്യാപകേതരജീവനക്കാരും രക്ഷിതാക്കളും ചേർന്ന കൂട്ടായ്മ വിദ്യാർത്ഥിസൗഹൃദമായ ഒരു വിദ്യാലയാന്തരീക്ഷം ഉറപ്പു വരുത്തും. കലാ-കായികപ്രവർത്തനങ്ങൾക്കുള്ള ഒരു മികച്ച സാംസ്കാരിക കേന്ദ്രമായും വിദ്യാലയങ്ങൾ മാറണം.

മാധ്യമങ്ങൾ

അക്കാദമികപിന്തുണക്കായി മാധ്യമസംവിധാനത്തിന് നല്ല പങ്ക് വഹിക്കാനുണ്ട്.

മോണിറ്ററിംഗും അക്കാദമികപിന്തുണയും

കുട്ടികളുടെ അക്കാദമികമികവ് സ്കൂൾതലത്തിൽ വിലയിരുത്തുന്നതിനും മോണിറ്റർ ചെയ്യുന്നതിനും രക്ഷാകർത്താക്കൾ ഉൾപ്പെടുന്ന സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റിംഗ് പോലുള്ള സംവിധാനങ്ങൾ ഉറപ്പു വരുത്തണം.

ഗൈഡൻസും കൗൺസിലിങ്ങും

വിദ്യാർത്ഥികളുടെ സമഗ്രവികാസത്തിനും മാനസികാരോഗ്യത്തിനും വേണ്ടി മുന്നിട്ടിറങ്ങുന്നതും മുൻകരുതലെടുക്കുന്നതുമായിരിക്കണം ഗൈഡൻസിന്റേയും കൗൺസിലിംഗിന്റേയും പ്രധാന ഉത്തരവാദിത്തം. ഓരോ പ്രായത്തിനും അനുസൃതമായ സാമൂഹികവും വൈകാരികവുമായ ശേഷികൾ വിദ്യാർത്ഥികളിൽ വള

ർത്തിയെടുക്കാൻ വേണ്ട പ്രവർത്തനങ്ങൾ പാഠ്യപദ്ധതിയുടെ ഭാഗമാക്കണം.

അധ്യാപകവിദ്യാഭ്യാസം

അധ്യാപകർക്ക് അറിവുനിർമ്മാണപ്രക്രിയയിൽ നേതൃത്വപരമായ പങ്ക് വഹിക്കണമെങ്കിൽ അവരുടെ മനോഭാവത്തിൽ അടിസ്ഥാനപരമായി മാറ്റം വരുത്താൻ വേണ്ട പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തണം.

സേവനപൂർവ്വ അധ്യാപകവിദ്യാഭ്യാസം

കേരളത്തിലെ വിവിധയൂണിവേഴ്സിറ്റികൾ, വിദ്യാഭ്യാസവകുപ്പ്, എസ്.സി.ഇ.ആർ.ടി. എന്നിവ തമ്മിലുള്ള ഏകോപനത്തിലൂടെ അധ്യാപകവിദ്യാഭ്യാസവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് നടത്തുന്ന പഠനവും ഗവേഷണവും നിലവിലെ പാഠ്യപദ്ധതിയും പഠനപ്രക്രിയയുമായി ബന്ധപ്പെടുത്തി പോകാൻ സാധിക്കുന്നതാണ്.

സേവനകാല അധ്യാപകവിദ്യാഭ്യാസം

എസ്.സി.ഇ.ആർ.ടി, ഡയറ്റ്, സമഗ്രശിക്ഷാ അഭിയാൻ കേരള എന്നിവയുടെ ചുമതലയിൽ പുതുതായി ജോലിയിൽ പ്രവേശിക്കുന്ന അധ്യാപകർക്ക് നിശ്ചിത ദിവസത്തെ ഇൻഡക്ഷൻ ട്രെയിനിംഗ് നിർബന്ധമാക്കണം.

കലാ-ശാസ്ത്രപ്രവൃത്തി പരിചയമേളകൾ

വിദ്യാഭ്യാസത്തിലൂടെ അറിവ്, തൊഴിൽ, മനോഭാവം, തൊഴിൽനൈപുണികൾ ഇവയുടെ വികാസവും വിദ്യാർത്ഥികളുടെ സമഗ്രമായ വ്യക്തിത്വവികാസവും ഉറപ്പാക്കാൻ പഠനപ്രവർത്തനങ്ങൾക്കു കഴിയണം. അതിനായി കരിയർ ഗൈഡൻസും വൊക്കേഷണൽ ഗൈഡൻസും പാഠ്യപദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തണം.

രക്ഷാകർതൃവിദ്യാഭ്യാസം

വിദ്യാഭ്യാസലക്ഷ്യങ്ങൾ, കുട്ടിയുടെ സമഗ്രമായ വളർച്ചയും വികാസവും, പഠനബോധനരീതികളിൽ വന്ന മാറ്റം, സമഗ്രവും നിരന്തരവുമായ മൂല്യനിർണ്ണയം തുടങ്ങിയവ രക്ഷാകർതൃവിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ ഉള്ളടക്കമായിരിക്കണം. കുട്ടികളുടെ പഠനം പൂർണ്ണതയിലെത്താൻ വിദ്യാലയത്തെ ഒരു രക്ഷാകർതൃശാക്തീകരണകേന്ദ്രമാക്കി മാറ്റാൻ നമുക്ക് കഴിയണം.

एककम् - १ मानविकता ।

मानविकतेति नामकेऽस्मिन्नेकके त्रयः पाठाः समाकलिताः । ते च सहजीविनः सर्वेऽपि सहोदराः अस्मत्समानाः इति भावनां द्योतयन्ती 'विश्वं जयाम' इति कविता, अपघातगतान् जनान् जीवनतीरं प्रापयितुं यतमानानां परिश्रमवृत्तं प्रतिपादयन् 'सफला कर्मधीरता' इति एकः पाठः, इतिहासकाव्यात् रामायणात् भ्रातृस्नेहं बोधयन् सम्पातिजटायुषोः वृत्तान्तप्रतिपादकः 'भ्रातृस्नेहः' इति एकः पाठः च । पाठत्रयस्याध्ययनेन मानविकतायाः महिमानमवगन्तुं शक्यते ।

पाठः - १ विश्वं जयाम् ।

आशयः	मानविकता ।
उपाशयः	मैत्री ।
व्यवहाररूपम्	कविता ।
उद्देश्यानि / लक्ष्याणि	सर्वे मानवाः परस्परसहयोगेन सौहृदेन सर्वथा सर्वदा च जीवनं कुर्वन्ति । तद्वारा विश्वमानवसङ्कल्पस्य मूल्यानि छात्राः अवगच्छन्ति ।
मूल्यम् / मनोभावः	सर्वे सहजाः इति भावना जायते । जीवने मैत्री अनिवार्येति चिन्तनम् ।
पठनलक्ष्याणि	सतालम् आलपति । आशयं गृह्णाति । कवितां परिवर्तयति । सम्पुटं रचयति । वाक्यं परिवर्तयति ।
पठनक्षमता	आलपनसामर्थ्यं वर्धते । रचनासामर्थ्यं जायते ।
कालांशः	१४

पाठस्य आमुखम् ।

प्रत्येकमपि मानवः विविधैः गुणैः सहैव जनिं लभते । सः सामूहिकवातावरणेन काञ्चित् गुणान् आर्जयति यैः स्वयं मानविकतां धरति । दया, क्षमा, स्नेहः, धीरता, नीतिबोधः, मैत्री इत्यादिगुणैः मानवः वसुधामिमां कुटुम्बत्वेन पोषयति । अथवा एतैः सदुणैः सहजीविषु अपि सहोदरभावं द्रष्टुं शक्यते ।

प्रवेशकप्रवर्तनम् ।

पाठपुस्तके चत्वारि पदानि दत्तानि सन्ति । तेषु के के गुणाः के के अवगुणाः इति परिदृश्य

उचितानुसारं चिहेन अङ्कयन्तु इति निर्दिशति। तदनु तेषां गुणानां प्राधान्यमधिकृत्य ईषत् प्रतिपाद्य पाठभागं प्रविशति।

पाठापग्रथनम् ।

शान्तिः, नीतिबोधः, सत्यम्, धर्मः, समत्वम् इत्यादिगुणयुक्ताः भूत्वा वयं सर्वे विश्वसोदरभावनया अखिलं विश्वं जेतुं परिश्रमं कुर्मः। अस्माकं जीवनं शत्रुभावनानां परित्यज्य मित्रभावनया भवतु। हीनविचारान् अज्ञानतमः च निवार्य ज्ञानमार्जयित्वा पुरतो गच्छामः इति मित्रकान् संस्मारयन् पाठभागः एव अत्र प्रदत्तः।

सहजीविषु स्नेहमनोभावम् उत्पादयितुं समर्थः अयं पाठभागः। अस्य बोधनेन छात्रेषु समाजे विद्यमानान् इतरजीविवर्गान् प्रति सोदरभावः उत्पद्यते। मानवेषु सामूहिकसेवातत्परतां जनयितुम् उपकारकः चायं पाठभागः। अस्य सामूहिकशास्त्रेण सह सम्बन्धः अस्ति एव। यानि यानि आत्मसुखाय आचर्यन्ते तानि अपरस्य दुःखकारणानि मा भवेयुः इति विचारः च अनेन जायते। समाजे न केवलं मानवाः, न केवलं समर्थाः, न केवलं धनिकाः अपि तु इतरे च सन्तीति भावनया सहैव प्रत्येकं छात्रः वर्धताम्।

चित्रविशदीकरणम्

चित्रे बालिकाबालाः स्नेहेन सौहार्देन च व्यवहरन्ति। सर्वे छात्राः समभावनया भेदभावं विना नन्दन्ति।

पठनप्रवर्तनानि।

प्रवर्तनम् १ - कवितालपनम्

पठनलक्ष्यम् - सतालम् आलपति।

कवितां सङ्ग्रहः व्यक्तिशश्च सतालम् आलपति। (कवितायाः सस्वरालपनम् ऐ.सि.टि.द्वारा श्रावयति।) (सस्वरालपनाय कस्यचित् सङ्गीतज्ञस्य साह्यं स्वीकर्तुं शक्यते।) (उत्तमालपनद्वारा सङ्गीते समर्थः भवितुं अनेन शक्यते।)

मूल्यनिर्णयसूचकानि।

उचिततालः। अक्षरस्फुटता। आलपनशैली। उचितः भावः।

प्रवर्तनम् २ - टिप्पणीलेखनम्।

पठनलक्ष्यम् - आशयं गृह्णाति।

पाठपुस्तके दत्तान् प्रश्नान् परिशीलयति। चर्चा चालयति। चर्चायाम् उद्भूतान् अंशान् क्रोडीकृत्य टिप्पणीं लिखति। (एवं विविधसन्दर्भेषु चर्चया आशयान् क्रोडीकर्तुं तत्प्रयोक्तुं च छात्रः समर्थः भवेत्।)

(समकालिकसामूहिकपरिस्थितिः अतीव क्लुषिता भवति। दया, स्नेहः, सहिष्णुता, त्यागः, सहवर्तित्वम्, धर्मः, सत्यनिष्ठा, वाक्पालनम् इत्यादीनां गुणानां मूल्यशोषणं दरीदृश्यते। सहजीविस्नेहः, समभावना, तुल्यता, उपकारिता, पारस्पर्यम् इत्यादिभावैः विना जीवनं निरर्थकं भवति। अद्यतनबालकाः श्वस्तनसमूहशिल्पिनः भविष्यन्ति। तदर्थं बालकानां मनस्सु पूर्वोक्तानां गुणानां समावेशनम् अत्यन्तमपेक्षितमेव। अस्मद्भिन्नं किमपि मम हृदि आर्द्रतां न जनयिष्यतीति विचारः कदापि न भवेत्। अपरस्यापि दुःखं मदीयमिति धिया तस्य दुःखेऽपि भागभाक् भवितुं तं तस्मात् उद्धर्तुं च योग्यः भवेत् प्रत्येकं छात्रः।)

मातृका -

अखिलं विश्वं जेतुं विश्वसोदरभावनां हृदये कलयामः। जीवने शान्तिः, नीतिबोधः, सत्यम्, धर्मः, समत्वम्, मित्रभावना, संहतिभावना इत्यादिगुणाः अपेक्षिताः। हीनचिन्तां वर्जयित्वा विज्ञानमार्जयन्तः सततं पुरतो गच्छामः।

मूल्यनिर्णयसूचकानि।

उचितभाषाप्रयोगः। उचिता वाक्यघटना। आशयव्यक्तता।

प्रवर्तनम् ३ - कवितापरिवर्तनम्।

पठनलक्ष्यम् - कवितां परिवर्तयति।

कोष्ठके प्रदत्तानि पदानि उपयुज्य कवितांशस्य रेखाङ्कितपदानि परिवर्त्य नूतनां कवितां रचयति। यथा-

कीर्तिरस्तु सदास्तु सुहृदो
स्नेहबन्धो जीवने।
सत्य-धर्म-समत्वसहिताः
सन्तु सहजाः सर्वथा।।

अन्यः श्लोकः।

पूतिरस्तु सदास्तु सुहृदो
मूल्यबोधो जीवने।

सत्य-धर्म-समत्वसहिताः

सन्तु सहजाः निर्भयाः ।।

(विशेषज्ञस्य साहाय्येन कवितारचनाशिल्पशालां प्रचाल्य संस्कृतोत्सवादिस्पर्धासु भागग्रहणाय छात्रान् समर्थान् कर्तुं शक्यते।) (तद्वारा स्वयंसन्नद्धस्य कृते स्वतन्त्ररूपेण अन्यां कवितां रचयितुं शक्यते।)

(सर्गात्मकरचनामण्डले सामर्थ्यं चावाप्यते।) (तथा च अग्रिमचरणस्यापि पदपरिवर्तनं सुकरं भवेत्। अत्र कतिपयपदानि परिवर्त्य नूतनकवितायाः रचनायै छात्रान् प्रेरयति।)

विश्वमखिलं जेतुमचिरात्

मित्रकाणि यतामहै।

विश्वसोदरभावनां हृदि

शाश्वतं कलयाम रे।।

यथा - स्नेहमखिलं प्राप्तुमचिरात्

.....

मूल्यनिर्णयसूचकानि।

उचितः पदप्रयोगः। उचितः तालबोधः। उचितः आशयः।

प्रवर्तनम् ४ - समानाशययुक्तानां कवितानां समाहरणम्।

पठनलक्ष्यम् - सम्पुटं रचयति।

मैत्री, क्षमा, नीतिबोधः, दया इत्याद्याशययुक्ताः संस्कृतकविताः सञ्चित्य कक्षायाम् अवतारयति। ताः विलिख्य सम्पुटं रचयति, प्रकाशयति च। समानाशययुक्तकविताः इतरभाषाभ्यः सञ्चित्य लिखति। यथा - അനന്തരമുഖമിഹസुഖമിഹിതം इत्यादि। (पठनानुभवविपुलीकरणाय अम्बा इति बालकवितापुस्तकम् (संस्कृतमाधुरी) अपि कक्ष्यायां परिचाययतु। एवं च ताः कविताः यथायोग्यं सङ्गीतनृत्तशिल्पत्वेन अवतारयितुं प्रेरयति। दूरवाण्या उत ध्वन्यङ्कनयन्त्रद्वारा तं कवितांशम् अङ्कयित्वा अवतारयितुं च निर्दिशतु।)

मूल्यनिर्णयसूचकानि।

उचितः आशयः। उचिता सम्पुटघटना। उचितम् अवतारणम्।

प्रवर्तनम् ५ - वाक्यपरिवर्तनम्।

पठनलक्ष्यम् - वाक्यं परिवर्तयति।

पाठ्यपुस्तके दत्तानि लट् लकारयुक्तानि वाक्यानि उदाहरणानुसारं सम्बोधनेन सह लोट् लकारे परिवर्त्य लिखति। यथा -

सुरेशः श्लोकं पठति।	हे सुरेश! श्लोकं पठतु।
अरविन्दः वृक्षं सिञ्चति।	हे अरविन्द! वृक्षं सिञ्चतु।
जोसफः चलनचित्रं पश्यति।	हे जोसफ! चलनचित्रं पश्यतु।
दिलीपः चित्रं रचयति।	हे दिलीप! चित्रं रचयतु।
आकाशः आम्रं खादति।	हे आकाश! आम्रं खादतु।
लता पाठं लिखति।	हे लते! पाठं लिखतु।
रसिया गीतं गायति।	हे रसिये! गीतं गायतु।
तारा जलं पिबति।	हे तारे! जलं पिबतु।
भावना नृत्तं करोति।	हे भावने! नृत्तं करोतु।
नीलिमा विद्यालयं गच्छति।	हे नीलिमे! विद्यालयं गच्छतु।

अनेन प्रवर्तनेन सम्बोधनरूपं तथा लोट्लकाररूपं च विज्ञाय छात्राः लघुसम्भाषणं कक्षायाम् अध्यापकस्य साहाय्येन अवतारयन्तु। (तद्वारा तेभ्यः स्वीयमूल्यनिर्णयाय परस्परमूल्यनिर्णयाय च अवसरः लभ्यते।)

मूल्यनिर्णयसूचकानि।

उचिता वाक्यरचना। उचितः लिङ्गप्रयोगः। उचितः सम्बुद्धिप्रयोगः। उचितः लकारप्रयोगः।

प्रवर्तनम् ६ - वाक्यनिर्माणम्।

पठनलक्ष्यम् - वाक्यं परिवर्तयति।

प्रत्येकं मञ्जूषायां गुणाः अवगुणाः च प्रदत्ताः सन्ति। तानि पदानि पठित्वा स्वजीवने कं गुणम् आजयति, कम् अवगुणं त्यजति इति उदाहरणानुसारं लिखति।

गुणाः - क्षमा, उत्साहः, धीरता, धर्मः, सत्यसन्धता, सहिष्णुता।

अवगुणाः - परदूषणम्, भयम्, कोपः, अधर्मः, असहिष्णुता, आलस्यम्।

यथा- अहं कोपं त्यजामि, स्नेहम् आर्जयामि ।
 अहं परदूषणं त्यजामि, क्षमाम् आर्जयामि ।
 अहं भयं त्यजामि, उत्साहम् आर्जयामि ।
 अहम् अधर्मं त्यजामि, सत्यसन्धताम् आर्जयामि ।
 अहम् असहिष्णुतां त्यजामि, सहिष्णुताम् आर्जयामि ।
 अहम् आलस्यं त्यजामि, धीरताम् आर्जयामि ।

मूल्यनिर्णयसूचकानि ।

उचिता वाक्यरचना । उचितः विभक्तिप्रयोगः । उचितः आशयावबोधः ।

अग्रिमपाठसंयोजकं प्रवर्तनम् ।

परस्परं भावयन्तः श्रेयः परमवाप्स्यथ ॥

(भगवद्गीता 3/11)

मानवाः परस्परं भावयन्तः परं श्रेयांसं प्राप्नुवन्ति ।

अनुबन्धः ।

चक्षुषा मनसा वाचा कर्मणा च चतुर्विधम् ।

प्रसादयति यो लोकं तं लोकोऽनुप्रसीदति ॥ (विदुरनीतिः)

मानवाः परस्पराश्रयेणैव समाजे जीवन्ति । यः स्वकीयप्रवृत्त्या इतरान् नन्दयति सः एव इतरैः तुष्यते । अपराणां साहाय्यं विना जीवितुं यः यतते सः वस्तुतः स्वार्थपरः भवति । तादृशानां कृते आपदि साह्यं प्रदातुं न कोऽपि भवेत् ।

पदार्थाः -

यतते	-	പ്രയത്നിക്കുന്നു.
हृदि	-	ഹൃദयത്തിൽ
कलयति	-	കണക്കാക്കുന്നു
वर्जयन्तः	-	ഉപേക്ഷിക്കുന്നവർ
उपास्महे	-	നമ്മൾ നേവിക്കുന്നു

वारयन्तः	-	തടയുന്നവർ
यामः	-	നമ്മൾ പോകുന്നു.
अग्रतः	-	മുന്നോട്ട്
यतामहै	-	നമുക്ക് പ്രയത്നിക്കാം
ज्ञानभानुः	-	അറിവാകുന്ന സൂര്യൻ
कलयामः	-	നമ്മൾ കണക്കാക്കുന്നു.

क्रियापदानि

जयाम – जि -जये अभिभवे -पर.लोट्.उ.पु.ब.व.

ए.व	द्वि.व	ब.व.
जयतु /जयतात्	जयताम्	जयन्तु
जय /जयतात्	जयतम्	जयत
जयानि	जयाव	जयाम

यतामहै - यती प्रयत्ने आत्म.लोट्.उ.पु.ब.व. ।

उपास्महे - उप +आस उपवेशने आत्म.लट्.उ.पु.ब.व. ।

नामपदानि

सुहृदः - दकारान्तः पुँलिङ्गः प्र.ब.व. ।

वारयन्तः - नकारान्तः, शतृप्रत्ययान्तः पुँलिङ्गः प्र.ब.व. ।

पर्यायपदानि

सहजः - समानोदरः, सोदरः, सगर्भ्यः, सहोदरः, समः ।

हृत् - चित्तम्, चेतः, हृदयम्, स्वान्तम्, मानसम्, मनः ।

पाठः - २
सफला कर्मधीरता ।

आशयः	मानविकता ।
उपाशयः	सहकरणम्/सहवर्तित्वम्
व्यवहाररूपम्	सम्भाषणम्
उद्देश्यानि/लक्ष्याणि	प्रतिसन्धितरणसमर्थाः, आपत्सु रक्षाप्रवर्तनोन्मुखाः च भवन्ति छात्राः । परस्परसहयोगिनश्च सन्ति छात्राः ।
मूल्यम् / मनोभावः	आत्मधैर्यम् । आपदि रक्षाप्रवर्तनसन्नद्धता । सहयोगमनोभावः ।
पठनलक्ष्याणि	आशयमवगच्छति । भाषाप्रयोगसामर्थ्यं सम्पादयति । वार्तामवतारयति । पादटिप्पणीं लिखति । लङ्कारज्ञानं सम्पादयति ।
पठनक्षमता	सम्भाषणकौशलं वर्धते ।
कालांशः	१४

पाठस्य आमुखम् ।

दक्षिण-अमेरिकायाः बृहत्तमं उष्णमेखलावर्षवनं भवति आमसोण् । इदम् आमसोणिया इत्यपि अभिधीयते । भूमौ अवशिष्यमाणानां वर्षवनानां अर्धादूर्ध्वं आमसोण् प्रतिनिधीकरोति । लोकस्य अत्यधिकं जैववैविध्यं अत्र विद्यते । अद्य विद्यमानानां सस्यानां जन्तुजालानां च महान् शेखरः आमसोण् वर्षारण्ये दृश्यते । वनेऽस्मिन् प्रायः १६,००० विभागेषु ३९० बिल्यण् वृक्षाः वर्तन्ते । भीतिदायकाः नैके जीविवर्गाः तत्र जीवन्ति । ३० दशलक्षं जनाः अपि तत्र निवसन्ति ।

२०२३ मेई १ दिनाङ्के पितुः सकाशं गन्तुं १३,९,५,१ वयोपेताः सोदराः मात्रा सह लघुविमानेन सान्जोस् नगरं प्रति प्रस्थिताः । आमसोण् वर्षवनस्य उपरि विमानं विभग्नमभवत् । माता मद्गलना तथा विमानचालकौ च मृत्युं प्राप्तवन्तः । आमसोण् वर्षारण्ये

निपतिताः चत्वारः केवलं प्राणैः रक्षां प्राप्ताः। एतेषां पुनःप्राप्तये सैन्यम् एकमासं यावत् विविधसंघैः तद्देशीयानां साहाय्येन अन्वेषणम् अकरोत्। अन्ततो ४० दिनेभ्यः पश्चादेव बालानां प्राप्तिः अजायत। त्रयोदशवर्षीया लस्ली एव इतरेभ्यः धैर्यं प्रदाय अतिजीवनाय प्रचोदनमदात्। लस्ली चत्वारिंशत् दिनानि यावत् फलमूलानि सञ्चित्य सोदरेभ्यः भोज्यत्वेन दत्तवती। सा एकवर्षीयम् शिशुं वक्षसि निधाय दिनानि निनाय। अपघातात् चतुर्थे दिने तेषां सम्मुखे एव माता प्राणान् अत्यजदिति पश्चात् पिता मानुवल् मिल्लर् रानोख् माध्यमेभ्यः अकथयत्।

अपघातवृत्तान्तममुं नियमितश्वासेन एव लोकः अश्रुणोत्। आबालवृद्धं जनानां लोचनानि अपि आर्द्रितानि अभवन्। क्रिस्टिन्, टिन्, सोलनि, लस्ली च प्रत्येकं गृहेषु चर्चाविषयः अभवत्। एतेषां प्राप्तये प्रवृत्तस्य परिश्रमस्य वार्ता श्रुत्वा कस्मिंश्चित् गृहे प्रवृत्तं सम्भाषणं किमिति पश्यामः।

प्रवेशकप्रवर्तनम्।

पाठप्रवेशकप्रवर्तने एकं रेल्थानदुरन्तस्य चित्रं दत्तमस्ति। दुरन्तसमये अपघातगतान् रक्षाप्रवर्तकान् च तत्र द्रष्टुं शक्यते। चित्रं दृष्ट्वा सूचनानुसारं चर्चा प्रचालयति। दुरन्तप्रदेशे किं किं प्रवृत्तमिति संघशः विचार्य अवतारयन्ति।

पाठापग्रथनम्।

आमसोण् वर्षारण्ये विमानदुरन्ते निपतितानां लस्लीप्रभृतीनां चतुर्णां वार्ता दृश्यमाध्यमद्वारा जनाः जानन्ति। पञ्चप्रयुतकिलोमीटर् विस्तृतौ वर्तमाने महारण्ये मातृविप्रयुक्ताः चत्वारः शिशवः अनाथाः अभवन्। वृत्तान्तमिदं पश्यन्ती काचित् बालिका अपघातमधिकृत्य गृहस्थान् मातृपितृजनान् पृच्छति। माता पिता मातामही च तस्याः संदेहनिवारणं कुर्वन्ति।

मात्रा साकं यात्रां कृतवन्तः सोदराः आमसोण् वर्षवने निपतिताः। ते वैमानिकयोः मातुः च मरणस्य साक्षीभूताः अभवन्। निरालम्बानां तेषां रक्षणाय सैनिकाः बहुप्रयत्नं कृतवन्तः। किन्तु वृष्टिपातेन सर्वे श्रमः विफलः जातः। नाविकसेनायाः अन्वेषणे च जीवन्तः सन्तीति विज्ञातम्। तद्देशीयानां नाविकानां सैनिकानां तथा च बेल्जियं षपेर्ड् शुनकस्य च सहयोगेन चत्वारिंशे दिने ते बालाः रक्षिताः अभवन्। सहजीविस्नेहस्य सहयोगस्य अतिजीवनस्य च दृष्टान्तत्वेन इयं घटना प्रशस्ता अभवत्।

चित्राणां विशदीकरणम्।

पाठभागे दृश्यमाध्यमे वार्तावतारणस्य चित्रमस्ति। तत्र आमसोण् वनान्ते प्रवृत्तस्य दुरन्तस्य वृत्तान्तं ज्ञापयन्ती वार्ताग्राहिका वर्तते। दूरदर्शनस्य अधोभागे वार्ताशकलानि

तथा मध्यभागे प्रमुखाः वार्ताः च प्रकाशयति ।

पाठस्य द्वितीये चित्रे जनाः सकुटुम्बं दूरदर्शनं पश्यन्ति । तत्र माता, पुत्री, मातामहः, मातामही, पिता, पुत्रः च सन्ति । ते आमसोण् दुरन्तस्य वार्तां निर्वण्य चकिताः उपविशन्ति । पुत्री इतरान् प्रति दुरन्तवृत्तान्तं पृच्छति, इतरे तु उत्तराणि वदन्ति च ।

पठनप्रवर्तनानि ।

प्रवर्तनम् - 1 - सभाववाचनम् ।

पठनलक्ष्यम् - आशयमवगच्छति ।

छात्राः भावानुसारं पाठभागं वाचयन्ति । सङ्घशः इदं प्रवर्तनं कर्तुं शक्यते । प्रत्येकं छात्रः एकैकं कथापात्रम् इति क्रमेण पाठभागं सस्वरं भावानुसारं कक्ष्यायां अवतारयति । (अर्थम् अवगम्य पुत्री, माता, पिता, मातामही इत्येतेषां वचनानि यथायोग्यं छात्राः नाटकरूपेण अथवा आकाशवाणीनाटकरूपेण अवतारयन्ति ।) (ऐ.सि.टि.द्वारा रेडियो नाटकं श्रावयति । अनेन स्वीयमूल्यनिर्णयाय परस्परमूल्यनिर्णयाय च अवसरः लभ्यते ।)

मूल्यनिर्णयसूचकानि ।

पदज्ञानम् । आशयव्यक्तता । अवतारणशैली ।

प्रवर्तनम् - 2 - वार्तावतारणम् ।

पठनलक्ष्यम् - भाषाप्रयोगसामर्थ्यं सम्पादयति । वार्तामवतारयति ।

छात्रान् पञ्च षट् वा सङ्घत्वेन वर्गीकरोति । प्रत्येकं सङ्घाङ्गाः पाठभागस्य सम्भाषणं बहुवारं पठित्वा वार्तारूपेण परिवृत्य लिखन्ति । यथासन्दर्भम् अध्यापकः साह्यमाचरति । संघात् एकः वार्तावतारकः भूत्वा कक्ष्यायाम् अवतारयतु । संघस्य इतरे छात्राः वार्तानुगुणं अवतारकस्य पृष्ठतः अभिनयं कुर्वन्तु अथवा वार्तानुकूलतया सिद्धानि चित्राणि प्रदर्शयन्तु ।

(इदमेव प्रवर्तनम् दूरवाण्या उत छायाग्राहिण्या चित्रीकृत्य कक्ष्यायां प्रदर्शयितुं शक्यते । चित्रीकरणं सङ्घशः व्यक्तिशः वा कर्तुम् अवसरं कल्पयतु । संस्कृतवार्तावतारणपरिशीलनाय दूरदर्शनस्य वार्तां द्रष्टुं निर्दिशतु च ।)

(विद्यालये प्रवर्तमानानां प्रवर्तनानां प्रवर्तनसारं वार्तारूपेण लिखन्तु इति निर्दिशति ।)

(वीडियो ओडियो अङ्कनम् सम्पादनं च अधीत्य विविधरङ्गेषु अवसराः सन्ति । वार्तालेखनपटूनां वार्तावतारकसमर्थानां वार्तावाहिन्यादिषु अवसराः सन्ति ।)

मातृका -

नमस्कारः

अयमत्र (वाचकस्य नाम)..... ।

आदौ प्रमुखाः वार्ताः ।

व्योमयानं विस्फुट्य आमसोण् वर्षारण्ये निपतिताः चत्वारः सोदराः सजीवाः पुनः प्राप्ताः ।
सैनिकैः चत्वारिंशत् दिनेभ्यः क्रियमाणं रक्षाप्रवर्तनं सफलं जातम् ।

वार्ताः विस्तरेण ।

मेई मासस्य प्रथमे दिनाङ्के सान्जोस् नगरं प्रति गच्छत् लघुविमानमेव आमसोण् वर्षवनस्य
उपरितले विभग्नमभवत् । विमाने द्वौ वैमानिकौ पञ्च यात्रिकाश्च आसन् । पितरं द्रष्टुं प्रस्थिताः
चत्वारः सोदराः तेषां माता च तस्मिन् आसन् । अपघाते द्वौ वैमानिकौ माता मद्गलीना च
उपरताः । शिष्टानां बालकानां प्राप्तये सैनिकैः मार्गणं क्रियमाणम् आसीत् । किन्तु
प्रकृतिकोभेण महता वर्षपातेन ते श्रमाः आदौ विफलाः जाताः । नाविकसेनया कृते
अन्वेषणे ते सजीवाः सन्तीति आश्वासकरा वार्ता पूर्वमेव बहिरागता आसीत् । तैः बालैः
उपयुक्तानि क्षीरकूपी, भुक्तावशिष्टं फलं, लघुपादरक्षा इत्यादीनि वस्तूनि सेनया
काननान्तरालात् परिदृष्टानि आसन् । अन्ततः चत्वारिंशत् दिनानां नितान्तपिरश्रमस्य
साफल्यं समभवत् । ते चत्वारः अपि सोदराः सजीवाः पुनःप्राप्ताः । अदृष्टानां बालानां
अन्वेषणाय कृतश्रमेषु तद्वंशीयाः द्विशताधिकाः जनाः, नाविकसेनाविभागः सैनिकाः
विशेषतया बेल्लियं षपेर्ड् इति घ्राणशक्त्या समर्थः सारमेयः च अभिनन्दनीयाः एव ।
घटनेयं सहयोगस्य अतिजीवनस्य च सन्देशं यच्छन्ती वर्तते ।

मूल्यनिर्णयसूचकानि ।

लेखने उचिता वार्ताशैली । आशयव्यक्तता । उच्चारणस्फुटता । दृश्यानाम् उचितं
सन्निवेशनम् ।

प्रवर्तनम् ३ - पादटिप्पणीलेखनम् ।

पठनलक्ष्यम् - पादटिप्पणीं लिखति ।

पाठ्यपुस्तके प्रकृतिदुरन्तसम्बन्धीनि त्रीणि चित्राणि दत्तानि सन्ति । तेषां चित्राणाम् अधः
उचितं वाक्यं कोष्ठकात् स्वीकृत्य लिखन्ति । यथा - १. मार्गमध्ये पतितं वृक्षं छिनत्ति । २.
द्विचक्रिकातः पतितां बालिकां रक्षति । ३. जलोपप्लवात् जनान् रक्षति ।

इतोऽपि एतादृशानि चित्राणि प्रदाय वाक्यरचनायै प्रेरयति अध्यापकः । कानिचन चित्राणि

ऐ.सि.टि.माध्यमेन प्रदर्श्य पादटिप्पणीलेखनाय निर्दिशति ।

(स्वयं सन्नद्धस्य छात्रस्य कृते रक्षाप्रवर्तनस्य चित्राणि सञ्चित्य कक्ष्यायां चित्रप्रदर्शिनीं चालयतु । प्राथमिकशुश्रूषां प्रदातुं सन्नद्धः भवतु इति च निर्देशं दातुं शक्यते ।) (रक्षाप्रवर्तनेषु उपयुज्यमानानां साङ्केतिकोपकरणानां चित्रकोशस्य निर्माणाय निर्देशं दातुं शक्यते ।)

(प्रकृतिदुरन्ते वा कस्मिंश्चित् दुरन्ते क्लेशमनुभूयमानस्य कस्यचित् गृहं संदृश्य तेन सह सम्भाषणं कृत्वा तस्मै यथाशक्यं साह्यं च करोतु । ततः तदनुभववृत्तान्तं टिप्पणीपुस्तके लिखतु ।)

(रक्षाप्रवर्तनतत्पराणां कृते आरक्षकविभागेषु अवसराः सन्ति ।)

(पठनानुभवविपुलीकरणाय अतिजीवनस्य अनुभवान् प्रतिपादयन् आटुजीवितम् इति ग्रन्थः कैरल्यां बेन्यामिन् इत्यनेन विरचितः । मालुट्टी, मलयन्कुञ्ज, २०१८, मञ्जुम्मल् बोइस्, आटुजीवितम् इत्यादीनि मलयालचलच्चित्राणि अतिजीवनस्य सहयोगस्य च कथाः प्रतिपादयन्ति ।)

मूल्यनिर्णयसूचकानि ।

उचितं वाक्यचयनम् । आशयग्रहणसामर्थ्यम् ।

प्रवर्तनम् ४ - लङ् लकारलेखनम् ।

पठनलक्ष्यम् - लङ् लकारज्ञानं सम्पादयति ।

लट् लकारे दत्तानि पदानि उदाहरणानुसारं लङ् लकारे परिवर्त्य लिखति ।

यथा -	धावति	-	अधावत् ।
	भवति	-	अभवत् ।
	पठति	-	अपठत् ।
	गच्छति	-	अगच्छत् ।
	लिखति	-	अलिखत् ।
	पिबति	-	अपिबत् ।
	खादति	-	अखादत् ।
	वदति	-	अवदत् ।
	पश्यति	-	अपश्यत् ।

चलति - अचलत्।

गायति - अगायत्।

(लट्-लङ् लकारयोः पट्टिकां सजीकृत्य ऐ.सि.टि.द्वारा प्रदर्शयति।)

मूल्यनिर्णयसूचकानि।

उचितं परिवर्तनम्। लकारज्ञानम्।

अग्रिमपाठसंयोजकं प्रवर्तनम्।

स्नेहेन वर्धते विश्वम्। विश्वस्यास्य आधारः स्नेह एव। परस्पराश्रयेण स्नेहेन एव लोकोऽयं प्रवर्तते। स्नेहस्य विविधानि मुखानि सन्ति। वात्सल्यम्, कारुण्यम्, अनुतापः, सौहृदम्, साहोदर्यम् इत्यादिभावाः स्नेहस्य विविधतायाः उदाहरणानि सन्ति।

अनुबन्धः।

सामूहिकजीवने प्रत्येकं मानवेन परस्परसहकरणेन परस्परस्नेहेन एव भाव्यम्। अन्यथा जीवनं दुष्करं स्यात्। स्वकीयेषु कार्येषु व्यस्ताः जनाः परस्परं अजानन्तः अपश्यन्तः जीवनं कुर्वन्ति। तस्मात् विरम्य परितः विद्यमानेषु सहजीविषु सौहार्देन साहाय्यहस्तेन च जीवनं नेतुं प्रेरयति अयं पाठभागः। आपदि बद्धानां रक्षणाय स्वयमेव उद्युक्तो भवितुं योग्यः भवेत् प्रत्येकं छात्रः। तदानीमेव समूहस्य पुरोगतिः सुखेन साध्या भविष्यति।

अस्माकं जीवने यदा कदापि अपघाताः भवितुम् अर्हन्ति। तत्र रक्षाप्रवर्तनाय समर्थाः जनाः अपेक्षिताः एव। सेवातत्पराणां मानवानां समूहः अत्यन्तापेक्षित एव। पारस्पर्येण सहयोगेन च दुरन्तमुखेषु रक्षाप्रवर्तनं कर्तुं शक्यते। अस्माकं सम्मुखे जायमाने अपघाते निर्भयत्वेन सेवामनोभावेन रक्षाप्रवर्तनं विधातुं वयं सर्वदा समर्थाः सन्नद्धाः च भवेम। विद्यालयेषु जे.आर.सि., एस्.पि.सि., एन्.एस्.एस्, एस्.एस्.एस् इत्यादिपद्धतयः प्रवर्तमानाः सन्ति। तत्र भागभाजः भूत्वा छात्रेषु अपि तादृशमनोभावः उत्पद्येत।

आमसोण्-वर्षवनस्य अन्तर्भागे प्रवृत्तं रक्षाप्रवर्तनमेव इह पठितम्। आमसोण् वर्षवनस्य अवस्था इदानीं दुष्टा भवति। वनमिदं वननशीकरणस्य निदर्शनं भवति। न केवलं आमसोण् वनस्य ईदृशी स्थितिः, सर्वत्र विश्वे वनसंरक्षणस्य विषये तावती श्रद्धा न दृश्यते। अतः वनसंरक्षणविषये छात्राः जागरूकाः भवन्तु। परिसरस्य संरक्षणे परिशीलनं दीयमानाः एको क्लब्, कार्षिकसमितिः, फोरस्ट्र क्लब् इत्याद्याः समितयः विद्यालयेषु प्रवर्तन्ते। तत्र छात्राः सदस्याः भवन्तु। तद्वारा प्रकृत्यनुकूलविचारवन्तः भवन्तु छात्राः। विश्वविख्यातायाः स्वीडिष् परिस्थितिप्रवर्तकायाः ग्रेटा तन्बर्गा महाभागायाः जीवनचरितमपि अधिकवाचनाय छात्रेभ्यः दातुं शक्यते।

पदार्थाः -

प्रयुतम्	-	വത്തു ലക്ഷം
हृदयान्तराले	-	ഘൃദയത്തിന്റെ ഉള്ളിൽ
जनपदः	-	ഗ്രാമം
मार्गमध्ये	-	വഴിയിൽ
यानभङ्गेन	-	വാഹനം തകർന്ന്
वैमानिकः	-	പൈലറ്റ്
निरालम्बाः	-	ആരുമില്ലാത്തവർ
सजीवाः	-	ജീവനുള്ളവർ
अवगतम्	-	മനസ്സിലാക്കി
भुक्तावशिष्टम्	-	കഴിച്ചതിന്റെ ബാക്കി
लब्धानि	-	കിട്ടിയവ
व्यर्थः	-	പ്രയോജനമില്ലാത്തത്
सफला	-	പ്രയോജനപ്പെട്ടത്
अविस्मरणीयः	-	മറക്കാൻ കഴിയാത്തത്
रोमहर्षजनकम्	-	രോമാഞ്ചമുണ്ടാക്കുന്നത്
दीप्तः	-	ശോഭിക്കുന്നത്

क्रियापदानि

- श्रूयते - श्रु श्रवणे कर्मणि.लट्.प्र.पु.ए.व. ।
 अकुर्वन् - डुकृञ् करणे, पर.लङ्.प्र.पु.ब.व. ।
 अजायन्त - जनी प्रादुर्भावे,आत्म.लङ्.प्र.पु.ए.व. ।
 अभवत्-भू सत्तायां, पर.लङ्.प्र.पु.ए.व.

नामपदानि

सुस्थितेः - इ.स्त्री.ष.ए.व. ।

नाविकसेनया - आ.स्त्री.तृ.ए.व. ।

चिह्नैः - अ.नपुं.तृ.ब.व. ।

सर्वेषाम् - अ.पु.ष.ब.व. ।

पर्यायपदानि

सारमेयः - कौलेयकः, कुक्कुरः, मृगदंशकः ।

वनम् - अटवी, अरण्यम्, विपिनम्, गहनम्, काननम् ।

पाठः - ३ भ्रातृस्नेहः ।

आशयः	मानविकता
उपाशयः	स्नेहः ।
व्यवहाररूपम्	काव्यांशः ।
उद्देश्यानि/लक्ष्याणि	सोदरभावना मानवानां कृते अनिवार्या भवति । सर्वे सोदराः इति चिन्तयन्तः भवन्ति छात्राः ।
मूल्यम् / मनोभावः	दीनदयालुत्वम् । साहोदर्यम् । सहिष्णुता ।
पठनलक्ष्याणि	काव्यभागं ताललयानुसारं आलपति । अन्वयं लिखति । लघुटिप्पणीं लिखति । प्रश्नानामुत्तराणि लिखति । वाक्यानि रचयति ।
पठनक्षमता	काव्यास्वदनतात्पर्यं वर्धते । रचनासामर्थ्यं वर्धते ।
कालांशः	१४

पाठस्य आमुखम् ।

संस्कृतसाहित्ये आदिकाव्यत्वेन प्रसिद्धः इतिहासग्रन्थः भवति वाल्मीकिविरचितं रामायणम् । रामायणे सप्त काण्डानि सन्ति । रामस्य चरितमेव सम्पूर्णे रामायणे प्रतिपादितं वर्तते । लोके व्यवहारमर्यादीदीन् बोधयितुं रामायणकाव्यं उदाह्रियते । रामायणे बहुविधानां व्यवहारप्रकाराणां मातृकाः सन्ति । भार्याभर्तृव्यवहारः, राजाप्रजाव्यवहारः, पितृपुत्रव्यवहारः, मातृपुत्रव्यवहारः, सोदरव्यवहारः इत्येवं सर्वेषामपि उदाहरणानि काव्येऽस्मिन् विद्यन्ते । स्नेहः, दया, बन्धुत्वम्, मैत्री, अनुकम्पा, वात्सल्यम् इत्यादीनाम् उदात्तभावानां सामञ्जस्यप्रयोगेण रामायणमिदं लोकोत्तरतां भजते । पितृवाक्यपालनाय रामः अटवीं

पत्न्या सोदरेण च साकं प्राप्नोति। ततः रावणः सीताम् अपहरति। सीतामन्विष्य रामः लक्ष्मणः च सर्वत्र सञ्चरति। मध्येमार्गं मिलितेन हनुमता सुग्रीवं प्राप्तवन्तौ तौ सुग्रीवसख्यं कुरुतः। रामः सुग्रीवं किष्किन्धायाः राजानं करोति। तदनु सीतान्वेषणाय चतुर्षु दिक्षु वानरसैन्यं प्रयाति। जाम्बवान् हनुमान् इत्यादिप्रसिद्धानां सङ्घः दक्षिणभागं गच्छति। समुद्रतीरं प्राप्ताः ते कस्मिंश्चित् गह्वरे पक्षविहीनं सम्पातिं पश्यन्ति। सः सीतान्वेषणे निर्णायकं वृत्तान्तं ज्ञापयति च। सम्भाषणमध्ये सम्पातिः स्वस्य पूर्ववृत्तान्तं हनुमदादिवानरश्रेष्ठान् श्रावयति। सम्पातिः जटायुः च भ्रातरौ पक्षिणौ आस्ताम्। भ्रातृस्नेहस्य हृदयस्पर्शकोऽयं भागः।

प्रवेशकप्रवर्तनम्।

पाठपुस्तके एकं चित्रं दत्तमस्ति। तस्मिन् पुराणानि, वेदाः, महाभारतम्, पञ्चतन्त्रम्, रघुवंशः, रामायणम् इत्यादिग्रन्थानां नामानि अङ्कितानि सन्ति। अध्यापकः काञ्चन प्रश्नान् पृच्छति। अत्र के के ग्रन्थाः दृश्यन्ते? इतिहासग्रन्थौ कौ? आदिकाव्यं किम्? एतेषां प्रश्नानाम् उत्तराणि छात्राः यथामति वदेयुः। तानि क्रोडीकृत्य अद्य रामायणस्य कतिपयश्लोकान् पठामः इति कथयित्वा पाठभागं प्रविशति।

पाठापग्रथनम्।

भ्रातृस्नेहः इत्यस्मिन् पाठभागे रामायणस्य किष्किन्धाकाण्डात् स्वीकृताः चत्वारः श्लोकाः समाकलिताः सन्ति। सन्दर्भेऽस्मिन् सम्पातिः वानरान् प्रति वदति। अरुणस्य महाश्वेतायाः च द्वौ पुत्रौ अभवताम् सम्पातिः जटायुः इति। महाश्वेतायाः श्येनी इति च नामान्तरमस्ति। श्येनी पक्षिणी भवति। सम्पातिः जटायुः च अतिशक्तिमन्तौ पक्षिश्रेष्ठौ भवतः। एकदा तयोर्मध्ये स्पर्धा सञ्जाता। कारणं तु कः अधिकं ऊर्ध्वं डयेत इति। उभावपि सूर्यमण्डलं प्रति उड्डयेते स्म। जटायुः सम्पातेः उपरि वेगेन अडयत। किन्तु उष्णाधिक्येन सः विवशः अभवत्। तदानीं भ्रातृस्नेहेन सम्पातिः स्वस्य पक्षं विस्तार्य जटायुषः उपरि उड्डीय अनुजाय छायामदात्। दग्धपक्षः सम्पातिः विन्ध्यापर्वतस्य वनान्ते कुत्रचित् पतितः अभवत्। तत्र तपःकुर्वतः निशाचरमुनेः संरक्षणे सः शिष्टकालम् अनयत्। सूर्यमुखात् विश्लेषितौ तौ भ्रातरौ पुनः कदापि न मिलितवन्तौ।

चित्राणां विशदीकरणम्।

जटायुः सम्पातिः च सूर्याभिमुखं गच्छतः। (पुटसंख्या - 19)

जटायुः सूर्याघातेन श्रान्तः जायते। (पुटसंख्या -20)

जटायुषं रक्षितुं सम्पातिः पक्षौ विस्तार्य तस्योपरि डयते। तस्य पक्षौ सूर्यकिरणैः भस्मीकृतौ

जायेते।(पुटसंख्या -21)

पठनप्रवर्तनानि।

प्रवर्तनम् १ - श्लोकालपनम्।

पठनलक्ष्यम् - काव्यभागं ताललयानुसारं आलपति।

पाठभागस्य श्लोकान् छात्राः सङ्ग्रहः व्यक्तिशः च सतालम् आलपन्तु। (सङ्गीताध्यापकस्य साह्यं स्वीकर्तुं शक्यते।) (ऐ.सि.टि.द्वारा सस्वरालपनं श्रावयितुम् अर्हति। तथा च चित्रसङ्कलनं कृत्वा पाठभागस्य वीडियोनिर्माणं च कर्तुं शक्यते।) (छात्रैः काव्यांशम् आलपित्वा रेकोर्ड् कृत्वा कक्ष्यायाम् अवतारयितुं शक्यते। अनेन स्वीयमूल्यनिर्णयाय परस्परमूल्यनिर्णयाय च अवसरः वर्तते।)

मूल्यनिर्णयसूचकानि।

उचितः तालः। अक्षरस्फुटता। आशयावबोधः।

प्रवर्तनम् २ - अन्वयलेखनम्।

पठनलक्ष्यम् - अन्वयं लिखति।

श्लोकं पठित्वा प्रश्नावलिं निर्माय तद्वारा आशयं गृहीत्वा छात्राः स्वयं गद्यक्रमं लिखन्तु। पाठ्यपुस्तके मातृकाप्रश्नाः दत्ताः सन्ति। तान् प्रश्नान् पठित्वा श्लोकात् आशयम् अवगच्छेयुः। ततः पश्चात् गद्यक्रमलेखनाय यत्नं कुर्वन्तु। सर्वेषां श्लोकानां अन्वयलेखने एषः श्रमः अनुवर्तताम्।

मूल्यनिर्णयसूचकानि।

आशयावबोधः। उचितभाषाप्रयोगः। पदानाम् अर्थावबोधः।

प्रवर्तनम् ३ - लघुटिप्पणीलेखनम्।

पठनलक्ष्यम् - लघुटिप्पणीं लिखति।

साहोदर्यम् इत्यस्मिन् विषये सङ्ग्रहः चर्चा कृत्वा लघुटिप्पणीं लिखति। अध्यापकः यथोचितं साह्यं च आचरति।

मातृका -

साहोदर्यम्।

स्नेह एव जीवनस्याधारः। स्नेहं विना जीवितं व्यर्थमेव। सोदरः सदा अस्मभ्यं स्नेहदायकः मार्गदर्शी च भवति। जीवनस्य विविधेषु सन्दर्भेषु सोदरसमानाः बहवः जनाः अस्माकं कृते सहायहस्ताः भवन्ति। विद्यालयेषु सहपाठिनः, समाजे समीपगृहस्थाः, कार्यालयेषु सहप्रवर्तकाः इत्येवं गच्छति सहोदरतुल्यानां पट्टिका। जीवनविजये एतेषां साहोदर्यं अनुभूताः भवन्ति अस्मासु बहवश्च। अतः सर्वेषु प्राणिषु परस्परस्नेहः, सोदरभावः च भवेत्।

एवं च अधिकतया स्नेहविषये पठितुं इमे सन्दर्भाः उपकारकाः भवन्ति। कुमारनाशान् महाशयस्य चण्डालभिक्षुकीनामके काव्ये वर्तमानाः स्नेहमहत्त्वसूचकाः श्लोकाः। नारायणगुरोः आत्मोपदेशशतके वर्तमानाः स्नेहसम्बन्धाः श्लोकाः।)

स्वयं सन्नद्धस्य छात्रस्य कृते अपरस्य रक्षणाय आत्मसमर्पणं कर्तुमुद्युक्तानां महात्मनां कथाः चित्राणि च सञ्चित्य सम्पुटं निर्मातुं इति निर्देशं दातुं शक्यते।)

मूल्यनिर्णयसूचकानि।

भागभागित्वम्। उचितभाषाप्रयोगः। उचितवाक्यघटना।

प्रवर्तनम् ४ - प्रश्नोत्तरलेखनम्।

पठनलक्ष्यम् - प्रश्नानामुत्तराणि लिखति।

पाठपुस्तके पाठामुखकथा गद्यरूपेण दत्तास्ति। गद्यांशं पठित्वा दत्तानां प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखति।

१. सम्पातेः जटायुषः च मध्ये स्पर्धा अजायत।
 २. जटायुषः वचनम्।
 ३. वेगपरीक्षया सामर्थ्यं ज्ञापयामि।
 ४. सम्पातिः अवदत्।
 ५. सम्पातिः जटायुः च आकाशमार्गेण उड्डयितुम् आरब्धवन्तौ।
- (अत्र कांश्चन प्रश्नान् अपि दातुं शक्यते।)

१. आदिकाव्यं किम्? रामायणम्।

२. रामायणे कति काण्डानि सन्ति? सप्त ।
३. भ्रातरौ पक्षिणौ कौ? सम्पाति: जटायु: च ।
४. पाठभागोऽयं रामायणस्य कस्मिन् काण्डे भवति? किष्किन्धाकाण्डे ।
५. कः अवसीदति? जटायुः ।
६. कः भ्रातरं छादयामास ? सम्पातिः ।
७. अहम् विन्ध्ये पतितः । अत्र कर्तृपदं किम्? अहम् ।
८. नोपलक्षये - अत्र पदच्छेदः कः? न+उपलक्षये ।
- एतैः प्रश्नैः छात्रेषु अन्वेषणसामर्थ्यं वर्धयितुं शक्यते ।

मूल्यनिर्णयसूचकानि ।

आशयावबोधः । उचितोत्तरचयनम् । उचितपदप्रयोगः ।

प्रवर्तनम् ५ - वाक्यरचना ।

पठनलक्ष्यम् -वाक्यानि रचयति ।

च, पुरा इति अव्ययपदानि उपयुज्य वाक्यानि परिवर्त्य लिखति ।

यथा -

दिलीपः रामायणं पठति । दिलीपः महाभारतं पठति ।

दिलीपः रामायणं महाभारतं च पठति ।

लता कथां कवितां च लिखति ।

सुरेशः क्षीरं फलसारं च पिबति ।

यमुना गजं सिंहं च पश्यति ।

प्रिया रेखा च धावति ।

चिक्रोडः काकः च वृक्षे उपविशति ।

यथा -

इदं फलं वृक्षे आसीत् । फलं कण्डोले अस्ति ।

पुरा इदं फलं वृक्षे आसीत् इदानीं कण्डोले अस्ति ।

पुरा अयं सिंहः वने आसीत् इदानीं जन्तुशालायाम् अस्ति।

पुरा मार्जारः महानसे आसीत् इदानीं गृहाङ्गणे अस्ति।

पुरा अमलः बालकः आसीत् इदानीं युवकः अस्ति।

पुरा विद्यालयः दुरवस्थायाम् आसीत् इदानीं हैटेक् अस्ति।

पुरा वार्धक्यवृत्तिः अल्पा आसीत् इदानीम् अधिका अस्ति।

मूल्यनिर्णयसूचकानि।

प्रयोगचातुर्यम्। उचितं परिवर्तनम्। उचितवाक्यरचना।

अग्रिमपाठसंयोजकं प्रवर्तनम्।

नीत्यनुसारेण जीवितयात्रा कार्या। नीतिरवश्यं सर्वैः ज्ञेया। नीत्यनुसारेण सुखप्राप्तिः जायते इत्यतः भारतस्य राज्याङ्गम् (Constitution) अधिकृत्य ज्ञानमार्जनीयम्।

अनुबन्धः।

वृत्रवधः।

प्रथमे श्लोके वृत्रवधे इति पदम् विद्यते। अनेन पदेन यदा वृत्रवधः प्रवृत्तः तदा इत्येव अर्थः बुध्यते। सम्पातिः जटायुः च यस्मिन् काले सूर्यमण्डलं प्रति डयनं अकुरुताम् समाने काले एव लोके वृत्रासुरस्य वधः अभवत्। सम्पातिजटायुषोः बाल्यकाले एव वृत्रासुरवधोऽभवत् इति वानरश्रेष्ठान् बोधयितुम् एव 'वृत्रवधे वृत्ते' इति वाल्मीकिना प्रयुक्तम्। अन्यथा वृत्रवधेन सह सम्पातिजटायुषोः न कोऽपि सम्बन्धः विद्यते।

वृत्रासुरस्य कथा एवं भवति। चित्रकेतुनामकस्य साम्राजः पुनर्जन्म भवति वृत्रः। ब्रह्मणा नारदेन च आत्मज्ञानम् उपदिष्टः चित्रकेतुः ध्याननिरतः अष्टदिनानि अनयत्। ततः सः गन्धर्वत्वं प्राप। गन्धर्वः सन् आकाशमार्गेण सञ्चरन् सः परमशिवस्य अङ्गे उपविशन्तीं पार्वतीं ददर्श। तद्दृष्ट्वा चित्रकेतुः अहसत्। तच्छ्रुत्वा पार्वती 'त्वम् असुरो भव' इति चित्रकेतुं शशाप। एवं चित्रकेतुः वृत्रासुरत्वेन जन्म लेभे। (भागवतम् षष्ठस्कन्धम्)

इन्द्रः त्वष्टप्रजापतिः च वैरिणौ आस्ताम्। त्वष्टप्रजापतेः त्रिशिरः अथवा विश्वरूपः इति पुत्रः अजायत। विश्वरूपस्य माता असुरस्त्री आसीत्। अत एव तस्य असुरेषु सौहृदम् आसीत्। तज्ज्ञात्वा इन्द्रः विश्वरूपं ममार। स्वपुत्रं विना कारणं मारितवतः देवेन्द्रस्य वधाय त्वष्टप्रजापतिः अपरं गभीरं असुरं पुत्रं ससर्ज। स एव वृत्रासुरः। (देवीभागवतम् षष्ठस्कन्धम्)

वृत्रासुरः अतीव बलवान् वीर्यवान् तेजोमयश्चासीत्। देवेन्द्रः अपि तस्मात् बिभेति स्म। अतः सः वृत्रासुरेण सह सख्यं चकार। स्वस्य अधिकारस्य अर्धं वृत्राय ददौ च। व्याजसख्येन वृत्रवधं एव देवेन्द्रः लक्ष्मीकृतवान्। सः अप्सरस्त्रियं रम्भां वृत्रासुरस्य वधाय अवसरं कल्पयितुं न्ययुङ्क्त। रम्भा नन्दनोद्याने वृत्रं वशीकृत्य मद्यं प्रदाय नष्टसंज्ञम् अकरोत्। तस्मिन्नवसरे इन्द्रः वज्रायुधेन वृत्रासुरं ममार। (पद्मपुराणम्, भूमीखण्डम्, 23, 84 अध्यायाः)

पदार्थाः -

नामान्तरम्	-	മരണാദി പേര്
भ्राता	-	സഹോദരൻ
श्रान्तः	-	ക്ഷീണിച്ചവൻ
उड्डयताम्	-	പറക്കൂ
स्पर्धा	-	മത്സരം

क्रियापदानि

स्वः - अस भुवि.पर.लट्.उ.पु.द्वि.व.।

अवसीदति - अव षिद्लृ विशरणगत्यवसादनेषु, पर.लट्.प्र. पु.ए.व.।

छादयामास - छद् संवरणे, पर.लिट्.प्र.पु.ए.व.।

उपलक्षये - उप लक्ष दर्शनाङ्कनयोः, आत्म.लट्.उ.पु.ए.व.।

नामपदानि

जयैषिणौ - नकारान्तः पुँ.प्र.द्वि.व.।

जटायुः - सकारान्तः पुँ.प्र.ए.व.।

भ्रातरम् - ऋकारान्तः पुँ.द्वि.ए.व.।

अव्ययानि

जवेन, भृशम्।

एककम् – २ नैतिकता ।

नैतिकता नामकेऽस्मिन् एकके पाठत्रयं
समायोजितम् । स्वातन्त्र्यम्, धर्मेतरत्वम्,
समत्वम् इत्यादीनि मूल्यानि सर्वथा
परिपालनीयानि भवन्ति । एतादृशानां मूल्यानां
प्राधान्यद्योतकाः भवन्ति एककेऽस्मिन्
अन्तर्भूताः नीतिबोधो महत्तमः, सूक्तिरत्नानि,
सः स्वप्नोऽपि पुष्पितः इति पाठाः ।

पाठः- ४

नीतिबोधो महत्तमः ।

आशयः	भरणघटनामूल्यानि ।
उपाशयः	नीतिबोधः ।
व्यवहाररूपम्	चित्रकथा ।
उद्देश्यानि/लक्ष्याणि	राष्ट्रहिताय जीवनविजयाय च नीतिबोधः आवश्यकः । छात्राः नीतियुक्ताः भवन्ति ।
मूल्यम् / मनोभावः	देशस्नेहः । नीतिबोधः ।
पठनलक्ष्याणि	भावानुसारं वाचयति । आशयानुसारं सम्भाषणं पूरयति । कथासम्पुटं रचयति । सन्धियुक्तपदानां पदच्छेदं लिखति । आशयसम्पुष्टानि वाक्यानि रचयति । त्वान्त-ल्यबन्त-तुमुन्नन्तानि लिखति ।
पठनक्षमता	संस्कृतभाषया सम्भाषणं करोति । संस्कृतभाषया वाक्यानि रचयति ।
कालांशः	१२

पाठस्य आमुखम् ।

संस्कृतसाहित्ये अनेके कथाग्रन्थाः सन्ति । वेदकालादारभ्य इतःपर्यन्तं विरचितेषु ग्रन्थतल्लजेषु व्याप्तं भवति संस्कृतकथासाहित्यम् । अत्र महाभारतादयः तु कथासाहित्यस्य सम्पुष्टभूमिश्च भवति । महाभारते विद्यमानं काञ्चन कथामवलम्ब्य रचितो भवति नीतिबोधो महत्तमः इति कथा ।

कालेऽस्मिन् सामाजिकसुस्थितिः अत्यन्तापेक्षिता भवति । यदि मानवाः स्नेहेन समभावनया, सहवर्तित्वेन च जीवन्ति तर्हि एव तादृशस्थितिविशेषः सम्भवति । तदर्थम् अस्माकं भरणघटनामूल्यानि अपि पालनीयानि भवन्ति । मानवैः सर्वैः सर्वदा राष्ट्रहिताय

नीतियुक्तानि कार्याणि करणीयानि इति आशयः अनया कथया प्रतिपाद्यते।

प्रवेशकप्रवर्तनम्।

पाठभागे विद्यमानं नीतिदेवतायाः चित्रं प्रदर्शयति। अस्मिन् चित्रे विद्यमानं शिल्पं कुत्र दृश्यते? अनेन किं सूचयति? इत्यादयः कांश्चन प्रश्नान् पृष्ट्वा चर्चा कारयति। अस्माकं न्यायालयेषु दृश्यमानमिदं शिल्पं नीतिपीठस्य नीतिबोधं ज्ञापयति इति चर्चाम् उपसंहरति।

पाठापग्रथनम्।

कोसलाधिपः क्षेमदर्शी राज्यपरिपालने मग्नः अभवत्। स्वस्य सचिवेषु अतीव विश्वासयुक्तः राजा तेषां सचिवानां कापट्यं न जानाति। सचिवाः सर्वे राज्यकोशात् धनमपहृत्य ससुखं वसन्तः आसन्। कार्यमिदं राजानं निवेदयितुं कश्चन भटः वेषप्रच्छन्नः भूत्वा मुनिरूपेण आगत्य कार्याणि सर्वाणि राजानं बोधयति। अन्ते मुनिवेषधारी स्वस्य भट एवेति विज्ञाय तं प्रशंसति।

चित्राणां विशदीकरणम्।

अयं पाठभागः चित्रकथारूपेण भवति। अतः प्रत्येकं पुटेषु बहूनि चित्राणि सन्ति। चित्राणाम् आशयम् अवगन्तुं योग्यानि उचितानि कथावाक्यानि एव तत्र तत्र दत्तानि सन्ति।

पठनप्रवर्तनानि।

प्रवर्तनम् १ - पाठभागस्य अवतारणम्।

पठनलक्ष्यम् - भावानुसारं वाचयति।

कथापात्रानुसारं पाठभागस्य वाचनाय छात्रान् परिशीलयति। अन्ते तदनुसारं कक्ष्यायां पाठभागस्य अवतारणाय निर्दिशति।

(कथाभागं भावानुसारं वाचयित्वा शब्दाङ्कनं कृत्वा कक्ष्यायां श्रावयतु इति निर्देशं दातुं शक्यते।)

मूल्यनिर्णयसूचकानि।

उचितः भावः। आशयावबोधः। उच्चारणशुद्धिः।

प्रवर्तनम् २ - सम्भाषणपूरणम्।

पठनलक्ष्यम् - आशयानुसारं सम्भाषणं पूरयति।

मुनेः राज्ञः च सम्भाषणांशः दत्तः अस्ति। तत्र रिक्तस्थानेषु पूरणाय आवश्यकानि पदानि कोष्ठके दत्तानि सन्ति। तानि उपयुज्य मुनेः राज्ञश्च सम्भाषणपूरणाय छात्रान् निर्दिशति।

मातृका -

- भटः - वन्दनम् महाराज!
 राजा - वन्दनम्, हे भट किमर्थं मुनिवेषं धृतवान्।
 भटः - राज्यस्य रक्षणार्थं धृतवानस्मि।
 राजा - उत्तमम्। भवतः नीतिबोधः प्रशंसाहः।
 भटः - राज्यस्य संरक्षणं मम कर्तव्यं भवति।
 राजा - प्रीतोऽस्मि।
 भटः - धन्यवादाः।
 राजा - अस्तु।

(अवतारणसमये स्वीयमूल्यनिर्णयाय परस्परमूल्यनिर्णयाय च अवसरः वर्तते।)

(लघुसम्भाषणक्रीडा - संस्कृतमाधुर्याः सम्भाषणपुस्तकम् उपयुज्य विविधेषु सन्दर्भेषु विद्यमानानां सम्भाषणानां परिचयनम्। विशेषप्रवर्तनरूपेण नूतनसम्भाषणलेखनम्, नूतनवाक्यलेखनम्, चित्राणि विरच्य पादटिप्पणीलेखनम् इत्यादि च दातुं शक्यते।)

मूल्यनिर्णयसूचकानि।

उचितपदस्य स्वीकरणम्। आशयानुसारं योजनम्। भाषणशैली।

प्रवर्तनम् ३ - कथासम्पुटरचना।

पठनलक्ष्यम् - कथासम्पुटं रचयति।

पञ्चतन्त्रम्, कथासरित्सागरः, कथाकदम्बः, कथामालिका (संस्कृतमाधुरी) इत्यादिषु ग्रन्थेषु विद्यमानाः समानाशययुक्ताः कथाः सञ्चित्य कथासम्पुटरचनायै छात्रान् निर्दिशति। तदर्थं पूर्वोक्ताः कथाग्रन्थाः प्रदर्शयन्ते।

(इतरभाषासु विरचिताः समानाशययुक्तकथाः स्वीकृत्य सम्पुटं रचनाय निर्देशं दातुं शक्यते।)

(कथाः भरणघटनामूल्यानि इत्यनयोः विषये विद्यालये संगोष्ठीम् अवतारयितुं शक्यते।)

मूल्यनिर्णयसूचकानि ।

समानाशययुक्तानां कथानां चयनम् । सम्पुटघटना । आकर्षणीयता ।

प्रवर्तनम् ४ - पदच्छेदलेखनम् ।

पठनलक्ष्यम् - सन्धियुक्तपदानां पदच्छेदं लिखति ।

सूचनानुसारं पदच्छेदलेखनाय छात्रान् निर्दिशति ।

यथा -

मुनिस्तत्र	=	मुनिः + तत्र ।
बालस्तदा	=	बालः + तदा ।
ग्रामस्तत्र	=	ग्रामः + तत्र ।
छात्रस्तु	=	छात्रः + तु ।
पुत्रस्तस्मिन्	=	पुत्रः + तस्मिन्
भवतस्तक्रम्	=	भवतः + तक्रम्
एकोऽपि	=	एकः + अपि
पुत्रोऽपि	=	पुत्रः + अपि
ग्रामोऽयम्	=	ग्रामः + अयम्
बालोऽस्तु	=	बालः + अस्तु ।
प्रीतोऽस्मि	=	प्रीतः + अस्मि ।
देशोऽयम्	=	देशः + अयम् ।

(समानसन्दर्भेषु पदच्छेदं कर्तुं छात्राणां निर्धारणसामर्थ्यं लभ्यते ।)

मूल्यनिर्णयसूचकानि ।

उचितं पदच्छेदलेखनम् । पदबोधः । अर्थावबोधः ।

प्रवर्तनम् ५ - वाक्यरचना ।

पठनलक्ष्यम् - आशयसम्पुष्टानि वाक्यानि रचयति ।

पाठपुस्तके निर्दिष्टस्थाने दत्तानि पदानि उपयुज्य सार्थकानां

वाक्यानां रचनायै छात्रान् प्रेरयति । आवश्यकतानुसारं साहाय्यमपि करोति । यथा -

सः भटः भवति ।	सः कृष्णः भवति ।	सः काकः भवति ।
सा दिव्या भवति ।	सा अम्बा भवति ।	सा अध्यापिका भवति ।
तत् धनं भवति ।	तत् पुष्पं भवति ।	तत् वाहनं भवति ।

मूल्यनिर्णयसूचकानि ।

विशेषणविशेष्याणां समानलिङ्गत्वम् । आशयपूर्णता । वाक्यघटना ।

प्रवर्तनम् ६ - पट्टिकाकरणम् ।

पठनलक्ष्यम् - त्वान्त-ल्यबन्त-तुमुन्नन्तानि लिखति ।

त्वान्तल्यबन्ततुमुन्नन्तानाम् अव्ययानां पट्टिकाकरणम् ।

त्वान्तम्	ल्यबन्तम्	तुमुन्नन्तम्
गृहीत्वा	अपहृत्य	वक्तुम्
ज्ञात्वा	परित्यज्य	निवेदयितुम्

मातृकाः -

भूत्वा	सम्भूय	भवितुम्
पठित्वा	प्रपठ्य	पठितुम्
हृत्वा	अपहृत्य	अपहर्तुम्
ज्ञात्वा	विज्ञाय	ज्ञातुम्
गृहीत्वा	संगृह्य	ग्रहीतुम्
लिखित्वा	विलिख्य	लेखितुम्
त्यक्त्वा	परित्यज्य	परित्यक्तुम्
गत्वा	निर्गम्य	गन्तुम्

मूल्यनिर्णयसूचकानि ।

उचितं लेखनम् । अव्ययावबोधः । अर्थावबोधः ।

अग्रिमपाठसंयोजकं प्रवर्तनम्।

(वसुधैव कुटुम्बकम् ॥)

अयं निजः परो वेति
गणना लघुचेतसाम्।
उदारचरितानां तु
वसुधैव कुटुम्बकम् ॥

सुभाषितमिदं स्वार्थतां त्यक्त्वा जीवनं करणीयमिति उद्धोषयति। समाजस्य प्रगत्यर्थं सर्वे मानवाः परस्परं स्नेहेन सोदरभावेन समत्वादिचिन्तया च युक्ताः भवेयुः। एतादृशमूल्यानां बोधनाय संस्कृतसाहित्ये इतरभाषासाहित्ये च अनेकानि सुभाषितानि वचनानि च सन्ति। तदर्थं सहायकः भवति अग्रिमः पाठः।

अनुबन्धः।

पदार्थाः -

नैतिकता	-	നീതിസംബന്ധമായത്
अव्यवस्था	-	व्यवस्थामयिष्ठाത്തത്
बहुस्वरता	-	നാനാത്വം
क्षेमदर्शी	-	ക്ഷേമതത്പരൻ
निवेदयितुम्	-	അറിയിക്കുവാൻ
आज्ञा	-	നിർദ്ദേശം
रहसि	-	ഏകാന്തതയിൽ
आहूय	-	വിളിച്ചിട്ട്
परित्यज्य	-	ഉപേക്ഷിച്ചിട്ട്
प्रशंसति	-	അഭിനന്ദിക്കുന്നു
विगणय्य	-	പരിഗണിക്കാതെ
आत्मवृत्तिः	-	സ്വന്തം പ്രവൃത്തി
मनीषिणः	-	ബുദ്ധിമാന്മാർ

अन्यतमः - അനേകരീലി ഒരാൾ
पालयति - സംരക്ഷിക്കുന്നു

क्रियापदानि

अपहरन्ति - अप+हृञ् हरणे पर.लट्.प्र.पु.ब.व. ।
निवारयन्ति - नि+वृञ् आवरणे पर.लट्.प्र.पु.ब.व. ।
आनयामि - आङ्+ णीञ् प्रापणे पर.लट्.उ.पु.ए.व. ।
निवेदयति - नि+विद्+ आख्याने पर.लट्.प्र.पु.ए.व. ।
प्रशंसति - प्र+शंस् स्तुतौ पर.लट्.प्र.पु.ए.व. ।

नामपदानि

क्षेमदर्शी - नकारान्तः पु.प्र.ए.व.
प्रच्छन्नवेषम् - अकारान्तः पु.द्वि.ए.व.
राष्ट्ररक्षणकर्मसु - नकारान्तः नपु.स.ब.व.

पर्यायपदानि

राजा - राट्, पार्थिवः, क्षमाभृत्, नृपः, भूपः, महीक्षित् ।
सचिवः - मन्त्री, धीसचिवः, अमात्यः, कर्मसचिवः ।

अव्ययलक्षणम्

सदृशं त्रिषु लिङ्गेषु
सर्वासु च विभक्तिषु ।
वचनेषु च सर्वेषु
यन्नव्येति तदव्ययम् ॥

पाठः - ५ सूक्तिरत्नानि ।

आशयः	भरणघटनामूल्यानि ।
उपाशयः	स्वातन्त्र्यम्, समत्वम् ।
व्यवहाररूपम्	सुभाषितम् ।
उद्देश्यानि/लक्ष्याणि	भरणघटनामूल्यानि जानन्ति । समाजसेवातत्पराः भवन्ति ।
मूल्यम् / मनोभावः	धर्मेतरबोधः । सद्गुणार्जनम् । परस्परस्नेहः ।
पठनलक्ष्याणि	सुभाषितानि आलपति । स्फोरकपत्रं निर्माति । सङ्कणकयन्त्रे टङ्कणं कर्तुं सामर्थ्यं जनयति । सुभाषितसम्पुटं निर्माति । तृतीयाविभक्तिज्ञानं जनयति । विना इत्यव्ययस्य प्रयोगपरिचयः जायते ।
पठनक्षमता	आलपनसामर्थ्यं वर्धते । टङ्कणसामर्थ्यम् वर्धते । वाक्यरचनाकौशलं वर्धते ।
कालांशः	१२

पाठस्य आमुखम् ।

मनुष्यत्वस्य विकासाय सुभाषितानि उपकुर्वन्ति । व्यक्तित्वविकसने अपि अस्य स्थानम् अद्वितीयमेव । संस्कृतभाषायामिव इतरभाषासु अपि सुभाषितानि सन्ति । एवं पाठेऽस्मिन् कैरल्यां विद्यमानानि सुभाषितानि संस्कृतेन अनूद्य प्रतिपाद्यन्ते ।

प्रवेशकप्रवर्तनम्।

कैरल्यां विद्यमानानि स्वातन्त्र्यमहत्त्वसूचकानि पद्यानि ऐ.सि.टि.द्वारा श्रावयति।
(സ്കൂഹമാണഖിലസാരമുഴിയിൽ, ബന്ധുരകാഞ്ചന കുട്ടിലാണെങ്കിലും ബന്ധനം ബന്ധനം തന്നെ പാരിൽ, മനസ്സു നന്നാവട്ടെ മതമേതെങ്കിലുമാകട്ടെ മാതൃവഹുത്തിൽ ചില്ലയിലെല്ലാം മാൺപുകൾ വിടരട്ടെ) तान्यधिकृत्य छात्रसङ्घेषु चर्चा कारयति।

पाठापग्रथनम्।

अस्मिन् पाठभागे चत्वारि सुभाषितानि विद्यन्ते। तत्र कैरल्याः अनूदितं सुभाषितद्वयं संस्कृते विद्यमानं सुभाषितद्वयं च वर्तते। तानि तु स्वातन्त्र्यस्य साहोदर्यस्य धर्मबोधस्य क्षमादीनां च प्राधान्यद्योतकानि भवन्ति। कुमारनाशान् महोदयस्य സ്വാതന്ത്ര്യം തന്നെ അമൃതം इत्यादिवचनं संस्कृतेन अनूद्य रचितं भवति प्रथमं सुभाषितम्। पुनः श्रीनारायणगुरुदेवस्य ജാതിഭേദം മതഭേദം ഏതുമില്ലാതെ സർവ്വരും इत्यादिवचनं च सुभाषितत्वेन स्वीकृतम्। तथा सूक्तिमालातः पञ्चतन्त्रात् च स्वीकृते सुभाषिते च भवतः।

चित्राणां विशदीकरणम्।

स्वातन्त्र्यस्य महिमानं बोधयत् एकं चित्रं अस्ति। (पुटसंख्या-36) तत्र पञ्जरात् ऊर्ध्वं डयमानः शुकः भवति।

श्रीनारायणगुरुदेवस्य चित्रम् (पुटसंख्या -38)

बुद्धः, महात्मागान्धी, मदर तेरेसा इत्येतेषां सम्मिश्रचित्रम् (पुटसंख्या -39)

पठनप्रवर्तनानि।

प्रवर्तनम् १ - सुभाषितालपनम्।

पठनलक्ष्यम् -सुभाषितानि आलपति।

सुभाषितानि सङ्घशः व्यक्तिशश्च सतालम् आलपति। सुभाषितानाम् आलपनम् श्रावयति।
(ऐ.सि.टि.द्वारा सस्वरालपनं श्रावयितुं शक्यते)

(प्रादेशिकभाषायां विद्यमानानि स्वातन्त्र्यादीनां महत्त्वसूचकानि पद्यानि ऐ.सि.टि.द्वारा श्रावयितुं शक्यते।)

मूल्यनिर्णयसूचकानि।

अक्षरस्फुटता। आलपनशैली। आशयबोधः।

प्रवर्तनम् २ - स्फोरकपत्ररचनम्।

पठनलक्ष्यम् -स्फोरकपत्रं निर्माति।

पाठभागस्थानि आप्तवाक्यानि ध्येयवाक्यानि च स्वीकृत्य स्फोरकपत्ररचनायै छात्रान् प्रेरयति। (काश्चन स्फोरकपत्रमातृकाः ऐ.सि.टि.द्वारा प्रदर्शयति।)

आप्तवाक्यानि।

परोपकारः पुण्याय पापाय परपीडनम्।

गतानुगतिको लोकः न लोकः पारमार्थिकः।

चित्ते वाचि क्रियायां च साधूनामेकरूपता।

चन्द्रचन्दनयोर्मध्ये शीतला साधुसङ्गतिः।

सुपुत्रः कुलदीपकः।

क्षमया किं न सिद्ध्यति।

पुत्रे मित्रवदाचरेत्।

ज्ञानेन मुक्तिर्न तु मुण्डनेन।

वसुधैव कुटुम्बकम्।

विद्वान् सर्वत्र पूज्यते।

ध्येयवाक्यानि।

सत्यमेव जयते - भारतसर्वकारः।

यतो धर्मस्ततो जयः - सर्वोच्चन्यायालयः।

बहुजनहिताय बहुजनसुखाय - आकाशवाणी।

सत्यं शिवं सुन्दरम् - दूरदर्शनम्।

ज्ञानादेव तु कैवल्यम् - श्रीशङ्कराचार्यसंस्कृतसर्वकलाशाला।

योगक्षेमं वहाम्यहम् - भारतीय जीवन् बीमा निगम्।

विद्यया अमृतमश्नुते - NCERT/EZHIMALA NAVAL ACADEMY/ महात्मागाँधी

सर्वकलाशाला / काशी हिन्दू सर्वकलाशाला ।

मृदभावे दृढकृत्ये – केरल-आरक्षकविभागः ।

निर्माय कर्मणा श्रीः - कालिकट् सर्वकलाशाला ।

गीर्नः श्रेयः - केरल भाषा इन्स्टिट्यूट् ।

कर्मणि व्यज्यते प्रज्ञा - केरला सर्वकलाशाला ।

(ध्येयवाक्यानाम् आप्तवाक्यानां च सम्पुटनिर्माणम्, महात्मनां सचित्रपुस्तकनिर्माणम् च कर्तुं शक्यते।)

(महद्वचनानि स्फोरकपत्रे लिखित्वा कक्ष्यायां प्रदर्शयतुं शक्यते।)

(अत्र स्वीयमूल्यनिर्णयाय परस्परमूल्यनिर्णयाय च अवसरः वर्तते।)

मूल्यनिर्णयसूचकानि ।

आकर्षणीयता, लेखनशैली, अक्षरशुद्धिः ।

प्रवर्तनम् ३ - टङ्कणकार्यम् ।

पठनलक्ष्यम् - सङ्कणकयन्त्रे टङ्कणं कर्तुं सामर्थ्यं जनयति ।

पूर्वस्मिन् प्रवर्तने दत्तानि वा अन्यानि वा कतिपयानि आप्तवाक्यानि ध्येयवाक्यानि च सङ्कणकयन्त्रे टङ्कणाय छात्रान् निर्दिशति । तस्मात् पूर्वकुञ्चिकाफलकस्य (KEYBOARD) परिचायनमपि करणीयं भवति । टङ्कणानन्तरं परिरक्षणाय (Save) निर्दिशति ।

(डिजिटल पोस्टर रचनायां तात्पर्यं जनयितुं शक्यते।)

मूल्यनिर्णयसूचकानि ।

Liber office writer इत्यस्य उपयोगः । कुञ्चिकापरिज्ञानम् । टङ्कणवेगता ।

प्रवर्तनम् ४ - सुभाषितसम्पुटनिर्माणम् ।

पठनलक्ष्यम् - सुभाषितसम्पुटं निर्माति ।

मानिवकगुणप्रतिपादकानि सुभाषितानि सञ्चित्य सम्पुटनिर्माणाय निर्दिशति । चयनाय सहायकान् ग्रन्थान् च ददाति ।

ग्रन्थसूचनाः - सुभाषितावलिः, सुभाषितसङ्ग्रहः, अमृतवाणी (संस्कृतमाधुरी)

सुभाषितानि ।

शोकारातिभयत्राणं

प्रीतिविश्रम्भभाजनम् ।

केन रत्नमिदं स्पृष्टं

मित्रमित्यक्षरद्वयम् ॥

मनस्यन्यद्वचस्यन्य-

त्कर्मण्यन्यदुरात्मनाम् ।

मनस्येकं वचस्येकं

कर्मण्येकं महात्मनाम् ॥

दशकूपसमा वापी

दशवापीसमो हृदः ।

दशहृदसमः पुत्रः

दशपुत्रसमो द्रुमः ॥

क्षमाशस्त्रं करे यस्य

दुर्जनः किं करिष्यति ।

अतृणे पतितो वह्निः

स्वयमेवोपशाम्यति ॥

दानं भोगो नाशस्तिस्रो

गतयो भवन्ति वित्तस्य ।

यो न ददाति न भुङ्क्ते

तस्य तृतीया गतिर्भवति ।

षड्गुणाः पुरुषेणेह

त्यक्तव्या न कदाचन ।

सत्यं दानमनालस्यम्

अनसूया क्षमा धृतिः ॥

यथा चित्तं तथा वाचो

यथा वाचस्तथा क्रियाः ।

चित्ते वाचि क्रियायां च

साधूनामेकरूपता ॥

(प्रादेशिकभाषया विवर्तितानि सुभाषितानि सञ्चित्य सम्पुटनिर्माणं कर्तुं शक्यते ।)

मूल्यनिर्णयसूचकानि ।

उचितानि सुभाषितानि, सम्पुटघटना, आकर्षणीयता ।

प्रवर्तनम् ५ - प्रश्नानामुत्तरलेखनम् ।

पठनलक्ष्यम् - तृतीयाविभक्तिज्ञानं जनयति ।

सूचनानुसारं प्रश्नानाम् उत्तरलेखनाय छात्रान् निर्दिशति । उत्तरस्य चित्रमपि प्रश्नेन साकं दत्तमस्ति । उत्तराणि तृतीयाविभक्तावेव भवितव्यानि ।

१. कर्षकः केन हलति? कर्षकः हलेन हलति ।
२. छात्राः कया लिखन्ति? छात्राः तूलिकया लिखन्ति ।
३. रमेशः कया गच्छति? रमेशः द्विचक्रिकया गच्छति ।

तृतीयाविभक्तिपट्टिका

प्रथमा	तृतीया
बालकः	बालकेन
विश्वपाः	विश्वपा
कविः	कविना
गुरुः	गुरुणा
पिता	पित्रा
रैः	राया
गौः	गवा
कन्या	कन्यया

मतिः	मत्या
नदी	नद्या
धेनुः	धेन्वा
स्वसा	स्वस्त्रा
माता	मात्रा
वनं	वनेन
वारि	वारिणा
मधु	मधुना
दाता	दात्रा

सहायकग्रन्थः - सिद्धरूपचन्द्रिका (संस्कृतमाधुरी, SCERT, KERALA)

मूल्यनिर्णयसूचकानि ।

पदावबोधः, विभक्त्यवबोधः, आशयावबोधः ।

प्रवर्तनम् ६ - 'विना' इत्यव्ययमुपयुज्य वाक्यरचना।

पठनलक्ष्यम् - विना इत्यव्ययस्य प्रयोगपरिचयः जायते।

विना इत्यव्ययस्य योगे द्वितीया, तृतीया, पञ्चमी वा विभक्तिः प्रयोक्तव्या। पठनप्रवर्तनेनानेन द्वितीयायाः प्रयोगपरिचयः करणीयः। सूचनानुसारं लेखनाय छात्रान् निर्दिशति।

मानवः भोजनं विना न जीवति।

मानवः वायुं विना न जीवति।

बालकः लेखनीं विना न लिखति।

वर्षाकाले छत्रं विना न गच्छति।

बालकः क्रीडां विना न तुष्यति।

माधवः तर्कं विना न तुष्यति।

मूल्यनिर्णयसूचकानि।

विभक्त्यवबोधः, आशयः, वाक्यघटना।

अग्रिमपाठसम्बद्धं प्रवर्तनम्।

ज्ञानात् नव्यायते कर्म।

ज्ञानार्जनेनैव कर्मनवीकरणं सम्भवतीत्याशयः। अर्थात् विद्या एव परं धनम्, तथा कर्मकुशलो भूत्वा समाजहिताय योग्यानि कार्याणि करणीयानि इति अथवा विद्याविहीनः पशुः इत्यतः सर्वे विद्यायुक्ताः भवन्तु इत्याशयः।

अनुबन्धः।

स्वतन्त्र्यम्, समत्वम्, धर्मेतरत्वम्, दया इत्यादयः अनेन पाठेन व्यवहियन्ते। छात्रान् समाजसेवातत्परान् कर्तुं पाठोऽयं शक्तः। समाजसेवातत्पराः जना एव राष्ट्रपुरोगत्यर्थं आवश्यकः। राष्ट्रहिताय सन्नद्धाः जनाः वर्धमानाः भवन्ति।

सर्वे स्वतन्त्राः, समभावनया द्रष्टव्याः, धर्मेतरस्वभावः आवश्यकः इत्यादि मनोभावाः, दयादयः गुणाः च मानवहृदयेषु समावेशनीयाः भवन्ति। तदर्थं बालकानां मनस्सु पूर्वोक्तानां समावेशनाय एव पाठोऽयं सङ्कलितः तथा पर्याप्तः च।

पदार्थाः -

श्रावयित्वा

-

കേൾപ്പിച്ചിട്ട്

अमूल्यम्	-	വിലപ്പെട്ടത്
नैके	-	അനേകം
परामृष्टवन्तः	-	പരാമർശിച്ചിട്ടുള്ളവർ
विवेकगुलिका	-	തിരിച്ചറിയാകുന്ന ഗുളിക
अनूद्यते	-	പരിഭാഷപ്പെടുത്തുന്നു
आचरणीयः	-	ആചരിക്കേണ്ടത്
अवगच्छतु	-	മനസ്സിലാക്കൂ
नव्यायते	-	നവീകരിക്കപ്പെടുന്നു
बहुधा	-	പല പ്രകാരത്തിൽ
वशीकुर्यात्	-	വശത്താക്കണം

क्रियापदानि ।

वर्तन्ते - വൃതു വർതനെ, ആത്മ.ലറ്.പ്ര.പു.വ.വ. ।

वशीकुर्यात् - വശീപൂർവ്വ ടുകൃജ് കരണം, പര.വിധിലിङ്.പ്ര.പു.എ.വ. ।

श्रूयताम् - ശ്രു ശ്രവണം, ആത്മ.ലറ്.പ്ര.പു.എ.വ. ।

नामपदानि

मरणात् - അകാരാന്തഃ നപ്.പ.എ.വ. ।

अदः - സകാരാന്തഃ പു.പ്ര.എ.വ. ।

प्रेम्णा - നകാരാന്തഃ നപു.തു.എ.വ. ।

आत्मनः - നകാരാന്തഃ പു.ഘ.എ.വ. ।

पर्यायपदानि

दया - കൃപാ, ദയാ, അനുകമ്പാ, അനുക്രോശഃ, ഹസഃ ।

അവനവനാത്മസുഖത്തിനായാചരിക്കുന്നവ

അപരന്നുസുഖത്തിനായ് വരേണം

(ആത്മോപദേശശതകം - ശ്രീനാരായണഗുരു)

ബന്ധുരകാഞ്ചനകൂട്ടിലാണെങ്കിലും

ബന്ധനം ബന്ധനം തന്നെ പാരിൽ

(ബന്ധനം - വള്ളത്തോൾ)

पाठः - ६

सः स्वप्नोऽपि पुष्पितः ।

आशयः	भरणघटनामूल्यानि ।
उपाशयः	मौलिकावकाशः ।
व्यवहाररूपम्	नाटकम् ।
उद्देश्यानि/लक्ष्याणि	विद्यार्जनाय सर्वेषामधिकारः वर्तते इति बोधो जनयति । नवोत्थाननायकान् परिचाययति ।
मूल्यम् / मनोभावः	धर्मेतरत्त्वम् । विद्याभ्यासः । मौलिकावकाशः ।
पठनलक्ष्याणि	टिप्पणिं लिखति । नाटकस्य रङ्गाविष्कारं करोति । इष्टकथापात्राणां वैशिष्ट्यं लिखति । अय्यङ्कालिमहाशयस्य जीवनचरितं रचयति । नाटकानि तत्कर्तृन् चाधिकृत्य लिखति ।
पठनक्षमता	साभिनयावतरणपटुत्वं वर्धते । सम्भाषणचातुर्यं वर्धते । लेखनसामर्थ्यं वर्धते ।
कालांशः	१६

पाठस्य आमुखम् ।

पुरा केरलेषु संजातस्य जातिविवेचनस्य तज्जन्यप्रतिषेधानां च अनुस्यूतफलं भवति एकोनविंशतितमे शताब्दे समारब्धानि सामूहिकपरिष्करणप्रस्थानानि । एकोनविंशतितमस्य शताब्दस्य पूर्वार्धे समारब्धानि इमानि प्रतिषेधानि विंशतितमस्य शताब्दस्य पूर्वार्धे समापितं च । धर्मपराणां जातीयपराणां च अनाचारान्धविश्वासानां दुर्गन्धेन प्रपूरिता सामाजिकदुःस्थितिरेव तदानीन्तनकाले केरलेषु अवर्तत । एवं विद्याभ्यास-सञ्चार-

वस्त्रधारण- विग्रहाराधनेत्यादिभ्यः निषिद्धानां तिरस्कृतानां प्रगत्यर्थम् अनेके महात्मानः कृतप्रयत्नाः आसन्। तेषु प्रथमगणनीयः भवति अय्यङ्काली। तं महात्मानम् अधिकृत्यैव पाठोऽयं समाकलितः।

प्रवेशकप्रवर्तनम्।

नाटकमिति साहित्यरूपमधिकृत्य चर्चा कृत्वा आस्वादकहृदयेषु आशयसमावेशनाय योग्यं कलारूपं भवति नाटकम् इति उपसंहरति। संस्कृतसाहित्ये विरचितानि अनेकानि नाटकानि सन्ति इति छात्रान् उद्बुध्य भास-कालिदासादीनां महाकवीनां केषाञ्चन नाटकानां परिचायनमपि करोति।

भासस्य नाटकानि (भासनाटकचक्रम्)।

१. स्वप्नवासवदत्तम्	२. प्रतिज्ञायौगन्धरायणम्
३. ऊरुभङ्गम्	४. दूतवाक्यम्
५. पञ्चरात्रम्	६. दूतघटोत्कचम्
७. कर्णभारम्	८. मध्यमव्यायोगः
९. प्रतिमानाटकम्	१०. अभिषेकनाटकम्
११. अविमारकम्	१२. चारुदत्तम्
१३. बालचरितम्	

कालिदासस्य नाटकानि।

१. अभिज्ञानशाकुन्तलम्।
२. विक्रमोर्वशीयम्।
३. मालविकाग्निमित्रम्।

भवभूतेः नाटकानि।

१. मालतीमाधवम्
२. उत्तररामचरितम्
३. महावीरचरितम्

इतरनाटकानि तेषां कर्तारः च।

नागानन्दम्	–	श्रीहर्षः
आश्चर्यचूडामणिः	–	शक्तिभद्रः
मुद्राराक्षसम्	–	विशाखदत्तः
मृच्छकटिकम्	–	शूद्रकः
किरातार्जुनीयव्यायोगः	–	कोटुङ्गलूर कुञ्जिकुट्टन तम्पुरान्
वेणीसंहारम्	–	भट्टनारायणः

पाठापग्रथनम्।

पुरा केरलेषु विद्याभ्यासाय सर्वेषां अधिकारः नासीत्। तादृशे सामाजिकस्थितिविशेषे अय्यङ्कालिमहाशयेन कृतः प्रयत्नः एव नाटकेऽस्मिन् प्रतिपाद्यविषयः। तदानीन्तनकाले सर्वकाराणाम् आदेशे सत्यपि तिरस्कृताः जनाः अध्ययनात् निषिद्धाः आसन्। तेषां विद्याभ्यासाय अय्यङ्काली बहुधा यतितवान्। तत्र पञ्चमी नामिकां बालिकां नीत्वा ऊरूट्टम्बलं विद्यालयं गच्छति। तदा भूप्रभोः अनुयायिनः तान् निष्कासयन्ति। तिरस्कृतायाः पञ्चम्याः स्पर्शनेन विद्यालयः अशुद्धो जात इति धिया भूप्रभुः विद्यालयं ज्वालयामास। एतादृश्याः दूरवस्थायाः स्मरणार्थं तत्र इदानीमपि सः विद्यालयः तिष्ठति। तत्र भूप्रभुणा ज्वालिता अर्धदग्धा काचन दीर्घपीठिका अपि चरित्रस्मारकत्वेन संरक्षिता भवति। तदृष्ट्वा समकालिकाः, इदानीं तस्मिन् विद्यालये पठन्तः छात्राः अध्यापकं प्रति ससंशयं तत् किमिति पृच्छन्ति। सः सन्दर्भः अत्र नाटकत्वेन परामृश्यते। पूर्वोक्ता चरित्रवस्तुतापि नाटके प्रतिपाद्यविषयत्वेन स्वीकृता।

चित्राणां विशदीकरणम्।

ऊरूट्टम्बलं विद्यालयस्य पुरतः अध्यापकेन सह छात्राः तत्रस्थां अर्धदग्धां दीर्घपीठिकां दृष्ट्वा तामधिकृत्य अध्यापकं सन्देहं पृच्छन्ति। (पुटसंख्या 45)

अय्यङ्कालिः भूप्रभुः च विद्यार्जनविषये संवादं कुरुतः। पश्चात्तले कृषिभूमौ कर्म कुर्वन्तः जनाः च सन्ति। (पुटसंख्या-46)

पञ्चमी नामिकां बालां विद्यालये पाठयितुं आनयन् अय्यङ्कालिः, तथा च तं निवारयन्तः भूप्रभुः अनुचराश्च। (पुटसंख्या - 47)

ऊरूट्टम्बलं विद्यालयस्य पुरतः स्थित्वा अध्यापकः छात्रान् अभिभाषते। (पुटसंख्या-48)

पठनप्रवर्तनानि।

प्रवर्तनम् १ - टिप्पणीलेखनम् ।

पठनलक्ष्यम् - टिप्पणिं लिखति ।

विद्याभ्यासः अस्माकं परमाधिकारः इति विषये टिप्पणीलेखनाय ICT द्वारा अस्माकं राज्याङ्गे अस्मिन् विषये प्रकल्पितानि अनुशासनानि प्रदर्शयति। चर्चा कारयति। अन्ते टिप्पणीलेखनाय छात्रसङ्घान् निर्दिशति।

(व्यक्तित्वविकासाय जीवनविजयाय राष्ट्रहिताय च विद्याभ्यासः अनिवार्यः एव। अस्माकं राज्याङ्गानुसारं सर्वेषां विद्याभ्यासाय अधिकारः दृश्यते। विद्याभ्यासाय राज्याङ्गे काश्चन व्यवस्थाः परिकल्पिताः। निश्शुल्कः निर्बन्धितः च प्राथमिकविद्याभ्यासः, न्यूनपक्षाणां प्रत्येकविद्याभ्यासाधिकाराः, धर्मपरविद्याभ्यासः, दुर्बलविभागीयानां विद्याभ्यासः, विद्याभ्यासकार्येषु राष्ट्र-राज्यसर्वकाराणां योगदानम् इत्याद्यः भवन्ति ताः व्यवस्थाः। राज्याङ्गस्य पञ्चचत्वारिंशत्तमेन अनुच्छेदेन (१७७०) एव निश्शुल्कस्य निर्बन्धितस्य सार्वत्रिकस्य च विद्याभ्यासस्य अधिकारः परिकल्प्यते। धर्मपरस्य विद्याभ्यासस्य अधिकारः राज्याङ्गस्य अष्टविंशतितमानुच्छेदेन दत्तमस्ति। तथापि सार्वकारिकविद्यालयेषु धर्मबोधनं न करणीयमित्यपि अनेन व्यवस्थापितं दृश्यते। २९(१), २९(२), २९(३), ३० इत्यादिभिः अनुच्छेदद्वारा न्यूनपक्षविभागीयानां विद्याभ्यासाधिकारः अनुशास्यते। ४६ इति अनुच्छेदेन दुर्बलविभागानां अधिकारोऽपि प्रशास्यते। विद्याभ्यासविषये राष्ट्र-राज्यसर्वकाराणां सम्मिलितयोगदानं आवश्यकमित्यपि अस्माकं राज्याङ्गे प्रकल्पितं दृश्यते।)

मूल्यनिर्णयसूचकानि।

उचिता भाषा । उचितः आशयः। घटना।

प्रवर्तनम् - २ - नाटकस्य रङ्गाविष्कारः।

पठनलक्ष्यम् - नाटकस्य रङ्गाविष्कारं करोति।

अस्मिन् नाटके विनुः, नन्दा, अध्यापकः, अय्यङ्काली, भूप्रभुः, कृषीवलाः, पञ्चमी, रिया, तन्मया, षाजिः इत्यादीनि दशाधिकानि कथापात्राणि सन्ति । तेषां कथापात्राणां वेषभूषादिकं कथं भवितव्यं इति प्रथमतया छात्रान् बोधयति। तदनु छात्रान् सङ्गीकृत्य चर्चा कृत्वा कथापात्रस्वीकाराय तान् निर्दिशति। रङ्गाविष्कारसमये सङ्गीतस्य शब्दसंयोजनस्य रङ्गसजीकरणस्य च साध्यताः छात्रान् बोधयित्वा रङ्गाविष्काराय निर्दिशति ।

(नाटकस्य राज्ञाविष्कारावसरे अभिनये निपुणान् छात्रान् द्रष्टुं शक्यते। तान् अभिनयाध्यायनाय नीत्वा तस्मिन् मण्डले अतिनिपुणान् कर्तुं शक्यते। एवं चलनचित्रादिषु अभिनयस्य अवसरः लभ्यते।) (संस्कृतनाटकानां वीडियो प्रदर्शनं कर्तुं शक्यते।)

(अभिनयमधिकृत्य शिल्पशालामयोजयितुं शक्यते।)(कक्षायां अय्यङ्कालिमहोदयस्य वेषं धृत्वा (प्रच्छन्नवेषेण) असमत्वस्य निवारणार्थं तेन कृतान् प्रयत्नान् प्रभाषणरूपेण अवतारयितुं शक्यते।)

मूल्यनिर्णयसूचकानि।

अभिनयः। रङ्गसज्जीकरणम्। उच्चारणशुद्धिः। उच्चारणशैली।

प्रवर्तनम् ३ - इष्टकथापात्राणां वैशिष्ट्यलेखनम्।

पठनलक्ष्यम् - इष्टकथापात्राणां वैशिष्ट्यं लिखति।

छात्रान् चतुस्सङ्घान् कृत्वा नाटके विद्यमानेषु कथापात्रेषु इष्टकथापात्रम् अधिकृत्य लेखनाय निर्दिशति।

मातृका -

सः स्वप्नोऽपि पुष्पितः इति नाटकं मया पठितम्। तिरस्कृतानां जनानां विद्याभ्यासाय पूर्वस्मिन् काले बहवः महात्मानः कृतप्रयत्नाः इति नाटकेनानेन ज्ञातम्। चरित्रपरमिदं नाटकं अतीव हृद्यं भवति।

अस्मिन् नाटके दशाधिकानि कथापात्राणि सन्ति। तत्र महात्मा अय्यङ्कालिः एव मम इष्टकथापात्रम्। धर्मपराणि जातीयानि च उच्चनीचत्वानि आसन्। तस्मिन् काले साधुजनहिताय उद्युक्तस्य अय्यङ्कालि महाशयस्य मनोभावं धैर्यं च मम इष्टाय प्रधानं कारणं अभवत्। तस्य महाशयस्य वस्त्रधारणं भाषणशैली च कारणत्वेन विलसति।

मूल्यनिर्णयसूचकानि।

उचिता भाषा। वाक्यघटना। उचितः आशयः।

प्रवर्तनम् ४ - जीवनचरितलेखनम्

पठनलक्ष्यम् - अय्यङ्कालिमहाशयस्य जीवनचरितं रचयति।

जीवनचरितलेखनाय पाठभागे सूचनाः प्रदत्ताः। ताः सूचनाः अधिकृत्य चर्चित्वा कथं अय्यङ्कालिमहाशयस्य जीवनचरितं लेखनीयमिति छात्रान् ज्ञापयति।

मातृका -

महात्मा अय्यङ्कालिः ।

साधुजनपरिपालने बद्धश्रद्धः आसीत् अय्यङ्कालिमहाशयः । साधुजनानां विद्याभ्यासादिषु विद्यमानस्य अधिकाराणां प्राप्त्यर्थमेव सोऽयं श्रेष्ठः कृतप्रयत्नः इति सर्वे जानन्ति । एवं तिरस्कृतानां उन्नत्यर्थं कृतप्रयत्नः अय्यङ्कालिमहाशयः १८६३ आगस्त २८ तमे दिनाङ्के तिरुवनन्तपुरस्थे वेङ्कानूर देशे जनिमलभत । अस्य पिता अय्यः माता माला च । चात्तः, गोपालः, वेलायुधः, वेलुक्कुट्टी इति चत्वारः सोदराः कण्णा, चिन्ना, कुञ्जी इति तिस्रः भगिन्यः च आसन् । तिरस्कृतानां समुद्धारणार्थं अय्यङ्कालिमहोदयेन १९०७ तमे वर्षे साधुजनपरिपालनसङ्घम् स्थापितम् । १९४१ जून् १८ तमे दिनाङ्के अय्यङ्कालिः दिवङ्गतोऽभवत् ।

(इतरान् समाजपरिष्कर्तृन् अधिकृत्य सम्पुटनिर्माणम् ।) (अय्यङ्कालिमहाशयम् अधिकृत्य कैरल्यां लघुप्रबन्धं रचयितुं शक्यते ।)

मूल्यनिर्णयसूचकानि ।

उचिता भाषा । वाक्यघटना । अशयः । उचितं शीर्षकम् ।

प्रवर्तनम् - ५ - संस्कृतकवीनां तेषां नाटकानां च नामानि योजयतु ।

पठनलक्ष्यम् - नाटकानि तत्कर्तृन् चाधिकृत्य लिखति ।

संस्कृतसाहित्ये विद्यमानानां नाटकानां तेषां कर्तृणां च नामानि सङ्कणकयन्त्रे सजीकृत्य ICT द्वारा प्रदर्शयति । एतेषु केषाञ्चन आचार्याणां तेषां नाटकानां च नामानि एव पाठपुस्तके दत्तमिति उक्त्वा रेखया योजनाय निर्दिशति ।

मातृका -

कालिदासः	-	अभिज्ञानशाकुन्तलम् ।
भवभूतिः	-	उत्तररामचरितम् ।
भासः	-	कर्णभारम् ।
शूद्रकः	-	मृच्छकटिकम् ।
शक्तिभद्रः	-	आश्चर्यचूडामणिः ।

(संस्कृतनाटकानि अधिकृत्य लघुप्रभाषणं कर्तुं शक्यते ।)

(पाठानुभवविपुलीकरणाय संस्कृतमाधुरीपुस्तकानां वाचनाय निर्दिशतु।)

मूल्यनिर्णयसूचकानि।

उचितं योजनम्। नाटकानां सामान्यज्ञानम्। धारणा।

अग्रिमपाठसंयोजकं प्रवर्तनम्।

चित्रं निरीक्ष्य चर्चा कृत्वा आशयकथनम् - यथा - शास्त्र-साङ्केतिक-विज्ञानादिषु मण्डलेषु केरलस्य विकासः अद्भुतावहः एव। केरलस्य समग्रपुरोगतिः अनेन चित्रेण सूच्यते। बहिराकाशमण्डले वैज्ञानिकमण्डले च केरलीयैः आजितायाः प्रगतेः सूचना अपि अत्र दृश्यते।

अनुबन्धः।

विद्यासम्बन्धीनि सुभाषितानि

- १) विद्या विवादाय धनं मदाय
शक्तिः परेषां परिपीडनाय ।
खलस्य साधोर्विपरीतमेतद्
ज्ञानाय दानाय च रक्षणाय ॥
- २) न चोरहार्यं न च राजहार्यं
न भ्रातृभाज्यं न च भारकारि ।
व्यये कृते वर्धत एव नित्यं
विद्याधनं सर्वधनात् प्रधानम् ॥
- ३) क्षणशः कणशश्चैव
विद्यामर्थं च साधयेत् ।
क्षणे नष्टे कुतो विद्या
कणे नष्टे कुतो धनम् ॥

पदार्थाः -

अङ्गणम्	-	മുറ്റം
अत्रत्यः	-	ഇവിടെയുള്ള
अनन्यदृश्याः	-	മറ്റെങ്ങും കാണാത്തത്
असंभव्यम्	-	സംഭവിക്കാൻ പാടില്ലാത്തത്
अस्मदादीनाम्	-	ഞങ്ങളെ പോലുള്ളവർക്ക്
आदेशः	-	ഉത്തരവ്
ऋषभशकटम्	-	കാളവണ്ടി
एतावता	-	ഇതു വരെ
कल्पनीयः	-	അനുവദിക്കേണ്ടതാണ്
कालातीतः	-	കാലത്തിന് അതീതമായത്
कियत्कालतः	-	എത്രകാലമായി
कैरली	-	കേരളത്തെ സംബന്ധിച്ചത് (പുരോഗതി)
ज्वालयामास	-	കത്തിച്ചു
तत्प्राप्तिपर्यन्तम्	-	അത് നേടുന്നതു വരെ
तावता	-	അതു വരെ
तिरस्कृतानाम्	-	അവഗണിക്കപ്പെട്ടവരുടെ
निरुद्धाः	-	തടയപ്പെട്ടവർ
निर्मूलनाय	-	ഉന്മൂലനം ചെയ്യുന്നതിന്
निष्कासयन्ति	-	പുറം തള്ളുന്നു
भवादृशानाम्	-	നിങ്ങളെ പോലുള്ളവർക്ക്
मयूखः	-	കിരണം
यतिष्यामहे	-	ഞങ്ങൾ പ്രയത്നിക്കും
लवनगीतम्	-	കൊയ്ത്ത് പാട്ട്
सामाजिकस्थितिः	-	സാമൂഹികസ്ഥിതി
हठात्	-	ബലമായി

क्रियापदानि

- आरभामहे - आङ् रभ्-आत्म.लट्.उ.पु.ब.व. ।
पश्य - दृशिर् प्रेक्षणे- पर.लोट्.म.पु.ए.व. ।
बोधयामि - बुध् अवगमने-णिचि.पर.लट्.उ.पु.ए.व. ।
नेष्यामि - णीञ् प्रापणे- पर.लृट्.उ.पु.ए.व. ।
ज्वालयामास- ज्वल् दीप्तौ - णिचि.पर.लिट्.प्र.पु.ए.व. ।

नामपदानि

- अर्धदग्धा - आकारान्तः.स्त्री.प्र.ए.व. ।
भूप्रभोः - उकारान्तः.पुं.ष.ए.व. ।
अनुयायिनः - नकारान्तः.पुं.प्र.ब.व. ।
रात्रौ - इकारान्तः.स्त्री.स.ए.व. ।
धिया - ईकारान्तः.स्त्री.तृ.ए.व. ।
समरपद्धतीः - इकारान्तः.स्त्री.द्वि.ब.व. ।
एतेषाम् - दकारान्तः.पुं.ष.ब.व. ।
बिरुद्धारिणाम् - न.पुं.ष.ब.व. ।

पर्यायपदानि

- कर्षक- क्षेत्रजीवः, कर्षकः, कृषिकः, कृषीवलः ।
अन्धकारः - अन्धकारः, ध्वान्तम्, तमिश्रम्, तिमिरम्, तमः ।

एककम् – ३ शास्त्रीयता ।

छात्राणां शास्त्रावबोधस्य युक्तिचिन्ता-
सामर्थ्यस्य च परिपोषणार्थं
प्रदत्तमेककमिदम् । अस्मिन् एकके
'अनन्तं विश्वमज्ञातम्' इति
यात्राविवरणपाठः, 'परीक्षणानां साम्राट्'
इति कथापाठः च भवतः ।
स्वातन्त्र्यानन्तरभारतस्य शास्त्रप्रगतिः
तदर्थं प्रयत्नं कृतवतां केषाञ्चन मानवानां
योगदानञ्चात्र प्रतिपाद्यते ।

पाठः - ७

अनन्तं विश्वमज्ञातम्।

आशयः	शास्त्रावबोधः।
उपाशयः	युक्तिचिन्ता।
व्यवहाररूपम्	यात्राविवरणम्।
उद्देश्यानि/लक्ष्याणि	शास्त्रविषयेषु तत्पराः भवन्ति। युक्तिविचारेषु सामर्थ्यं सम्पादयति।
मूल्यम् / मनोभावः	यात्राभिमुख्यम्। युक्तिचिन्तनम्।
पठनलक्ष्याणि	यात्राविवरणं लिखति। वाक्यं रचयति। प्रश्नवाचकानि निर्माति।
पठनक्षमता	शास्त्रचिन्तनं वर्धते। लेखनसामर्थ्यं वर्धते। प्रश्नवाचकप्रयोगं जानाति।
कालांशः	१०

पाठस्य आमुखम्।

विश्वशास्त्रमण्डले भारतस्य पौराणिकानां शास्त्रयोगदानं अतिप्रधानमेव। भारतस्य प्रथमबहिराकाशवाहनम् आर्यभट्टा इति प्रसिद्धं भवति। पौराणिकभारतस्य कृते आर्यभटादिभिः शास्त्रकारैः दत्तं योगदानम् स्मर्तव्यम्। बहिराकासपर्यवेक्षणे दक्षिणभारतस्थायाः ऐ.एस्.आर्.ओ. संस्थायाः अतीव प्राधान्यमस्ति। इदं केन्द्रं केरलेषु तिरुवन्तपुरंजिल्लायाः तुम्पाप्रदेशे वर्तते। तत्रत्यानि पर्यवेक्षणप्रवर्तनानि अवलोकयितुं छात्राः तत्र पठनयात्रां कुर्वन्ति। यात्रां गतवती आर्या यात्राविशेषान् निवेदयति।

प्रवेशकप्रवर्तनम्।

छात्रान् द्विधा विभज्य क्षेपण्याः चित्रं खण्डीकृत्य ददाति। संघद्वयाय भित्तिपत्रं दत्वा क्षेपण्याकारेण सजीकर्तुं निर्दिशति। यः संघः प्रथमं संयोजयति सः संघः विजयी भवति। तदनु पाठभागं प्रविशति।

पाठापग्रथनम्।

आर्या नाम काचन बालिका अध्ययनयात्रायाः औत्सुक्येन तामधिकृत्य स्वप्नं पश्यति। अपरस्मिन् दिने सा मित्रैः साकं तुम्पायाः ऐ.एस्.आर्.ओ.केन्द्रं प्रति पठनयात्रां करिष्यति। दक्षिणभारते केरलराज्ये तिरुवनन्तपुरंजिल्लायां संस्थितायाः तुम्पानाम संस्थायाः तत्रस्थान्तरिक्षस्य विक्षेपणस्य च विवरणमत्र पाठभागे दृश्यते। विक्रं सारा बाई, ए.पि.जे. अब्दुल कलाम् इति शास्त्रज्ञौ अत्र परामृष्टौ स्तः। कार्षिक-व्यावसायिक-गतागत-वार्ताप्रक्षेपणमण्डलेषु या पुरोगतिरस्ति तदत्र स्मारयति। चन्द्रयान्, मङ्गल्यान्, आदित्यः, आग्निः, ब्रह्मोस् इत्यादिनामानि संस्कृतभाषानिबद्धानि सन्तीति बोधयति।

चित्राणां विशदीकरणम्।

आर्या नाम बालिका शेते स्वप्नं पश्यति च। (पुटसंख्या -53)

पुटस्य दक्षिणभागे विक्रम् साराबाई वामभागे ए.पि.जे. अब्दुल कलाम् इत्येतयोः चित्रे।

पठनप्रवर्तनानि।

प्रवर्तनम् १ - यात्राविवरणलेखनम्।

पठनलक्ष्यम् - यात्राविवरणं लिखति।

पाठ्यपुस्तके दत्ताः सूचनाः उपयुज्य कस्याश्चित् यात्रायाः विवरणं लिखन्तु इति छात्रान् निर्दिशति।

मातृका -

यात्रानुभवः।

अहं प्रभाते पञ्चवादने उत्थाय पठनयात्रायै सज्जोऽभवम्। विद्यालयात् सप्तवादने तृशरस्थं कलामण्डलं गन्तुं वयं प्रस्थिताः। पञ्च अध्यापकाः, वयं पञ्चाशत् छात्राः च यात्रायाम् आसन्। सार्धदशवादने वयं कलामण्डलं प्राप्तवन्तः। तत्र कथकली, मोहिनियाट्टम्, भरतनाट्यम् इत्यादिकलारूपाणां अभ्यसनं प्रचलत् आसीत्। तत्र कूत्तम्पलेषु चाक्यार्कूत्त कलारूपस्य प्रदर्शनं सज्जीकृतमासीत्। तदास्वाद्य मध्याह्नभोजनं कृत्वा त्रिवादने निलातीरं प्राप्ताः। अध्यापकाः तस्य प्रदेशस्य इतिहासवैशिष्ट्यं बोधितवन्तः। षड्वादने सूर्यास्तमयं च निर्वर्ण्य अष्टवादने वयं सर्वे विद्यालयं प्रत्यागताः। अतिहृद्या अविस्मरणीया चासीत् अद्यतनी यात्रा।

(यात्रायाः चित्रीकरणं च कृत्वा कक्ष्यायाम् अवतारयन्तु इति निर्देशं दातुं शक्यते।)

(एस्.के.पोट्टक्काट् महाशयस्य यात्रासाहित्यग्रन्थाः । जोर्जकुलङ्कुरा वर्यस्य यात्राविवरणानि ।
कैरल्यां 'नल्ल हैमवतभूविल्' इति ग्रन्थः ।)

मूल्यनिर्णयसूचकानि ।

उचिता भाषाशैली । सूचकानां उपयोगः । वाक्यघटना । आशयव्यक्तता ।

प्रवर्तनम् २ - चित्रं दृष्ट्वा वाक्यलेखनम् ।

पठनलक्ष्यम् - वाक्यं रचयति ।

पाठ्यपुस्तके दत्तं चित्रं दृष्ट्वा उदाहरणानुसारं वाक्यानि रचयन्तु इति निर्दिशति ।

यथा - एकां क्षेपणीम् आकाशे पश्यामि ।

एकं क्रैस्तवदेवल्यं पश्यामि ।

वृक्षान् पश्यामि ।

समुद्रतटं पश्यामि ।

समुद्रं पश्यामि ।

वृक्षैः आवृतं सङ्ग्रहालयं पश्यामि ।

(ऐ.एस्.आर्.ओ.निलयस्य विविधानि चित्राणि, वीडियो वा कक्ष्यायां प्रदर्शयितुं शक्यते ।)

(प्रसिद्धानां स्थलानां महात्मनां च चित्राणि संगृह्य सम्पुटं रचयति । महात्मनां योगदानं संक्षिप्य लिखति ।)

मूल्यनिर्णयसूचकानि ।

चित्रानुगुणं विवरणम् । आशयव्यक्तता । उचितः भाषाप्रयोगः ।

प्रवर्तनम् ३ - प्रश्नवाचकनिर्माणम् ।

पठनलक्ष्यम् - प्रश्नवाचकप्रयोगं जानाति ।

पाठ्यपुस्तके दत्तेषु वाक्येषु रेखाङ्कितं भागं उत्तरत्वेन लब्धुं कोष्ठके दत्तानि प्रश्नवाचकपदानि
उपयुज्य प्रश्नवाचकं निर्मान्तु इति छात्रान् निर्दिशति ।

उत्तराणि	प्रश्नाः
भारतीयबहिराकाशपद्धतेः पिता भवति डा. विक्रं साराभायी।	भारतीयबहिराकाशपद्धतेः पिता कः?
विक्रं साराभायी महाशयस्य जननम् अहम्मदाबाद् नगरे अभवत्।	विक्रं साराभायी महाशयस्य जननं कुत्र अभवत्?
विक्रं साराभायी तुम्पाबहिराकाशसंस्थायाः शिल्पी भवति।	विक्रं साराभायी कस्याः शिल्पी भवति?
विक्रं साराभायी महाशयस्य पत्नी मृणालिनी साराभायी भवति।	कस्य पत्नी मृणालिनी साराभायी भवति?
तस्य पुत्र्याः नाम मल्लिका साराभायी अस्ति।	तस्य पुत्र्याः नाम किम् अस्ति?
सः पद्मभूषण् पुरस्कारेण समाहृतः।	सः केन पुरस्कारेण समाहृतः?

(पाठभागात् यथाशक्यं प्रश्नान् निर्माति। तुम्पा विक्षेपणकेन्द्रमधिकृत्य तथा विक्रं साराभायिनः योगदानमधिकृत्य च लघूपन्यासं लिखतु इति निर्देशं दातुं शक्यते।)

(शास्त्रसम्बन्धिनः विविधाः मासिकाः स्वीकृत्य वाचनाय प्रेरयितुं शक्यते।)

मूल्यनिर्णयसूचकानि।

उचिता प्रश्नावली। आशयावगमनम्। विभक्त्यवबोधः।

अग्रिमपाठसम्बद्धं प्रवर्तनम्।

‘उद्यमेन हि सिद्ध्यन्ति कार्याणि न मनोरथैः’ इति सुभाषितांशं परिश्रमस्य महिमानं बोधयति। परिश्रमं विना न कोऽपि सफलताम् अनुभवति। शास्त्रकाराः कलाकाराः कवयः सर्वेऽपि प्रयत्नेन एव ईप्सितं स्थानं प्राप्तवन्तः। तादृशेन परिश्रमेण उन्नतस्थामाप्तवन्तं कञ्चित् महात्मानमधिकृत्य एव अग्रिमः पाठः प्रस्तौति।

अनुबन्धः।

पदार्थाः -

ध्वनिक्षेपणी	-	१९७७६३९९ ८००६००
भूमिका	-	७७२७६०

स्वापात्	-	ഉറക്കത്തിൽ നിന്നു്
विहायसम्	-	ആകാശത്തേക്കു്
सज्जा	-	തയ്യാറായവൾ

क्रियापदानि

प्राप - प्र + आप्- गतौ, पर.लिट्.प्र.पु.ए.व. ।

प्रारभत - प्र + रभ आरभते, आत्म.लङ्.प्र.पु.ए.व. ।

विवृणोति - वि + वृञ् वरणे, पर.लट्.प्र.पु.ए.व. ।

आसन् - अस भुवि, पर.लङ्.प्र.पु.ब.व. ।

नामपदानि

अस्माभिः - दकारान्तः त्रिषु लिङ्गेषु समानः. तृ.ब.व. ।

संस्थायाः - आकारान्तः स्त्री. ष.ए.व. ।

प्रगतिः - इकारान्तः स्त्री.प्र.ए.व. ।

पर्यायपदानि

वृक्षः - वृक्षः, महीरुहः, शाखी, विटपी, पादपः, तरुः ।

तरङ्गः - भङ्गः, तरङ्गः, ऊर्मिः, वीचिः, ऊर्मिः

तटः - कूलम्, रोधः, तीरम्, प्रतीरम्, तटम् ।

पाठः - ८

परीक्षणानां सम्राट् ।

आशयः	शास्त्रावबोधः ।
उपाशयः	आत्मविश्वासः ।
व्यवहाररूपम्	कथा ।
उद्देश्यानि/लक्ष्याणि	शास्त्रमेखलासु प्रसिद्धान् प्रतिभाधनान् जानाति । तेषाम् अतिजीवनमधिकृत्य जानाति । शास्त्रबोधं जनयति ।
मूल्यम् / मनोभावः	आत्मविश्वासः । प्रयत्नशीलः ।
पठनलक्ष्याणि	सस्वरं वाचयति । पत्रलेखं लिखति । यथोचितं योजयति । वाक्यानि रचयति । सम्पुटं निर्माति ।
पठनक्षमता	लेखनसामर्थ्यं वर्धते ।
कालांशः	१२

पाठस्य आमुखम् ।

आधुनिकलोकप्रगतेः आधारभूताः शास्त्रचिन्ताः पाठेऽस्मिन् विशदयति । गोलदीपनिर्माणाय तोमस् आल्वा एडिसण् महाशयेन कृतं यत्नमत्र विवृणोति । अयं महात्मा अमेरिकादेशस्य मिलन् नगरे १८४८ तमे वर्षे जनिमलभत । पिता साम् एडिसण्, माता नान्सी एडिसण् चास्ताम् । सः १९३१ वर्षस्य ओक्टोबर् मासस्य १८ दिनाङ्के मृत्युमुपगतः ।

प्रवेशकप्रवर्तनम् ।

पाठभागे एकं पुष्पस्य चित्रम् अस्ति । पुष्पस्य कतिपयदलेषु शास्त्रकाराणां नामानि अङ्कितानि सन्ति । रिक्तेषु दलेषु छात्रैः इतरेषां शास्त्रकाराणां नामानि लिखन्तु इति

निर्दिशति । तदनु कस्यचित् एकस्य शास्त्रकारस्य योगदानमधिकृत्य चर्चा चालयति । ततः पाठभागं प्रविशति ।

पाठापग्रथनम् ।

निरन्तरप्रयत्नेन सफलतां प्राप्तस्य एडिसण् महाशयस्य जीवनचरितं लघुकथारूपेण अत्र प्रतिपाद्यते । तस्य बाल्यकालोऽपि कथारूपेण परामृश्यते ।

चित्राणां विशदीकरणम् ।

गोलदीपस्य चित्रं तस्मिन् गोलदीपे तोमस् आल्वा एडिसण् महोदयस्य चित्रं च विद्यते । (पुटसंख्या 59)

पठनप्रवर्तनानि ।

प्रवर्तनम् १ - सस्वरवाचनम् ।

पठनलक्ष्यम् - सस्वरं वाचयति ।

पाठभागं वाचनाय परिशीलयति । छात्राः व्यक्तिशः उच्चैः भावानुसारं वाचयन्तु इति निर्दिशति । (एडिसण् महाशयस्य जीवनचरितचित्रीकरणं प्रदर्शयति ।) (अधिकवाचनाय अग्निच्चिरकुकल् - ए.पि.जे.अब्दुल् कलामस्य आत्मकथा)

मूल्यनिर्णयसूचकानि ।

अक्षरस्फुटता । आशयावबोधः । उचितः भावः ।

प्रवर्तनम् २ - पत्रलेखनम् ।

पठनलक्ष्यम् - पत्रलेखं लिखति ।

पत्रलेखनस्य स्वरूपं परिशीलयति । पाठभागे प्रदत्तां मातृकां परिशील्य आत्ममित्राय एकं लेखं लिखति । संस्कृतोत्सवे भागं स्वीकृत्य पुरस्कारार्हः अभवत् इति वार्ता निवेदयितुं मित्राय लेखं लिखतु इति छात्रान् निर्दिशति ।

मातृका -

तृशूर

२३.०३.२०२४

प्रियमित्र,

भवानकुशलीखलु?अत्राहंसुखीभवामि।
 अस्माकं जिल्लायां कलोत्सवः सम्पन्नः अभवत्। तस्मिन् अहं
 संस्कृतविभागे कविताल्पने समस्यापूरणे च भागं गृहीत्वा पुरस्कारं
 प्राप्तवान्। आगामिनि सप्ताहे राज्यस्तरीयप्रतियोगिता भविष्यति।
 तदर्थं अहं कण्णूर जिल्लां आगमिष्यामि। तस्मिन् अवसरे भवन्तं
 द्रष्टुं अवसरं प्रास्प्यामि इति मन्ये। गृहजनेभ्यः मम स्नेहान्वेषणानि
 ज्ञापयतु।

सस्नेहम्

मुहम्मद् मुस्तफा

मूल्यनिर्णयसूचकानि।

स्वरूपनिर्धारणम्। वाक्यघटना। भाषाशुद्धिः। आशयावबोधः।

प्रवर्तनम् ३ - यथोचितयोजनम्।

पठनलक्ष्यम् - यथोचितं योजयति।

भारतीयशास्त्रकाराणां तेषां ग्रन्थानां च नामानि पाठ्यपुस्तके दत्तानि सन्ति। उचितरीत्या
 पूरणाय छात्रान् निर्दिशति।

पतञ्जलिः	-	योगशास्त्रम्
आर्यभटः	-	आर्यभटीयम्
वाग्भटः	-	अष्टाङ्गहृदयम्
भास्कराचार्यः	-	लीलावती
सङ्गमग्राममाधवः	-	वेण्वारेहम्।

(शास्त्रज्ञानां दत्तशेखरणं कृत्वा डिजिटल् डोक्युमेन्टेशन करोति।)

मूल्यनिर्णयसूचकानि।

उचितं योजनम्। ग्रन्थ-ग्रन्थकर्तृज्ञानम्। आशयावबोधः। भाषाप्रयोगः।

प्रवर्तनम् ४ - अव्ययान्युपयुज्य वाक्यलेखनम्।

पठनलक्ष्यम् - वाक्यानि रचयति।

पाठपुस्तके ह्यः, अद्य, श्वः इति अव्ययपदानि दत्तानि सन्ति। तथा च लट् लङ् लृट् लकारयुक्तक्रियापदानि च दत्तानि सन्ति। उचितलकारेण सह उचिताव्ययस्य योजनं वाक्यपूरणं करोतु इति छात्रान् निर्दिशति।

यथा -

ह्यः विद्यालयम् <u>अगच्छत्</u> ।	अद्य विद्यालयं <u>गच्छति</u> ।	श्वः विद्यालयं <u>गमिष्यति</u> ।
ह्यः संस्कृतम् <u>अपठत्</u> ।	अद्य संस्कृतं <u>पठति</u> ।	श्वः संस्कृतं <u>पठिष्यति</u> ।
ह्यः शाकान्नम् <u>अखादत्</u> ।	अद्य शाकान्नं <u>खादति</u> ।	श्वः शाकान्नं <u>खादिष्यति</u> ।
ह्यः कन्दुकम् <u>अक्रीडत्</u> ।	अद्य कन्दुकं <u>क्रीडति</u> ।	श्वः कन्दुकं <u>क्रीडिष्यति</u> ।

मूल्यनिर्णयसूचकानि।

लकारावबोधः। आशयावबोधः। वाक्यघटना।

प्रवर्तनम् ५ - सम्पुटनिर्माणम्

पठनलक्ष्यम् - सम्पुटं निर्माति।

अध्यापकः ICT द्वारा जे.सि.बोस्, सि.वि.रामन्, ए.पि.जे.अब्दुल् कलाम् इत्येतेषां चित्राणि तथा च तेषां योगदानानि च प्रदर्शति। ततः तेषां चित्राणि सञ्चित्य विवरणं प्रदाय चित्रसम्पुटं निर्मातु इति निर्दिशति।

नाम	-	जगदीश चन्द्र बोस् (जे.सि.बोस्)
जन्म	-	१८५८ नवम्बर् ३०, विक्रंपूर, बङ्गाल्
पुरस्कारः	-	Companion of the Order of India
योगदानम्	-	भौतिकशास्त्रज्ञः, सस्यशास्त्रस्य पिता, रेडियोशास्त्रस्य पिता।

मृत्युः	-	१९३७ नवम्बर् २३, बङ्गाल्
नाम	-	सि.वि.रामन्
जन्म	-	१८५८ नवम्बर् ७, तिरुच्चिरप्पल्ली, तमिलनाडु
पुरस्कारः	-	नोबेल, भारतरत्नम्
योगदानम्	-	रामन् प्रभावः
मृत्युः	-	१९७० नवम्बर् २१, बाङ्गलूर
नाम	-	ए.पि.जे.अब्दुल् कलाम्
जन्म	-	१९३१ ओक्टोबर् १५, रामेश्वरम्, तमिलनाडु
पुरस्कारः	-	भारतरत्नम्, पद्मविभूषण, पद्मभूषण
योगदानम्	-	शास्त्रज्ञः, भारतस्य राष्ट्रपतिः
मृत्युः	-	२०१५ जूलै २७, षिल्लोङ्, मेघालया

(शास्त्रकाराणां विवरणानां विकिपीडियापुटे अन्वेषणाय निर्देशं दातुं शक्यते।)

(प्रश्नाः मातृकारूपेण दीयन्ते।)

१. एडिसण् कुत्र जनिमलभत? अमेरिकादेशस्य मिलन् नगरे।
२. तस्य पितरौ कौ? साम् एड्सण्, नान्सी एडिसण्।
३. परीक्षणानां सम्राट् इति विश्वविख्यातः कः? तोमस् आल्वा एडिसण्।
४. गोलदीपं कः आविष्कृतवान्? तोमस् आल्वा एडिसण्।)

(शास्त्रकाराणां जीवनचरितपठनेन शास्त्रविषयेषु तात्पर्यं जनयति। तद्वारा शास्त्रमण्डलं प्रवेष्टुं छात्रः उद्युक्तः भवेत्। तदर्थम् अवसराः सन्ति।)

मूल्यनिर्णयसूचकानि।

उचितचित्रयोजना। उचितविवरशेखरणम्। उचितं लेखनम्।

अग्रिमपाठसंयोजकं प्रवर्तनम्।

शास्त्रं साहित्यं जीवनस्य प्राणभूतौ घटकौ स्तः। शास्त्रे सि.वि.रामन् प्रभृतीनां योगदानं महद्वर्तते। साहित्ये ए.आर्. राजराजवर्मासहशानां योगदानं च अत्युर्षकं भवति। शास्त्रसम्बन्धः पाठः एव इदानीं पठितः। अग्रिमपाठे तु साहित्यम्बन्धं वरिष्ठं कञ्चन आचार्यमधिकृत्य पठामः।

अनुबन्धः।

पदार्थाः -

सम्राट्	-	രാജാക്കന്മാരുടെ രാജാവ്
निदानम्	-	കാരണം
गोलदीपः	-	ബൾബ്
ज्ञापयितुम्	-	അറിയിക്കുവാൻ
जिज्ञासुः	-	അറിയുവാനാഗ്രഹമുള്ളവൻ
प्रचोदनेन	-	പ്രേരണകൊണ്ട്
यापयति	-	കഴിച്ചുകൂട്ടുന്നു
वीक्षते	-	വീക്ഷിക്കുന്നു
खिन्नमानसः	-	തകർന്ന മനസുള്ളവൻ
नवीनज्ञानसोपानम्	-	പുതിയ അറിവിലേക്കുള്ള ചവിട്ടുപടി
विजयामृतम्	-	വിജയത്തിന്റെ മധുരം
अनुचरः	-	സഹായി
विश्वविख्यातः	-	ലോകപ്രസിദ്ധൻ

साङ्केतिकपदानि

रोकट्	-	विक्षेपणी।
रोकट् लोञ्चर्	-	विक्षेपवाहिनी।
कौण्ड् डौण्	-	गणनावरोहः।
स्पेस् सेन्टर्	-	शून्याकाशगवेषणकेन्द्रम्।
क्रयोजनिक् एन्जिन्	-	निम्नतापेन्धनयन्त्रम्।
सोफ्ट् लान्डिङ्	-	निर्घर्षावतारः।
स्पेस् षट्टिल्	-	पुनर्विक्षेपणवाहिनी।

ऐ.एस्.आर्.ओ.

आस्थानम्	–	बाङ्गलूर (कर्णाटका)
स्थापितम्	–	1969, आगस्ट् 15
उद्देश्यम्	–	बहिराकाशपर्यवेक्षणम्।
प्रथमाध्यक्षः	–	डा.विक्रं साराभाई
प्रथमनिर्मितिः	–	1975 तमे वर्षे आर्यभट्टा

पूर्णरूपाणि

PSLV	-	Polar Satellite Launch Vehicle
GSLV	-	Geosynchronous Satellite Launch Vehicle
INSAT	-	Inter National Satellite System
ISRO	-	Indian Space Research Organization
NASA	-	National Aeronautics and Space Administration

क्रियापदानि

- यापयति - या प्रापणे - णिचि.पर.लट्.प्र.पु.ए.व. ।
 अकरोत् - डुकृञ् करणे-पर.लङ्.प्र.पु.ए.व. ।
 अगणयत् - गण संख्याने- णिचि.पर.लङ्.प्र.पु.ए.व. ।
 अचिन्तयत् - चिन्त् स्मृत्याम्-पर.लङ्.प्र.पु.ए.व. ।
 भविष्यति - भू सत्तायां - पर.लृट्.प्र.पु.ए.व. ।
 प्रादर्शयत् - प्र दृशिर् प्रेक्षणे -णिचि.पर.लङ्.प्र.पु.ए.व. ।

नामपदानि

- अस्मिन् - मकारान्तः पुँ.स.ए.व. ।
 विस्मयहेतुः - उकारान्तः पुँ.प्र.ए.व. ।
 सः - दकारान्तः पु.प्र.ए.व. ।
 अयं - मककारान्तः पुँ.प्र.ए.व. ।
 लोकाय - अकारान्तः पुँ.च.ए.व. ।

सिद्धरूपम्

सम्राट् – जकारान्तः पुँ.प्र.ए.व.।

विभक्तिः	ए.व.	द्वि.व.	ब.व.
प्र.	सम्राट्	सम्राजौ	सम्राजः
सं.प्र.	हे सम्राट्	सम्राजौ	हे सम्राजः
द्वि.	सम्राजम्	सम्राजौ	सम्राजः
तृ.	सम्राजा	सम्राट्भ्यम्	सम्राट्भिः
च.	सम्राजे	सम्राट्भ्याम्	सम्राट्भ्यः
प.	सम्राजः	सम्राट्भ्याम्	सम्राट्भ्यः
ष.	सम्राजः	सम्राजोः	सम्राजाम्
स.	सम्राजि	सम्राजोः	सम्राड्।

एककम् – ४
सहृदयता।

सहृदयता नाम अस्मिन् एकके
पाठद्वयं समायोजितं वर्तते।
छात्रेषु भाषातत्परतां
जनयितुम् एककमिदं समर्थं
भवति। वाक्यकोविदः नाम
जीवनचरितम्, दीनदयालुता
नाम लघुचम्पू च एककेऽस्मिन्
विद्येते।

पाठः - ९ वाक्यकोविदः ।

आशयः	भाषासाहित्यम् ।
उपाशयः	भाषासाहित्यम् ।
व्यवहाररूपम्	जीवनचरितम् ।
उद्देश्यानि/लक्ष्याणि	भाषासाहित्यं प्रति तत्पराः भवन्ति । केरलीयसंस्कृतभाषापण्डितान् जानाति ।
मूल्यम् / मनोभावः	भाषातत्परता ।
पठनलक्ष्याणि	पाठभागं सस्वरं वाचयति । महात्मनां जीवनचरितं रूपरेखायां लिखति । महात्मनां महत्वमधिकृत्य टिप्पणीं लिखति । वर्षाणि अक्षरैः लिखति । लङ् लकारेण वाक्यानि परिवर्तयति । क्तवतु प्रत्ययान्तमुपयुज्य कथां परिवर्तयति ।
पठनक्षमता	संस्कृतभाषया वाक्यानि रचयति । वर्षाणां संस्कृतपदं जानाति । कथायाः परिवर्तनं कृत्वा लिखति । जीवनचरितस्य रूपरेखां निर्माति ।
कालांशः	१४

पाठस्य आमुखम् ।

संस्कृतभाषायाः विकासे प्रचारणे च विविधानां पण्डितानां महत्तरं योगदानम् अस्ति । भाषापठने व्याकरणनियमानां पठनम् आवश्यकमेव । पाणिनीयव्याकरणं प्रवेष्टुं लघुपायरूपेण रचितः ग्रन्थः भवति लघुसिद्धान्तकौमुदी । ग्रन्थस्यास्य सरलया भाषया कैरलीव्याख्यानं कृत्वा संस्कृतभाषापिठिषूणां मनसि प्रथमगणनीयः अभवत् श्री आर् वासुदेवन् पोट्टी महाभागः । तमधिकृत्यैवायं पाठः ।

प्रवेशकप्रवर्तनम्।

पाठभागे दत्तानां प्रमुखानां संस्कृतपण्डितानां तेषां कृतीनां च चित्राणां प्रदर्शनं कृत्वा भाषासाहित्ये तेषां योगदानमधिकृत्य चर्चा करोति। भाषायां व्याकरणस्य प्राधान्यमपि सूचयित्वा पाठभागं प्रविशति।

पाठापग्रथनम्।

जीवने बहून् क्लेशान् अनुभूय अपि स्वदृढनिश्चयेन आत्मविश्वासेन च संस्कृतभाषायाः विविधानि सोपानानि आरुह्य विविधान् देशीयपुरस्कारान् प्राप्नोत् श्री आर् वासुदेवन् पोद्दी महोदयः। अयं स्वशिष्यप्रशिष्यपरम्परया आकेरलं संस्कृतभाषायाः प्रचारणम् अकरोत्। व्याकरणे वेदान्ते साहित्ये च अनेकान् ग्रन्थान् व्यरचयत्। लघुसिद्धान्तकौमुद्याः बालहितैषिणी नाम व्याख्या अत्यन्तं प्रसिद्धा भवति। संस्कृतभाषायाः योगदानं पुरस्कृत्य भारतसर्वकारः राष्ट्रपतिपुरस्कारमपि अस्मै प्रादात्।

चित्राणां विशदीकरणम्।

वासुदेवन् पोद्दी महाभागस्य चित्रम्। (पुटसंख्या 64)

पोद्दी महोदयः छात्रान् पाठयति। छात्राः सश्रद्धं महोदयं शृण्वन्ति। (पुटसंख्या 65)

पठनप्रवर्तनानि।

प्रवर्तनम् १ -पाठभागस्य अवतारणम्।

पठनलक्ष्यम् - पाठभागं सस्वरं वाचयति।

पाठभागं सस्वरं स्पष्टतया वाचयितुं छात्रान् परिशीलयति। तदनुसारं व्यक्तिशः पाठभागस्य वाचनाय निर्दिशति।

(भाषासाहित्ये तात्पर्यं जनयति। साहित्यनैपुण्यं प्राप्य लेखने तात्पर्यं जायते।)

मूल्यनिर्णयसूचकानि।

अक्षरस्फुटता। उचितः भावः। आशयव्यक्तता।

प्रवर्तनम् २ - जीवनचरितस्य रूपरेखानिर्माणम्।

पठनलक्ष्यम् - जीवनचरितं रूपरेखायां लिखति।

संस्कृतसाहित्ये प्रसिद्धानां केषाञ्चित् महात्मनां नामानि निर्धारयति। (मेल्यत्तूर नारायण भट्टपादः, अच्युतपिषारोटिः, पि.सि.देवस्या, श्रीनारायणगुरुः, फा.जोण कुन्नप्पिल्लि)

जीवनचरितस्य रूपरेखानिर्माणे सहायकानि सूचकानि ददाति ।

नाम – मेल्यत्तूर नारायणभट्टपादः ।

जन्म – 1560, कुरुम्पत्तूर

पिता – मातृदत्तः ।

कृतयः – नारायणीयम्, प्रक्रियासर्वस्वम्, प्रबन्धाः, मानमेयोदयः ।

मृत्युः – 1666

(संस्कृतमाधुर्याः वाङ्मयदर्पणः इत्यस्मिन् पुस्तके पुटं 50 सन्दृश्य पठतु । जीवनचरितस्य सूचनाः उपयुज्य लघुटिप्पणीरूपेण जीवनचरितं लेखनीयम् ।

कस्यचित् एकस्य महात्मनः जीवनचरितम् अध्यापकस्य साहाय्येन रचयति । छात्राः सङ्घशः इतरेषां जीवनचरितस्य चर्चा कृत्वा लिखन्ति ।

प्रादेशिकानां इतरभाषासाहित्यकाराणां गृहसन्दर्शनम् । भाषापण्डितानां चित्राणि सञ्चित्य डिजिटल् सम्पुटं कर्तुं शक्यते ।)

मूल्यनिर्णयसूचकानि ।

उचितः आशयः । सूचनानां उचितं पूरणम् । उचिता भाषा ।

प्रवर्तनम् ३ - टिप्पणीलेखनम् ।

पठनलक्ष्यम् - टिप्पणीं लिखति ।

लिखितानां जीवनचरितानाम् आधारे तेषां महात्मनां महत्त्वमधिकृत्य चर्चा कारयति । चर्चायाः कृते अपेक्षिताः सूचनाः दीयन्ते ।

ते कथं महाव्यक्तयः जाताः?

तेषां कर्ममण्डलं किम्? वैशिष्ट्यानि कानि?

तेषां योगदानं किम्?

तेषां जीवनात् भवद्भिः किम् अवगतम्?

सूचनानुसारेण चर्चा कृत्वा संक्षिप्तं टिप्पणीरूपेण लिखति ।

(प्रादेशिकानां कवीनां पण्डितानां च अभिमुखसम्भाषणम् तस्य लेखनञ्च कर्तुं शक्यते ।)

(अधिकवाचनाय संस्कृतमाधुर्याः जीवनचरितपुस्तकम् दातुं शक्यते ।)

मूल्यनिर्णयसूचकानि ।

उचितः आशयः । वाक्यघटना । उचिता भाषा ।

प्रवर्तनम् ४ - वर्षाणाम् अक्षरैः लेखननम् ।

पठनलक्ष्यम् - वर्षाणि अक्षरैः लिखति ।

संख्याः दत्त्वा अक्षरैः लेखनाय परिशीलनं ददाति । यथा १९८७ इति संख्याम् एवं लेखनाय परिशीलयति ।

८७ + =	सप्ताशीतिः अधिक
९०० + =	शतम् अधिक (उत्तर)
१००० =	सहस्रम्

एवं पृथक् लिखित्वा '+' इत्यस्य अधिक अथवा उत्तर इति पदाभ्यां सूचयित्वा लेखनाय परिशीलयति । अन्ते एकपदेन संक्षिप्य सप्ताशीत्यधिकनवशतोत्तरसहस्रम् इति वदति । एवं उदाहरणानि प्रदाय सङ्घशः व्यक्तिशः च अभ्यासाय अवसरः कल्पनीयः ।

मूल्यनिर्णयसूचकानि ।

संख्यापरिज्ञानम् । उचितं संख्यालेखनम् । स्थानानुगुणं लेखनसामर्थ्यम् ।

प्रवर्तनम् ५ - वाक्यपरिवर्तननम् ।

पठनलक्ष्यम् - लङ् लकारेण वाक्यानि परिवर्तयति ।

लट्लकारक्रियापदानां लङ्लकारक्रियापदानां च अक्षरभेदाः वर्णाक्षरैः सूचयति । तादृशं लिखितं भित्तिपत्रं प्रदर्श्य क्रियापदपरिवर्तने परिशीलनं ददाति । ICT साध्यतामुपयुज्य कक्ष्यायां प्रदर्श्यापि कर्तुं शक्यते । यथा -

रमेशः अद्य संस्कृतं पठति ।	रमेशः ह्यः गणितं अपठत् ।
जोसफ् इदानीं चेन्नै नगरे वसति ।	जोसफ् गतवर्षे मैसूरु नगरे अवसत् ।
सुरेशः अद्य रोटिकां खादति ।	सुरेशः परह्यः शाकान्नम् अखादत् ।
आन्सी अद्य श्लोकं लिखति ।	आन्सी ह्यः कविताम् अलिखत् ।

मूल्यनिर्णयसूचकानि ।

लकारावबोधः । उचितं क्रियापदलेखनम् । उचितं वाक्यम् ।

प्रवर्तनम् ६- कथापरिवर्तनम्।

पठनलक्ष्यम् - क्तवतु प्रत्ययान्तमुपयुज्य कथां परिवर्तयति।

लङ्-लकारक्रियापदानि क्तवतु प्रत्ययान्तरूपेण परिवर्त्य लेखनाय छात्रान् परिशीलयति।

बालः अपठत्।	बालः पठितवान्।
छात्रः अलिखत्।	छात्रः लिखितवान्।
हरिणः अधावत्।	हरिणः धावितवान्।
शुकः अखादत्।	शुकः खादितवान्।

एवं क्रियापदानां परिवर्तनाय परिशील्य लङ्-लकारक्रियापदयुक्तानि कथावाक्यानि परिवर्त्य लिखन्तु इति निर्दिशति। छात्राः व्यक्तिशः कथाः परिवर्त्य लिखति अवतारयति च।

मूल्यनिर्णयसूचकानि।

उचितं परिवर्तनम्। प्रत्ययावबोधः। वाक्यघटना।

अग्रिमपाठसंयोजकं प्रवर्तनम्।

केरलेषु संस्कृतसाहित्यं परिपोषयन्तः बहवः संस्कृतकवयः सन्ति। वासुदेवन् पोट्टी महाशयः अर्वाचीनः पण्डितः अस्ति। कुञ्चन् नम्ब्यार्, मेलपत्तूर नारायणभट्टपादः इत्याद्याः स्वकीयकृतिभिः आस्वादकान् परितोषयामासतुः। भिन्नभिन्नरचनाशैल्या एव ते लिखितवन्तः। मेलपुत्तूर नारायणपण्डितः भक्तिकाव्यम्, व्याकरणग्रन्थान्, प्रबन्धान् च रचितवान्। अग्रिमपाठे तादृशमेकं चम्पूकाव्यम् (प्रबन्धम्) अधिकृत्य पठामः।

अनुबन्धः।

विरख्यातः संस्कृतपण्डितः अध्यापकः च आर् वासुदेवन् पोट्टी 1924 तमे वर्षे जूलै मासस्य 31 तमे दिनाङ्के कर्णाटकदेशे मङ्गलापुरस्य समीपे कोक्कटा नाम ग्रामे जनिमलभत। तस्य पिता रामन् पोट्टी, माता कावेरी अम्माल् चासीत्। तस्य जन्म कर्णाटकाराज्ये चेदपि तस्य पठनं जीवनं च केरलराज्ये आसीत्। पिता रामन् पोट्टी तिरुवनन्तपुरस्थे श्रीकण्ठेश्वरे महादेवमन्दिरे मुख्यः देवार्चकः आसीत्। वासुदेवन् पोट्टी तिरुवनन्तपुरस्य सर्वकारीयसंस्कृतसर्वकलाशालातः महामहोपाध्यायविरुदं पश्चात् संस्कृतव्याकरणे हिन्दीसाहित्ये च एम्.ए.विरुदं च सम्पादितवान्। विविधासु कलाशालासु आचार्योऽयं संस्कृतवेदान्ते अध्यापनमकरोत्।

कालटी श्रीशङ्कराचार्यसंस्कृतसर्वकलाशालायां वेदान्तविभागे अध्यापकः, प्रोफेसर्, फाकल्टीडीन् इत्यादिरूपेण शिवगिरिब्रह्मविद्यालये वेदान्ताध्यापकः चायं महात्मा आलुवादेशस्थे चिन्मया-अन्तर्देशीयकेन्द्रे अतिथ्यध्यापकरूपेण च सेवामकरोत्। संस्कृतव्याकरणे वेदान्ते साहित्ये च बहूनां ग्रन्थानां व्याख्यानानि अनेन विरचितानि। केरलसर्वकारस्य सर्वविज्ञानकोशसंस्थायां, विद्यालयीयपाठपुस्तकसमित्यां च तस्य सेवनम् अविस्मरणीयं भवति। केन्द्रसाहित्यअकादम्यां संस्कृतोपदेशक-समित्यां च सः सजीवाङ्गः आसीत्। दीर्घकालं यावत् संस्कृतभारत्याः रक्षाधिकारिरूपेण च प्रवर्तमानः सः 2022 मेईमासस्य द्वितीयदिनाङ्के दिवङ्गतः अभवत्।

गुरुपवनपुरेशस्तवव्याख्यानम्, भोजप्रबन्धपरिभाषा, हितैषिणी नामिका लघुसिद्धान्तकौमुद्याः परिभाषा, काव्यादर्शव्याख्यानम्, कारकाणि इत्यादिग्रन्थाः वासुदेवन् पोद्दी वर्यस्य कृतयः सन्ति।

राष्ट्रपतिपुरस्कारः (2000), कालटि श्रीशङ्कराचार्य सर्वकलाशालया प्रदत्तः ओणररी डि.लिटिबरुदः, तृप्पूणिचुरा वाक्यार्थसदसा प्रदत्तं वेदान्तमेडल्, पट्टाम्पीतः शास्त्ररत्नमेडल्. पण्डितरत्नं बहुमतिः, माता अमृतानन्दमयीमठेन प्रदत्तः अमृतकीर्तिपुरस्कारः च अनेन महोदयेन सम्प्राप्ताः सन्ति। महात्मनः तस्य जीवनचरितमेव अस्य पाठस्य प्रतिपाद्यविषयः।

महतां महत्वम्

सर्वे महात्मनः कठिनप्रयत्नेनैव महत्स्थानं प्राप्तवन्तः भवन्ति। अलसतां परित्यज्य कुटुम्बहिताय स्वहिताय राष्ट्रहिताय वा प्रयत्नं ते अकुर्वन्। हि उद्यमेनैव कार्यसिद्धिः इति प्रमाणवचनं ते अन्वसरन्।

तत्तत्कर्ममण्डले महात्मानः विराजन्ते। कवितारचनायां केचन व्यापृताः। राज्यहिताय अनाचारान् दूरीकृत्य सद्भावनां छात्रेषु व्यापनाय विद्यायाम् आभिमुख्याय केचन यत्नमकुर्वन्। तदर्थं स्वभवनमपि विद्याप्रचारणाय दत्तवन्तः सन्ति। ते समाजोद्धारणाय कृतप्रयत्नाः आसन्। सर्वेषां विद्याभ्यासाधिकाराः तेषां परिश्रमेण सम्पादितः। उन्नतविद्याभ्यासकेन्द्राणि जातानि।

कर्मकुशलता अस्मान् सुपथा सञ्चारयितुं प्रेरयति। महात्मनां चरितज्ञानेन समाजाय यत्किमपि कार्यं मयापि कर्तुं शक्यते इति चिन्ता जनानां मनस्सु जायते। उद्योगिनं पुरुषमेव लक्ष्मीरुपैति इति तत्त्वं ज्ञात्वा अलसतां त्यक्त्वा कर्मकरणाय अस्मान् प्रेरयति।

पदार्थाः -

वाक्यकोविदः	-	മഹാപണ്ഡിതൻ
संपश्यन्ति	-	ആദരവോടെ നോക്കുന്നു
आरूढाः	-	കയറിയവർ
चिरस्मरणीयः	-	എന്നും ഓർക്കപ്പെടേണ്ടവൻ
मन्दिरान्नम्	-	നിവേദ്യച്ചോറ്
अधीते	-	പഠിക്കുന്നു
उत्तीर्णवान्	-	ജയിച്ചവൻ

क्रियापदानि

सम्पश्यन्ति	-	സമ് ടൃശിർ പ്രക്ഷണം -പര.ലറ്.പ്ര.പു.ബ.വ. ।
तिष्ठति	-	ഠ (സ്ഥ) ഗതിനിവൃത്തൗ-പര.ലറ്.പ്ര.പു.എ.വ. ।
प्राप्नोति	-	പ്ര അപ്ലു ഗതൗ -പര.ലറ്.പ്ര.പു.എ.വ. ।
व्यरचयत्	-	വി രച പ്രതിയത്വേ - പര.ലറ്.പ്ര.പു.എ.വ. ।
प्राविशत्	-	പ്ര വിശ് വേഷ്ണേ-പര.ലറ്.പ്ര.പു.എ.വ. ।

नामपदानि

द्वे	-	ഇകാരാന്തഃ.സ്ത്രീ.പ്ര.द्वि.व. ।
पित्रा	-	പിത്രാ-ऋकारാന്തഃ.പു.തൃ.എ.വ. ।
संस्कृतभाषायाः	-	അകാരാന്തഃ.സ്ത്രീ.ष.എ.വ. ।
जन्मना	-	നകാരാന്തഃ.നപു.തൃ.എ.വ. ।
कर्म	-	നകാരാന്തഃ.നപു.പ്ര.എ.വ. ।
अस्मै	-	മകാരാന്തഃ.പു.च.എ.വ. ।

पाठः - १०

दीनदयालुता ।

आशयः	भाषासाहित्यम् ।
उपाशयः	बालसाहित्यम् ।
व्यवहाररूपम्	लघुचम्पू ।
उद्देश्यानि/लक्ष्याणि	बालसाहित्ये तात्पर्यं जनयति । चम्पूकाव्यस्य परिचयं करोति ।
मूल्यम् / मनोभावः	चम्पूसाहित्यशाखाभिमुख्यम् । रचनाकौतुकम् ।
पठनलक्ष्याणि	पाठभागं सस्वरम् अवतारयति । कथां चित्रानुसारं पूरयति । बहिः इति पदमुपयुज्य वाक्यानि रचयति । वाक्यानां टङ्कणं कृत्वा परिरक्षति । विभक्तिपरिवर्तनं कृत्वा वाक्यानि रचयति ।
पठनक्षमता	कथापूरणसामर्थ्यं सम्पादयति । बहिः शब्दप्रयोगं जानाति । वाक्यरचनानैपुण्यं सम्पादयति ।
कालांशः	१४

पाठस्य आमुखम् ।

संस्कृतसाहित्ये काव्यस्य अत्युत्तमं स्थानमस्ति । काव्यं त्रिविधम् गद्यं, पद्यं मिश्रं च । कथाः कविताः च छात्रैः परिचिताः । चम्पूकाव्यस्यापि परिचयः छात्राः लभते अनेन पाठभागेन । महाभारतात् उद्धृता मूषकमार्जारकथा लघुचम्पूरूपेण अत्र प्रतिपाद्यते ।

प्रवेशकप्रवर्तनम् ।

टों मार्जारस्य जेरी मूषकस्य च व्यङ्ग्यचलच्चित्रं प्रदर्शयति । मूषकमार्जारयोः कौशलस्वभावमधिकृत्य चर्चा कारयति । मूषकमार्जारयोः कथां श्रावयितुं छात्रेभ्यः

अवसरान् ददाति ।

पाठापग्रथनम् ।

क्षुधार्तः एकः मार्जारः वनमार्गेण सञ्चरन् कस्यापि व्याधस्य जाले बद्धः अभवत् । जालात् मुक्तिं प्राप्तुम् अशक्तः मार्जारः दीनदीनं व्यलपत् । तस्य रोदनं श्रुत्वा समीपस्थविटपकोटरात् कश्चन मूषकः आगच्छति । आजन्मशत्रुः मार्जारः मधुरवाक्यैः प्रशंस्य साहाय्यं प्रार्थयति । मूषकः वैरं सर्वं विस्मृत्य जालतन्तून् कर्तयित्वा मार्जारं मोचितवान् ।

चित्राणां विशदीकरणम् ।

कश्चन मार्जारः जाले बद्धः अस्ति । तस्य चित्रं दक्षिणभागे दत्तमस्ति । (पुटसंख्या -69)

बिलात् मूषकः सम्पश्यति । (पुटसंख्या -70)

मूषकः जालबद्धं मार्जारं जालस्य कर्तनेन मोचयति । (पुटसंख्या -71)

पठनप्रवर्तनानि ।

प्रवर्तनम् १ - पाठभागस्य अवतारणम् ।

पठनलक्ष्यम् - पाठभागं सस्वरम् अवतारयति ।

संस्कृतोत्सवे पुरस्कृतस्य कस्यचित् चम्पूप्रभाषणस्य चलच्चित्रं प्रदर्शयति । तदनु लघुचम्पूकाव्यं तालभावसमन्वितं सस्वरम् पठति । ICT साध्यताः उपयुज्य मधुरालपनं बहुवारं श्रावयति । छात्राणां सङ्घशः व्यक्तिशः च उचितरूपेण वाचनाय अवसरं ददाति च । (चम्पूप्रभाषणस्य चलच्चित्रं प्रदर्शयितुं शक्यते)

मूल्यनिर्णयसूचकानि ।

उचितः भावः । उचितः तालः । उच्चारणशुद्धिः । आशयावबोधः । आकर्षणीयता ।

प्रवर्तनम् २ - कथापूरणम् ।

पठनलक्ष्यम् - कथां चित्रानुसारं पूरयति ।

कथापूरणाय उचितानि चित्राणि ददाति । तदनुगुणं सम्भाषणवाक्यानि च ददाति । छात्राः चित्राणि निरीक्ष्य चित्रानुसारं दत्तेषु सम्भाषणकोष्ठकेषु उचितानि सम्भाषणवाक्यानि योजयित्वा कथां पूरयन्ति । पाठभागस्थकथामपि एवं पूरयितुं निर्देशं ददाति ।

चित्रम् १ - अहो भाग्यं, कथञ्चित् रक्षितः ।

चित्रम् २ – भोः मूषकममित्र, कृपया बहिः आगच्छतु।

चित्रम् ३ – रे मार्जार, तव मनोगतम् अहं जानामि।

चित्रम् ४ – हा हन्त! मम दौर्भाग्यम्।

(चित्रकथाः पठित्वा परस्परसाहाय्यप्रतिपादकाः कथाः सञ्चित्य लिखति।) (संस्कृतमाधुर्याः चित्रकथापुस्तकम् च वाचनाय दातुं शक्यते।)

(कैरल्यां वर्तमानाः व्यञ्जकथाः पठित्वा कक्ष्यायां अवतारयितुं शक्यते।)

(पुण्यकोटिः इति संस्कृतव्यञ्जचलच्चित्रं विद्यालये प्रदर्शयितुं शक्यते।)

मूल्यनिर्णयसूचकानि।

उचितं वाक्यम्। आशयावबोधः। उचितं योजनम्।

प्रवर्तनम् ३ - वाक्यरचना।

पठनलक्ष्यम् - बहिः इति पदमुपयुज्य वाक्यानि रचयति।

पट्टिकारूपेण पदानि ददाति। उदाहरणानुसारं वाक्यरचनायै छात्रान् निर्दिशति।

मूषकः	कोटरः		
सर्पः	बिलम्		
खगः	कन्दरः		
सिंहः	नीडम्		
बालः	विद्यालयः	बहिः	आगच्छति।
बालिका	गृहम्		
आपणिकः	आपणः		
अध्यापकः	ग्रन्थालयः		

उदा - मूषकः कोटरात् बहिः आगच्छति।

सर्पः बिलात् बहिः आगच्छति।

खगः नीडात् बहिः आगच्छति।

सिंहः कन्दरात् बहिः आगच्छति।

बालः विद्यालयात् बहिः आगच्छति।
बालिका गृहात् बहिः आगच्छति।
आपणिकः आपणात् बहिः आगच्छति।
अध्यापकः ग्रन्थालयात् बहिः आगच्छति।

मूल्यनिर्णयसूचकानि।

उचितं वाक्यम्। आशयावगमनम्। वाक्यघटना।

प्रवर्तनम् ४ - वाक्यटङ्कणम्।

पठनलक्ष्यम् - वाक्यानां टङ्कणं कृत्वा परिरक्षति।

सङ्कणयन्त्रे अधोदत्तानां वाक्यानां टङ्कणं कृत्वा परिरक्षतु इति निर्दिशति। सङ्कणकप्रयोगशालाम् (IT Lab) उपयुज्य इदं प्रवर्तनं करणीयम्। प्रत्येकं छात्रस्य वा छात्रसङ्घस्य वा एकं सङ्कणकयन्त्रम् अवश्यं भवेत्।

केरलीयेषु चम्पूकाव्यकर्तृषु प्रमुखो भवति मेल्यत्तूर नारायणभट्टपादः। स्यमन्तकम्, दूतवाक्यम्, कौन्तेयाष्टकम्, राजसूयम् इत्यादीनि तस्य चम्पूकाव्येषु प्रसिद्धानि सन्ति। काव्य-शास्त्रादिषु अपि अनेके ग्रन्थाः अपि अनेन विरचिताः।

मूल्यनिर्णयसूचकानि।

उचितं टङ्कणकार्यम्। कुञ्चिकावबोधः। टङ्कणवेगता।

प्रवर्तनम् ५ - वाक्यरचना।

पठनलक्ष्यम् - विभक्तिपरिवर्तनं कृत्वा वाक्यानि रचयति।

कोष्ठकेषु प्रथमाविभक्त्यन्तानि दत्तानि सन्ति। तानि पञ्चमीविभक्तिषु परिवर्त्य वाक्यपूरणं करोतु।

उदा - गङ्गा प्रवहति। (हिमालयः)

गङ्गा हिमालयात् प्रवहति।

शिशुः तल्पात् उत्तिष्ठति। (तल्पः)

वानरः वृक्षात् अवतरति। (वृक्षः)

पिता नगरात् आगच्छति। (नगरम्)

सिंहः वनात् आगच्छति। (वनम्)

मूल्यनिर्णयसूचकानि।

विभक्तिज्ञानम्। वाक्यघटना। उचितं पूरणम्।

अनुबन्धः।

पदार्थाः -

दीनदयालुता	-	ദീനമാരോടുള്ള അനുകമ്പ
व्यङ्गचलच्चित्रम्	-	കാർട്ടൂൺ സിനിമ
क्षुधया	-	വിശപ്പിനാൽ
क्षुधार्तः	-	വിശന്നുവലഞ്ഞവൻ
क्षिप्ते	-	സ്ഥാപിച്ചു
व्यलपत्	-	കരഞ്ഞു
मुक्तिः	-	മോചനം

क्रियापदानि

अवतार्यते - अव + तृ तरणे -णिचि कर्मणि आत्म.लट्.प्र.पु.ए.व.।

कथ्यते - कथ प्रकथने कर्मणि, आत्म.लट्.प्र.पु.ए.व.।

अगच्छत् - गच्छ् गतौ - पर.लङ्.प्र.पु.ए.व.।

रक्ष - रक्ष् पालने -पर.लोट्.म.पु.ए.व.।

व्यलपत् - वि+लप् लपति-पर.लङ्.प्र.पु.ए.व.।

नामपदानि

कर्ता	-	ऋकारान्तः.पुं.प्र.ए.व.।
परामृष्टा	-	आकारान्तः.स्त्री.प्र.ए.व.।
क्षुधया	-	आकारान्तः.स्त्री.तृ.ए.व.।
व्याधेन	-	अकारान्तः.पुं.तृ.ए.व.।
हस्तौ	-	अकारान्तः.पुं.प्र.द्वि.व.।

- मुक्तिम् - इकारान्तः स्त्री.द्वि.ए.व.।
आखो - उकारान्तः. पुँ.सं.प्र.ए.व.।
त्वाम् - दकारान्तः त्रिषु लिङ्गेषु समानः द्वि.ए.व.।

पर्यायपदानि

- मूषकः - उन्दुरुः, मूषकः, आखुः।
मार्जारः - ओतुः, बिडालः, मार्जारः, वृषदंशकः, आखुभुक्।
व्याधः - व्याधः, मृगवधाजीवः, मृगायुः, लुब्धकः।

पाठासूत्रणम्
दैनिकासूत्रणम्

प्रशिक्षकस्य नाम	—
दिनाङ्कः	—
विद्यालयस्य नाम	—
कक्ष्या	—
एककस्य संख्या	—
एककस्य नाम	—
पाठसंख्या	—
पाठस्य नाम	—
आशयः	—
उपाशयः	—
उद्देश्यानि/लक्ष्याणि	—
व्यवहाररूपम्	—
कालांशः	—
मुल्यम्/मनोभावः	—
क्षमता/नैपुणी	—
पठनलक्ष्याणि	—

प्रवेशकप्रवर्तनम्

प्रवर्तनपुटम्	प्रतिकरणपुटम्

प्रतिफलनपुटम्

